

วารสารข้าราชการ

ปีที่ 14 ฉบับที่ 12

ธันวาคม 2512

ภูมิพล
ราชาเคียรวาท

ศกวรรชนีวมาสห้า	หฤหรรษ์
พศกล่าพร้าพรชัย	ชั้นหน้า
ถวายแต่พระทรงธรรม	สุดเทิด
เฉลิมพระชนม์เจ้าหล้า	แหล่งไทย
อันใด ๓ มั่งแล	ลยล
ปราศอุปสรรคขวาง	ขัดข้อง
อันใด ๓ มิสน	พระทัยสบ
ประลาตฎารูฟ้อง	พบพาน
สำราญสัมฤทธิ์ล้วน	ทุกกาย
อีกอัครราชินี	นาถเจ้า
พระโอรสธิดาสาย	สวาท
เสวยแต่สิ่งล้วนเร้า	เลิศรมย์
บรมจักรีเกริกกล้า	บรมวงศ์
ยากอื่นราชวงศ์ปูน	เปรียบด้วย
จงราชจักรีรง	ยืนยง
ตราบแผ่นดินฟ้าม้วย	มอดกัลป์

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม ขอเดชะ ฯ
ข้าพระพุทธเจ้า เหล่าข้าราชการพลเรือน

วารสารข้าราชการ

ปีที่ ๑๔

ฉบับที่ ๑๒

ธันวาคม ๒๕๑๒

วัตถุประสงค์

เพื่อเผยแพร่วิทยาการด้านบริหารงานบุคคล และ แนวคิดในการปฏิบัติราชการ เพื่อเป็นสื่อกลางระหว่างข้าราชการ เพื่อเสริมสร้างทัศนคติที่ดีสำหรับข้าราชการ

เจ้าของ

บริการสวัสดิการ ก.พ. สำนักงาน ก.พ.

ที่ปรึกษา

พันเอก จินดา ณ สงขลา	เลขาธิการ ก.พ.
นายประวิณ ณ นคร	รองเลขาธิการ ก.พ.
นายไสรจ สัจจวิมล	รองเลขาธิการ ก.พ.

ผู้จัดการ

พันตรี อรรถ วิชัยกุล

ผู้ช่วยผู้จัดการ

นายสมพงษ์ ตริวัฒน์

บรรณาธิการ

นายสำราญ ถาวรบุศม์

ผู้ช่วยบรรณาธิการ

ดร. อาทิตย์ อุไรรัตน์

กองบรรณาธิการ

นายอรุณ แก้วไชโย	ดร. วิลาศ สึงหวีสัย
นายเชิธร ธรรมาชิปต์	นายประเชิญ วาดกลิ่นหอม
นายอดุล บุญประกอบ	นายเสริมสุข โกวิทวานิช
นายชุมพล ศิลปอาชา	นายสุรศักดิ์พรรณ ดุลยจินดา

ระเบียบการบอกรับ

วารสารข้าราชการกำหนดออกเดือนละฉบับ ค่าบำรุงรวมค่าส่งปีละ ๓๕ บาท บอกรับพร้อมกับส่งเงินล่วงหน้าไปยัง "ผู้จัดการวารสารข้าราชการ สำนักงาน ก.พ. ถนนพิษณุโลก ข้างทำเนียบรัฐบาล พระนคร" สั่งจ่ายเงินที่ ป.ณ. หน้าพระลาน สำหรับในพระนครส่งทางโทรศัพท์ ๘๑๕๔๕๔ หรือ ๘๑๓๓๓๓ คือ ๓๔ ได้

พิมพ์ที่ ไทยพิมพ์ — โรงพิมพ์อักษรสารการพิมพ์ ๗๒ ถนนบำรุงเมือง ตอนวัดสระเกษ พระนคร โทร. ๘๑๒๓๒๐
นายสิทธิชัย ปริกัมสิต ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา ๒๕๑๒

สารบัญ

อะไรใหม่	หน้า
กฎหมายและระเบียบที่น่าสนใจ	9
ข่าวข้าราชการ	10
วิชาการ	
เงินเดือนข้าราชการ มาเป็น HEARING OFFICER กันเถอะ (ต่อ)	โดย วิโรจน์ ภูจินดา 15
	โดย พุทธทรัพย์ มณีศรี 21
ความก้าวหน้าของมหาวิทยาลัยในสหรัฐอเมริกา (ต่อ)	
	โดย เทอด สุปรีชากร 28
เขาเขียนเรียงความกันอย่างไรรจึงได้คะแนนดี	
	โดย สมรักษ์ จันทรสูตร 37
มองชิปปี้ในแง่สังคมศาสตร์	โดย ดร. บรรพต วีระสัย 47
กฎหมาย ระเบียบ	รวบรวม โดย สายบัว พุ่มแดง (๑)
ตอบปัญหา	
ปัญหากฎหมาย ระเบียบ และวินัยข้าราชการพลเรือน	ตอบโดย เจ้าหน้าที่สำนักงาน ก.พ. 62
ปัญหาคลัง	ตอบโดย เจ้าหน้าที่กรมบัญชีกลาง 68
ปกิณกะ	
ถ้อยแถลง	7
จดหมายถึงบรรณาธิการ	35
ฝากขวัญวันปีใหม่	54

กองจ่าย ค่าเช่าบ้าน และอื่นๆ รวบรวมโดยสมาชิกเลขที่ 1184

โท		เอก				พิเศษ					
กองจ่าย	ค่าเช่าบ้าน	ชั้น	สะสม	กองจ่าย	ค่าเช่าบ้าน	ชั้น	สะสม	กองจ่าย	ค่าเช่าบ้าน		
1,248	286	2,750	110	2,640	605. —	4,400	176	4,224	1,000		
1,344	308	2,900	116	2,784	638. —	46,00	184	4,416	1,050		
1,440	330	3,050	122	2,928	671. —	4,800	192	4,608	1,100		
1,536	352	3,200	128	3,072	704. —	5,000	200	4,800	1,150		
1,632	374	3,350	134	3,216	737. —	5,200	208	4,992	1,200		
1,728	396	3,500	140	3,360	770. —	5,400	216	5,184	1,260		
1,824	418	3,650	146	3,504	803. —	5,700	228	5,472	1,350		
1,920	440	3,800	152	3,648	836. —	6,000	240	5,760	1,440		
2,064	473	3,950	158	3,792	860. —	6,300	252	6,048	1,530		
2,208	506	4,100	164	3,936	925. —	6,600	264	6,336	1,620		
2,352	539	4,250	170	4,080	962.50	7,000	280	6,720	1,740		
2,496	572	4,400	176	4,224	1,000. —	7,400	296	7,104	1,867		
2,640	605	4,600	184	4,416	1,050. —	7,800	312	7,488	2,015		
2,784	638	4,800	192	4,608	1,100. —	8,200	328	7,872	2,200		
2,928	671	5,000	200	4,800	1,150. —	—	—	—	—		
ค่ารถไฟ	อัตราน้ำหนัก ปริมาตร		น้ำหนักร ปริมาตร		คนใช้		8,600	344	8,256	2,400	
	ก. ข้าย		ข. แรมคั้น		ต่าง สนง. ปกติ						
ชั้น 3	600 กก.	3 ม.	—	0.4 ม.	1 คน	—	—	—	—	—	
ชั้น 2	1,200 กก.	6 ม.	200 กก.	1.0 ม.	1 คน	—	—	—	—	—	
ชั้น 1	2,000 กก.	10 ม.	300 กก.	1.5 ม.	2 คน	1 คน	—	—	—	—	
ชั้น 1	3,000 กก.	15 ม.	400 กก.	2.0 ม.	3 คน	1 คน	—	—	—	—	
ชั้น 1	3,000 กก.	15 ม.	400 กก.	2.0 ม.	4 คน	2 คน	—	—	—	—	
							9,000	360	8,640	2,550	
							9,500	380	9,120	2,786	
							10,000	400	9,600	3,000	

ถ้อยแถลง

อีกหนึ่งปีผ่านไป... ทุกสิ่งได้หมุนเวียนเปลี่ยนแปลง บ้างก็ตีมากขึ้น บ้างก็ตีน้อยลง ความดีเป็นเรื่องของทัศนะ และมโนธรรม เช่นเดียวกับความไม่ดี ดังนั้นจึงพอจะทักท้วงเอาได้ว่า ความดีและความไม่ดีที่แท้แล้วก็อาจจะไม่แตกต่างกันนัก คนที่พูดคนนี้ก็คิดต่างหากที่มักจะไม่ค่อยคล้อยคลึงกันเอาเสียเลย ที่เป็นเช่นนั้นก็เพราะกรรมเป็นเครื่องลิขิตและชี้คั่นทางชีวิตของแต่ละบุคคล ความผันแปรอนิจจังของโลกนี้เองที่ทำให้มนุษย์พยายามกระเสือกกระสน ขวนขวายหาเครื่องยึดเหนี่ยว บ้างก็ปลงว่า ไม่มีสิ่งใดจะเป็นสรณะเท่าความสงบทางใจ จึงหันเข้ายึดหลักพระธรรมคำสอน จำศีลภาวนา บำเพ็ญกุศลนานาประการตามแต่ปัญญาแห่งตน จะพึงอำนวย บ้างก็หวังในความมั่นคงแห่งชีวิต ว่าถึงอย่างไรอย่างไรก็คงไม่เป็นไร ขอให้ชีวิตเราได้สมปรารถนาในสิ่งที่ต้องการทั้งหลายที่มีค้นหาเป็นเครื่องจำคั่นแล้วกัน

พูดถึงความมั่นคงแห่งชีวิต ทำให้ออกนึกถึงความมั่นคงของการรับราชการไม่ได้ ท่านผู้อ่านที่เคยเป็นกรรมการสอบสัมภาษณ์ข้าราชการเข้าใหม่คงจะเห็นด้วย โดยเฉพาะท่านที่เคยใช้คำถามว่า “ทำไมคุณถึงเข้ารับราชการ” เพราะคำตอบที่ได้รับส่วนใหญ่จากหนุ่ม ๆ สาว ๆ ซึ่งล้วนแล้วแต่จะเป็นกำลังสำคัญของชาติทั้งนั้น จะเป็นแนวเดียวกันว่า “รับราชการมั่นคงดีค่ะ” (หรือ ครับ แล้วแต่กรณี) ความมั่นคงนี้แหละที่ทำให้ต้องคิดให้ลึกซึ้งลงไปอีกว่า หมายความว่าอย่างไร ผู้พูดและผู้ฟังที่ไม่ได้คิดคงจะรู้สึกผิดปกติ เพราะเป็นลักษณะและสภาพการณ์ ซึ่งเป็นที่ยอมรับกันทั่วไปแล้วโดยปราศจากข้อกังขาใดๆ ทั้งสิ้น ถ้าท่านที่เป็นกรรมการสัมภาษณ์จะถามต่อไปว่า “มั่นคงอย่างไร” ผู้ถูกถามจะตอบว่า

“อ้อ... อ้อ... ไม่ทราบค่ะ เขาว่ากันว่ารับราชการนี้ดี เงินเดือนก็ได้ทุกเดือน และได้ขึ้นอย่างน้อยก็ ๑ ชั้นทุกปี แล้วก็ไม่มีใครไล่ออกค่ะ หรือกว่าจะไล่ออกได้ก็ต้องเสียเวลาสอบสวนนาน ในระหว่างนั้นก็ได้รับเงินเดือนเรื่อย ๆ ค่ะ”

หรือไม่ก็:

“...รับราชการมั่นคงค่ะ หนู (ดิฉัน หรือผม) อยากไปเรียนต่อ อาจใช้เวลาว่างในตอนกลางวันไปเรียนหนังสือได้ งานหนูก็จะไม่ให้เสียค่ะ”

หรือว่า:

“...หนูชอบราชการค่ะ เพราะงานไม่หนัก ทำงานเอกชนเขาใช้เงินคุ้มแหละค่ะ ไม่มีอิสรภาพและเสรีภาพที่จะไปไหนมาไหนได้ค่ะ หนูเคยทำงานบริษัทไม่มีเวลาไปซื้อผ้าตัดเสื้อเลย เห็นเพื่อนหนูที่รับราชการเขามีเวลากันค่ะ”

หรือมีฉันทะนี้ :

“รับราชการ ถึงแม้เงินเดือนน้อย แต่สบายเมื่อแก่ เพราะมีบำเหน็จ บำนาญตลอดชีวิต...”

ไม่ทราบว่าจะสรุปได้หรือเปล่าว่า ข้าราชการไทยส่วนใหญ่นึกถึงความมั่นคงทั้งเช่นที่พรรณนามาข้างต้นเป็นเหตุผลสำคัญในการรับราชการ ถ้าข้อสรุปมีมูลความจริง หรือแม้แต่เพียงครึ่งหนึ่งของข้าราชการมีความหวงแหนชีวิตต่อความไม่มั่นคงเป็นเกณฑ์ละก็ สภาพของราชการอยู่ในขั้นที่น่าไว้วางใจเสียแล้ว ลองมานึกกันเล่นต่อไปว่า

ถาม : คนประเภทไหนที่ชอบความมั่นคงดังกล่าว

ตอบ : คนที่กลัวการเปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะคือเปลี่ยนงาน

ถาม : ทำไมจึงกลัวการเปลี่ยนงาน

ตอบ : เพราะหางานใหม่ไม่ได้

ถาม : ทำไมจึงกลัวหางานไม่ได้

ตอบ : เพราะกลัวสู้เขาไม่ได้

ถาม : ทำไมจึงกลัวสู้เขาไม่ได้

ตอบ : เพราะ ๑ ไม่มีพวก หรือ

๒ ไม่มีความรู้ความสามารถ

ถาม : ถ้าไม่มีพวก แต่มีความรู้ความสามารถจะเพียงพอไหม

ตอบ : ถ้าเป็นงานเอกชนอาจพอ แต่ถ้าเป็นงานราชการยังสงสัย

ถ้าถามคำตอบมาจบลงแค่นี้ เราพอจะสะกิดเนื้อความออกมาได้หรือยัง

และลองมานึกเล่น ๆ ต่อไปอีกว่า ถ้าพฤติกรรมของมนุษย์เราเป็นไปตามกฎของพาร์กินสันข้อหนึ่งที่ว่า นายที่เลิกถูกน้องเข้ามาทำงานย่อมไม่อยากได้คนที่เก่งเหนือกว่าตน คือ ถ้านายที่มีความรู้ความสามารถ จัดอยู่ในประเภททองคำ ก็อยากได้ลูกน้องที่จัดอยู่ในประเภทเงิน และถ้านายจัดอยู่ในประเภทเงิน ก็อยากได้ลูกน้องประเภททองแดง ตะกั่ว และขี้เถ้า คือ ๆ ไปตามลำดับ เขาสรุปว่า ในที่สุดวงการนั้นก็เต็มไปด้วยคนโง่ เพราะแข่งขันความโง่กัน ไม่ใช่แข่งขันความฉลาด

ขอให้พวกเราข้าราชการไทยทุกท่านได้มาตั้งจิตอธิษฐานร่วมกันเนื่องในวาระที่ปีเก่ากำลังจะจากไปเถิดว่า ขอให้อะไรต่อมิอะไรที่สาธยายมาอย่างยืดยาวข้างต้นนี้ เป็นเรื่องที่ทำสาระอะไรไม่ได้ทั้งสิ้นแล้ว เราคงจะมีความสุขอย่างมหาศาลในปี ๒๕๑๓ โดยทั่วหน้ากัน

สำหรับค่านวสารข้าราชการ ปี พ.ศ. ๒๕๑๓ จะได้นำไปสู่ก้าวใหม่ของวารสารข้าราชการ ขอโปรดคิดตาอย่างใกล้ชิดต่อไป เพื่อความก้าวหน้าของท่านเอง เหนือสิ่งอื่นใด กองบรรณาธิการชุดปัจจุบันขอขอบคุณทุกท่านที่ได้ให้ความอุปการะด้วยดีตลอดมา และขอให้ทุกท่านจงประสบแต่ความสุข เกษม สาราญ ยิ่ง ๆ ขึ้นไป

บรรณาธิการ

อะไรใหม่

กฎหมายและระเบียบที่น่าสนใจ

มีกฎหมายและระเบียบที่น่าสนใจประกาศใช้ดังนี้ :-

๑. พ.ร.ฎ. แบ่งส่วนราชการกรมตำรวจ กระทรวงมหาดไทย (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๑๒ โดยจัดตั้งกองบังคับการตรวจค้น

๒. ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่องการแบ่งส่วนราชการและการแบ่งภาควิชาในมหาวิทยาลัยมหิดล

๓. กฎ ก.พ. ว่าด้วยการเทียบตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

๔. คณะรัฐมนตรีมีมติให้กระทรวงทบวงกรมต่าง ๆ ถือปฏิบัติในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

๑) กระทรวงการคลังเสนอว่า การจ้างบุคคลเข้าทำงานเป็นลูกจ้างชั่วคราวในองค์การรัฐบาลหรือรัฐวิสาหกิจ น่าจะคงอยู่ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายว่าด้วยกำหนดเกษียณอายุผู้ทำงานในองค์การของรัฐด้วย กับเห็นว่าการจ้างบุคคลเข้าทำงานเป็นพนักงานหรือลูกจ้างประจำหรือชั่วคราว โดยเป็นการเริ่มจ้างภายหลังวันสิ้นปีงบประมาณที่บุคคลนั้นมีอายุครบหกสิบปีบริบูรณ์แล้ว ก็น่าจะกระทำไม่ได้ สำหรับรายที่ได้จ้างไว้โดยไม่ถูกต้อง ควรให้ดำเนินการเลิกจ้างเสียทั้งสิ้น

คณะรัฐมนตรีลงมติเห็นชอบด้วยกับความเห็นของกระทรวงการคลัง แต่สำหรับรายที่จ้างไว้ก่อนแล้ว ก็ให้เป็นอันแล้วกันไป และอาจพิจารณาต่ออายุการจ้างได้ไม่เกิน ๖๕ ปีบริบูรณ์

๒) หนังสือราชการเรื่องใดที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา ไม่ว่าจะส่งถึงเลขาธิการคณะรัฐมนตรี หรือ ฯ พณ ฯ นายกรัฐมนตรี ให้รัฐมนตรีเจ้ากระทรวงเป็นผู้ลงนาม เว้นแต่รัฐมนตรีเจ้ากระทรวงป่วยหรือไม่อาจปฏิบัติราชการได้ จึงจะมอบหมายให้ผู้อื่นผู้ใดลงนามแทนได้เป็นครั้งเป็นคราว ไม่ควรให้ทำเป็นปกติ

๓) ชอ้มความเข้าใจให้กระทรวงทบวงกรมต่าง ๆ ทราบว่า ตามที่คณะรัฐมนตรีอนุมัติให้ข้าราชการหรือพนักงานเทศบาล เดินทางไปเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาเขต โดยถือเป็นการปฏิบัติหน้าที่ราชการ นั้น หมายรวมถึงลูกจ้างประจำหรือลูกจ้างชั่วคราวของกระทรวงทบวงกรมต่าง ๆ และเทศบาลด้วย

๕. ก.พ. ได้ลงมติ

๑) รับรองปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (วิทยาศาสตร์การแพทย์) ของคณะวิทยาศาสตร์และคณะแพทยศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ว่าเป็นปริญญาซึ่งอาจบรรจบผู้สำเร็จการศึกษาเข้ารับราชการได้ตามกฎ ก.พ.

๒) รับทราบการเปลี่ยนชื่อปริญญาของคณะวิทยาศาสตร์การแพทย์ มหาวิทยาลัยมหิดล คือ ปริญญา "วิทยาศาสตรบัณฑิต (อินทรีย์เคมี)" เปลี่ยนเป็น "วิทยาศาสตรบัณฑิต (เคมี)" และปริญญา "วิทยาศาสตรบัณฑิต (กายวิภาคศาสตร์)" เปลี่ยนเป็น "วิทยาศาสตรบัณฑิต (ชีววิทยา)"

(รายละเอียดอยู่บนหน้าพิเศษกลางเล่ม)

ข้าราชการ

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

แต่งตั้ง นางสาวศิริพร ชาติยานนท์ ให้ดำรงตำแหน่งอาจารย์ประจำโท คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ นายพงษ์สวัสดิ์ สวัสดิพงษ์ ดำรงตำแหน่งอาจารย์ประจำตรี แผนกสังคมวิทยาและมนุษยวิทยา คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ ตั้งแต่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๑๒ แต่งตั้งให้ นายสิริชัย วัชรโรทน และ นางสาวพูนสุข ชรรมาภิมุข ให้ดำรงตำแหน่งอาจารย์ประจำตรี แผนกสังคมวิทยาและมนุษยวิทยา คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ ตั้งแต่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๑๒ แต่งตั้งให้ นายแบน ศรีบัณฑิต ประจำแผนก แผนกทะเบียนและสถิตินักศึกษา ไปดำรงตำแหน่งประจำแผนก แผนกสารบรรณ น.ส. ทศนีย์ อนุพงษ์กุลกิจ ประจำแผนก แผนกสารบรรณ ไปดำรงตำแหน่งประจำแผนก แผนกการเจ้าหน้าที่ ตั้งแต่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๑๒ แต่งตั้ง นางสาวสุชนิ สุขตระกูล ให้ดำรงตำแหน่งอาจารย์ประจำโท คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี นางสาวนิ่มนวล ยังประยูร ดำรงตำแหน่งอาจารย์ผู้ช่วยตรี คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี ตั้งแต่ ๖ ตุลาคม ๒๕๑๒ แต่งตั้ง นางอัจฉรา เขียวคราม ให้ดำรงตำแหน่งพนักงานพิมพ์ดีดจัตวา คณะนิติศาสตร์ และ นางสาวอุทุมพร ไหมพิมพ์ ให้ดำรงตำแหน่งพนักงานพิมพ์ดีดจัตวา คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ ตั้งแต่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๑๒ อนุญาตให้ นายสุนทร ณ สงขลา อาจารย์ประจำโท คณะรัฐศาสตร์ โอนไปรับราชการทางกรมการปกครอง ตั้งแต่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๑๒

สำนักงานคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้ นายเจือ วงษ์สันต์ ผู้อำนวยการกอง กองตรวจเงินพลเรือน ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการกอง กองตรวจเงินส่วนภูมิภาค นายวิเชียร วงศ์เบญจจักษ์ ผู้อำนวยการกอง กองตรวจเงินทหาร ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการกอง กองตรวจเงินพลเรือน ตั้งแต่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๑๒ เลื่อนชั้น นายบุญ ไสมสิน เลขานุการสำนักงานคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน และรักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการกอง กองตรวจเงินส่วนภูมิภาค ขึ้นเป็นชั้นพิเศษ ตั้งแต่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๑๒ แต่งตั้งให้ นางสุคนธ์ กุศลพัฒน์ ประจำแผนกกองตรวจเงินพลเรือน ไปดำรงตำแหน่งประจำแผนก กองตรวจเงินทหาร น.ส. สาลี จิตติวัฒน์ ประจำแผนก กองตรวจเงินพลเรือน ไปดำรงตำแหน่งประจำแผนก กองสารวัตรบัญชี นายทศ ถาวรพันธุ์

ประจำแผนก กองสารวัตรบัญชี ไปดำรงตำแหน่งประจำแผนก กองตรวจเงินพลเรือน ตั้งแต่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๑๒
 แต่งตั้งให้ นางสาววิชาภรณ์ สิ้นธุส์สิงห์ ประจำแผนก กองตรวจเงินพลเรือน ไปดำรงตำแหน่งประจำแผนก
 กองตรวจเงินทหาร ตั้งแต่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๑๒ ให้ นายอุทิศ เชื้อพลากิจ ประจำแผนก กองตรวจเงินทหาร
 น.ส. สุภาณี เขมียาทร เสมียนพนักงาน กองตรวจเงินส่วนภูมิภาค และ นางศิริวรรณ มุกข์ภักษาเจริญ
 เสมียนพนักงาน สำนักงานกรรมการตรวจเงินแผ่นดินที่ ๓ จังหวัดนครราชสีมา โอนไปรับราชการกรมบัญชีกลาง
 ตั้งแต่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๑๒

สำนักงานปลัดกระทรวงพัฒนาการแห่งชาติ

เลื่อนชั้น นายประเสริฐ เล็บครุฑ สหกรณ์จังหวัดโท จังหวัดนครปฐม ขึ้นเป็นชั้นเอก ดำรง
 ตำแหน่งสหกรณ์จังหวัดเอก จังหวัดอุบลราชธานี ตั้งแต่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๑๒ เลื่อนชั้น นางสาวยุวดี
 สุคนทรทรัพย์ นิตกรตรี แผนกวินัย กองกลาง ขึ้นเป็นชั้นโท ดำรงตำแหน่ง นิตกรโท แผนกวินัย กองกลาง
 นางมานี คุหาสวรรค์ พนักงานบัญชีตรี กองคลัง ขึ้นเป็นชั้นโท ดำรงตำแหน่งพนักงานบัญชีโท แผนกบัญชี
 กองคลัง และ นางสาวลัดดา ณ นครพนม พนักงานบัญชีตรี กองคลัง ขึ้นเป็นชั้นโท ดำรงตำแหน่ง
 พนักงานบัญชีโท แผนกงบประมาณ กองคลัง ตั้งแต่ ๒๘ ตุลาคม ๒๕๑๒ แต่งตั้งให้ นายเทพ บุณนาค
 ประจำสำนักงานปลัดกระทรวง ฯ และรักษาการในตำแหน่งสหกรณ์อำเภอโท อำเภอสวรรคบุรี จังหวัดชัยนาท ไป
 ดำรงตำแหน่งสหกรณ์อำเภอโท อำเภอวิเศษชัยชาญ นางสาวผ่องศรี ไอสถานนท์ สหกรณ์อำเภอโท
 อำเภอขลุง จังหวัดจันทบุรี ไปเป็นชั้นโทประจำสำนักงานปลัดกระทรวง ฯ นายกุศล เขาวนวาทิ สหกรณ์
 อำเภอโท อำเภอเข็รใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช ไปดำรงตำแหน่งสหกรณ์อำเภอโท อำเภอปากพนัง จังหวัด
 นครศรีธรรมราช นางเกตุร ฉันทนิมิ ประจำกองคลัง ไปดำรงตำแหน่งพนักงานสหกรณ์ตรี แผนกจดทะเบียน
 สหกรณ์ กองทะเบียนสหกรณ์ นายประเสริฐ กล้ายพงษ์ พนักงานสหกรณ์ตรี ประจำที่ทำการสหกรณ์
 จังหวัดนครปฐม ไปเป็นชั้นตรีประจำกองคลัง สำนักงานปลัดกระทรวง ฯ น.ส. ภิรมย์ ณ บางช้าง
 เสมียนพนักงานกองควบคุมพัสดุ ไปดำรงตำแหน่งเสมียนพนักงาน อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ตั้งแต่ ๑ ตุลาคม ๒๕๑๒
 แต่งตั้งให้ นายจิรัส คุนหอม ผู้ช่วยสหกรณ์จังหวัดตรี จังหวัดเพชรบูรณ์ รักษาการในตำแหน่งสหกรณ์
 อำเภอโท อำเภอหล่มเก่า จังหวัดเพชรบูรณ์ อีกตำแหน่ง ตั้งแต่ ๑ ธันวาคม ๒๕๑๒

กรมทางหลวง

แต่งตั้งให้ **นายมนัส คอวิษ** นายช่างใหญ่ฝ่ายบำรุงรักษา เป็นผู้รักษาการในตำแหน่งหัวหน้ากองบำรุง อีกตำแหน่ง ตั้งแต่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๑๒ **นายวีระพงษ์ พรหมสาขา ณ สกลนคร** นายช่างพิเศษการทางด้านไม้ เป็นผู้รักษาการในตำแหน่ง นายช่าง เขตการทาง นครศรีธรรมราช อีกตำแหน่ง ตั้งแต่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๑๒ แต่งตั้งให้ **นายโกเมธ วงษ์ทองเหลือ** ช่างเอก กองช่างกล ไปดำรงตำแหน่ง นายช่างเอก กองก่อสร้าง **นายเสนอ แสงสุวรรณ** นายช่างเอก แขวงการทางปราจีนบุรี เขตการทาง ฉะเชิงเทรา ไปดำรงตำแหน่งช่างเอก แขวงการทางจันทบุรี เขตการทางฉะเชิงเทรา **นายโชติ ชื่นกลิ่น** ช่างเอก แขวงการทางลพบุรี เขตการทางลพบุรี ไปดำรงตำแหน่งช่างเอก ฝ่ายจัดกรรมสิทธิ์ที่ดิน กองที่ดินและนิติกรรม **นายจเร ดิมฐบรรจง** ช่างเอก แขวงการทางนครราชสีมาที่ ๒ เขตการทางนครราชสีมา ไปดำรงตำแหน่งช่างเอก กองจัดซื้อ **นายสุพล เทวผลิน** ช่างเอก แขวงการทางหัวหิน เขตการทางประจวบคีรีขันธ์ ไปดำรงตำแหน่ง นายช่างเอก แขวงการทางลพบุรี เขตการทางลพบุรี ตั้งแต่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๑๒ แต่งตั้งให้ **นายเลิศศักดิ์ นันทวัชรินทร์** นายช่างโท กองก่อสร้าง เป็นนายช่างผู้ควบคุมงานด้านการสำรวจและออกแบบโครงการทางหลวง หมายเลข ๑ ตอนดอนเมือง - สระบุรี **นายลิขิต ขาวเขียว** นายช่างโท กองก่อสร้าง เป็นนายช่างผู้ควบคุมงานด้านการสำรวจและออกแบบโครงการทางหลวง หมายเลข ๓ ตอนศรีราชา - ระยอง และ **นายเอนก นิวงศ์สุวรรณ** นายช่างโท กองก่อสร้าง เป็นนายช่างผู้ควบคุมงานด้านการสำรวจและออกแบบโครงการทางหลวง หมายเลข ๔๑ ตอนหลังสวน - สุราษฎร์ธานี - หูงสง - พัทลุง ตั้งแต่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๑๒ แต่งตั้งให้ **นายมนัส พงษ์พุกะ** นายช่างโท แขวงการทางจันทบุรี เขตการทางฉะเชิงเทรา ไปดำรงตำแหน่งนายช่างโท แขวงการทางปราจีนบุรี เขตการทางฉะเชิงเทรา **นายประพนธ์ เปรมปรีดี** นายช่างโท กองก่อสร้าง ไปดำรงตำแหน่งนายช่างโท แขวงการทางพิษณุโลก เขตการทางพิษณุโลก **นายผดุง รงค์ทอง** นายช่างโท แผนกบำรุงกองทางหลวงจังหวัดและชนบท ไปดำรงตำแหน่งนายช่างโท แขวงการทางลำพูน เขตการทางเชียงใหม่ **นายเสมอ สมบัติสุข** นายช่างโท กองก่อสร้าง ไปดำรงตำแหน่งนายช่างโท แขวงการทางนครราชสีมาที่ ๒ เขตการทางนครราชสีมา **นายเสรี โกมลโชติ** ช่างโท กองก่อสร้าง ไปดำรงตำแหน่งช่างโท เขตการทางขอนแก่น **นายแสวด คุลวรรณะ** ช่างโท กองที่ดินและนิติกรรม ไปดำรงตำแหน่งช่างโท แขวงการทางภูเก็ต เขตการทาง นครศรีธรรมราช **นายปริญญา สุตะบุตร** นายช่างโท กองก่อสร้าง ไปดำรงตำแหน่งนายช่างโท

กองบำรุง และ นายศกคสิทช์ นิยมวิทย์ นายช่างโท กองบำรุง ไปดำรงตำแหน่งนายช่างโท กองก่อสร้าง ตั้งแต่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๑๒

กรมป่าไม้

ด้วย นายธานี ภมรนิยม หัวหน้าแผนกทดลองและส่งเสริมการใช้ไม้และของป่า กองคั่นควัว ต้องไปเข้ารับการอบรมสืบสวนสอบสวนในโรงเรียนสืบสวน กรมตำรวจ เป็นเวลา ๑๖ สัปดาห์ จึงแต่งตั้งให้ นายพงศ์โสโน นักวิชาการป่าไม้เอก รักษาการแทนในตำแหน่งหัวหน้าแผนกทดลอง และส่งเสริมการใช้ไม้และของป่า กองคั่นควัว เป็นการชั่วคราว ตั้งแต่ ๕ ตุลาคม ๒๕๑๒ แต่งตั้ง นายอุดม พันเพ็ง ป่าไม้อำเภอตรี อำเภอศรีนครน จังหวัดอุดรธานี ไปดำรงตำแหน่งป่าไม้อำเภอตรี อำเภอศรีนครน จังหวัดนครราชสีมา นายบุญเลื่อน ณ เชียงใหม่ พนักงานป่าไม้ตรี ประจำป่าไม้จังหวัดอุดรธานี ไปดำรงตำแหน่งป่าไม้อำเภอตรี อำเภอศรีนครน จังหวัดอุดรธานี และ นายทองคำ วีระกุล ป่าไม้อำเภอตรี อำเภอศรีนครน จังหวัดนครราชสีมา ไปดำรงตำแหน่งพนักงานป่าไม้ตรี ประจำป่าไม้จังหวัดอุดรธานี ตั้งแต่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๑๒ แต่งตั้งให้ นายประเสริฐ ทฤษฎีคุณ ผู้รักษาการในตำแหน่งป่าไม้อำเภอตรี กิ่งอำเภอปากชม จังหวัดเลย ดำรงตำแหน่งป่าไม้อำเภอตรี กิ่งอำเภอปากชม จังหวัดเลย ตั้งแต่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๑๒ แต่งตั้งให้ นายสมาน ทุ่งหว้า พนักงานป่าไม้ตรี ประจำป่าไม้จังหวัดสงขลา ไปรักษาการในตำแหน่งป่าไม้อำเภอ กิ่งอำเภอควนกาหลง อำเภอเมือง จังหวัดสตูล ตั้งแต่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๑๒

กรมพัฒนาชุมชน

แต่งตั้งให้ นายออบ ทองไข่มุกต์ หัวหน้ากองส่งเสริมและเผยแพร่ ไปดำรงตำแหน่งหัวหน้ากองวิจัยและประเมินผล ตั้งแต่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๑๒ แต่งตั้งให้ นายสุชาญ พงษ์เหนือ วิทยากรโท สำนักงานศูนย์พัฒนาชุมชนเขต ๘ ดำรงตำแหน่งวิทยากรโท กองฝึกอบรม ตั้งแต่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๑๒ แต่งตั้งให้ นายสมบุรณ์ เมฆหมอก พัฒนาการจังหวัดโท จังหวัดชุมพร ไปดำรงตำแหน่งพัฒนานิเทศก์โท จังหวัดปราจีนบุรี และให้ นายกมล โมสิกรัตน์ พัฒนาการนิเทศก์โท จังหวัดปราจีนบุรี ไปดำรงตำแหน่งพัฒนาการจังหวัดโท จังหวัดชุมพร ตั้งแต่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๑๒ แต่งตั้ง นายบุญทัน ไสวภาค ให้ดำรงตำแหน่งพัฒนาการตรี อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ ตั้งแต่ ๒๖ กันยายน ๒๕๑๒ แต่งตั้งให้ นายเอิบ จันทรนที ประจำแผนกโครงการปฏิบัติ กองปฏิบัติการ ไปดำรงตำแหน่งพัฒนาการตรี อำเภอหนองหาร จังหวัดอุดรธานี และให้

ร.ต. มณี สังขะเมฆะ พัฒนาการตรี อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี ไปดำรงตำแหน่งประจำแผนกโครงการปฏิบัติ กองปฏิบัติการ ตั้งแต่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๑๒ แต่งตั้ง นายวสันต์ ชงชัย ให้ดำรงตำแหน่งพัฒนาการตรี อำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย และ นายนภคล สังขกร ให้ดำรงตำแหน่งพัฒนาการตรี อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ตั้งแต่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๑๒ แต่งตั้งให้ นางสาวอังสนา กาญจนรักษ์ พัฒนาการตรี อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา ไปประจำกองส่งเสริมและเผยแพร่ นายปรีดี กาญจนภัก พัฒนาการตรี อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย ไปดำรงตำแหน่งพัฒนาการตรี อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม และ ร.ต. บุญญา วรพันธ์ พัฒนาการตรี อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ไปดำรงตำแหน่งพัฒนาการตรี อำเภอหนองคาย จังหวัดหนองคาย ตั้งแต่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๑๒

๑	ดูข้าดูเมื่อใช้	การหนัก
	คูมิตรพงศารัก	เมื่อไร
	คูเมียเมื่อใช้จัก	จนชีพ
	อาจจกรูจิตไว้	ว่าร้ายฤาดี

— กรมสมเด็จพระเดชาฯ

เงินเดือนข้าราชการ

โดย วิโรจน์ ภูจินดา

เมื่อไปติดต่อราชการในระยะเวลาที่หน่วยราชการ และ
รัฐวิสาหกิจกำลังพิจารณาเงินเดือนเพื่อเลื่อนขั้นเลื่อนอันดับประจำ
จะพบว่า ข้าราชการหรือพนักงานกำลังมักเขม้นการทำงานกันอย่าง
เข้มแข็ง ทั้งพนักงานก็เพื่อเอาใจผู้บังคับบัญชาที่กำลังพิจารณา
บำเหน็จความดีความชอบให้ ฉะนั้น จะสังเกตได้โดยเด่นชัดว่านอก
จากโต๊ะทำงานของผู้บังคับบัญชาจะไม่ว่างเว้นต่อการที่บรรดาลูกน้อง
เข้าไปประจบนายด้วยงานหรือสอพลอนายด้วยถ้อยคำ ในลักษณะ
ยกยอปอปั้นด้วยความจริงหรือเสกสรรปั้นแต่งบ้างสุดแต่กลเม็ดเด็ด
พลายของแต่ละคน หากการประจบด้วยผลการทำงานแล้วปัญหา
การพิจารณาเงินเดือนคงไม่สู้จะเป็นปัญหา แต่ถ้าเป็นกรณีที่เข้า
หลังบ้านจนหวั่นไหวบ้านนายไม่แห้งหรือไปรับ ใช้งานส่วนตัว แล้ว
ตาข้างตาเต็งการพิจารณาเงินเดือนดังกล่าวก็จะพาลเอียงเอาดื้อ ๆ

เมื่อการพิจารณาเงินเดือนในการเลื่อนขั้นเลื่อนอันดับเป็นไปด้วยการยึดถือผลงานที่
ข้าราชการต่างคนต่างปฏิบัติแล้ว บรรดาลูกน้องทั้งหลายย่อมพากันชื่นชมยินดีในผลบุญที่ผู้
เป็นนายได้สร้างสมขึ้นไว้และผลบุญอันนี้ย่อมส่งผลไปถึงการปฏิบัติงานให้แก่กรม กอง แผนก
ที่ผู้นั้นปฏิบัติอยู่ให้งานสามารถดำเนินไปโดยราบรื่นประสานงาน แต่ในทางกลับกันในกรณีที่
ผู้บังคับบัญชาพิจารณาเงินเดือนโดยอาศัยความสัมพันธ์ส่วนตัว อาทิเช่น คอยรับใช้คุณนาย
ที่บ้าน หรือการไปยื่นคอยไถ่ค้ำนับนายในตอนเช้ามาทำงานและคอยไถ่ค้ำนับนายตอนเลิก
งาน หรือพาท่านไปเลี้ยงกูปูเสื่อ หรือกำนัลท่านด้วยของมีค่าแล้ว ขวัญในการทำงานของ
ลูกน้องย่อมหดหาย และผลกรรมที่ผู้บังคับบัญชานับกาลให้ก็จะเกิดความเสียหายแก่หน่วยงาน
นั้น ๆ ทุกคนจะพากันทอดอวยต่อการทำงาน เพราะคิดเสมอว่าลงทุนลงแรงทำงานแล้วกลับ

สูญเปล่า เรื่องอะไรจะไปทำงานให้เหนื่อย บ้านเมืองก็ไม่ใช่ของเราคนเดียว ผลร้ายเช่นว่านี้ก็ส่งผลไปถึงความเสื่อมของประเทศชาติเป็นอย่างแน่แท้ และในขณะเดียวกันข้าราชการที่ไม่มีอุทมคติก็จะหันกันมาเอาดีทางเสียแข่งเสียขารบใช้เจ้าหน้าที่ในทางส่วนตัวมากกว่ายึดถือผลงานราชการเป็นหลัก ทั้งนี้เท่าที่ปรากฏผลมาเป็นที่ประจักษ์ชัดแก่สายตาผู้น้อยว่า คนบางคนได้เลื่อนขั้นเลื่อนอันดับเงินเดือน ๒ ชั้น มักมาจากคนประเภทดังกล่าวมีอยู่จำนวนไม่น้อย

เมื่อข้อเท็จจริงเป็นที่รับรู้กันเช่นนี้แล้ว ใครจะได้เสนอข้อคิดเห็นในทางสร้างสรรค์ แยกแยกออกไป กล่าวคือ หากการพิจารณาเลื่อนเงินเดือนของข้าราชการและพนักงานวิสาหกิจยังคงปล่อยให้เป็นที่ไปตามใจนายแต่อย่างเดียว ย่อมส่งผลออกเป็น ๒ ประเด็นใหญ่ ๆ ในประการแรก เมื่อมองย้อนหลังไปสักหน่อยจะพบข้อเท็จจริงประการหนึ่งว่า บรรดาข้าราชการที่มีความรู้ความสามารถที่ไปร่ำเรียนกันถึงเมืองนอกเมืองนาได้ปริญญายาวเหยียดได้พากันยื่นใบลาออกจากราชการ หันเข้าไปในวงการธุรกิจกันมากหน้าหลายตาเพิ่มขึ้น วงการธุรกิจที่ใหญ่และมั่นคง ได้แก่ บริษัทปูนซิเมนต์ไทย บริษัทน้ำมันต่างประเทศ เป็นต้น ต่างได้ทุ่มเงินล่อใจประมุขตัวบรรดาข้าราชการที่มีความสามารถออกไปอยู่ในวงการธุรกิจอย่างไม่มีเยื่อใยต่ออาชีพราชการแต่ประการใดเลย บรรดาข้าราชการที่เหลือน้อยจึงเป็นประเภทที่ไม่อาจค้นร่นเพราะตัวมือไม่ถึงหรือพวกข้าราชการที่มีตำแหน่งพอลาผลประโยชน์ในทาง ลากยศ สรรเสริญ หรือพวกที่ยึดเอาราชการเป็นเป้าหมายปลายทางของชีวิตเท่านั้น คนที่เคยมีอุทมคติเข้ารับราชการเพื่อจะสร้างความเจริญให้แก่ประเทศชาติอันเป็นที่รัก บัดนี้พากันอ่อนเปลี้ยเพลียแรงกันตามๆกัน นอกจากนี้ยังมีข้อยืนยันเพิ่มเติมต่อไปว่า ปัจจุบันลูกผู้หลากมากก็ตลอดจนลูกผู้หลักผู้ใหญ่ในวงการราชการหรือธุรกิจนิยมส่งบุตรหลานตนไปศึกษาต่างประเทศ เมื่อเด็กพวกนี้กลับมาแทนที่จะรับราชการเจริญรอยตามบิดามารดา แต่กลับหันเข้าไปในวงการธุรกิจส่วนตัวหรือเป็นลูกจ้างฝรั่งกันเป็นทิวแถว ทั้งนี้ก็ด้วยบริษัทเหล่านั้นจ่ายค่าแรงงานงามเป็นสองเท่าสามเท่าอัตราเงินเดือนของการเริ่มเข้ารับราชการ แล้วใครเล่าจะทนกินอุทมคติต่อไปในเมื่อ **“เงิน คือพระเจ้า”** ข้อสังเกตอันนี้จึงน่าเป็นเครื่องเตือนใจผู้บังคับบัญชาที่ให้คุณให้โทษตลอดจนการพิจารณาเงินเดือน ได้โปรดช่วยกันคิดคำนึงถึงข้อนี้ในการพิจารณาเงินเดือน

กันบ้าง ถึงบ้านเมืองจะไม่ใช่ของท่านคนเดียว แต่ท่านก็ปฏิเสธไม่ได้ว่าท่านไม่ใช่คนไทย อาศัยผืนแผ่นดินไทยเป็นที่อยู่ที่กินจนมีความสุขสบายมาจนถึงทุกวันนี้

ในประการที่สอง ขณะนี้ทุกคนย่อมทราบสถานการณ์ทางการเมือง การปกครอง ของประเทศไทยแล้วว่า ลัทธิคอมมิวนิสต์ซึ่งไม่สามารถนำมาใช้กับวิถีชีวิตของคนไทยกำลังคุกคามแทรกซึมบ่อนทำลายประเทศไทยอย่างหนักหน่วง บางครั้งประเทศต้องตกอยู่ในภาวะที่ไม่น่าไว้วางใจ ในฐานะที่ทุกคนเป็นเจ้าของประเทศน่าจะได้ร่วมมือร่วมใจกับรัฐบาลช่วยกันต่อต้านมิให้ลัทธิอุบาทว์เข้ามาพ้องพานแก่ราชอาณาจักรไทย ฉะนั้น ท่านผู้ใหญ่ในวงราชการหรือรัฐวิสาหกิจจึงควรได้ช่วยกันให้ความเป็นธรรมแก่การพิจารณาเงินเดือนโดยถือเอาผลงานที่ปฏิบัติในรอบปีเป็นที่ตั้ง เมื่อนั้นขวัญในการทำงานของบรรดาข้าราชการก็จะเพิ่มพูนขึ้นต่างก็จะได้ทุ่มเทกำลังกายกำลังใจในการทำงานให้แก่ประเทศชาติสืบไป ข้าราชการผู้น้อยจะไต่ถามมั่นถือมั่นในลัทธิการเมืองระบอบประชาธิปไตยที่เขากำลังได้รับอยู่ว่า สามารถนำเข้ามาใช้ในราชการไทยได้เช่นเดียวกัน แต่ในทางตรงกันข้ามเมื่อเหตุการณ์ยังคงดำเนินไปในลักษณะการพิจารณาเงินเดือนแบบยึดเอาความสัมพันธ์ส่วนตัวดังที่มีตัวอย่างมา ก็เป็นที่เชื่อแน่ว่า ข้าราชการชั้นผู้น้อยจะหมกความเลื่อมใสในการปฏิบัติงานของผู้ใหญ่ ต่างจะจงเกลียดจงชังรัฐบาลและระบบราชการไทย หันเข้าไปเป็นเครื่องมือของลัทธิอันชั่วร้ายต่อไป เพราะเขาคิดว่าเขาชาติที่พึ่งเสียแล้ว เรื่องเช่นนี้คงได้ประจักษ์ในข่าวหน้าหนังสือพิมพ์เมื่อไม่นานมานี้ว่า ข้าราชการไทยบางคนได้ตกเป็นเหยื่อของลัทธิคอมมิวนิสต์ไปแล้ว และในขณะนี้ก็ยังคงมีข้าราชการผู้น้อยบางคน กำลังหลงกลลัทธิคอมมิวนิสต์อยู่ซึ่ง บุคคลเหล่านี้ตกอยู่ในสายตาของเจ้าหน้าที่บ้านเมืองเผ่าศึกติดตามอยู่โดยใกล้ชิด

ในประการสุดท้าย เมื่อไม่นานมานี้ ทราบว่าทางราชการได้มีหนังสือเวียนไปยังกระทรวง ทบวง กรม ต่าง ๆ โดยได้วางแนวทางการพิจารณาเลื่อนเงินเดือนข้าราชการโดยการคิดเปอร์เซ็นต์ของผู้ที่สมควรได้เลื่อนเงินเดือน ๒ ชั้นไว้ โดยอ้างเหตุผลเพื่อความเป็นธรรมแก่ข้าราชการเป็นส่วนรวม ข้อขัดข้องการเพิ่มเงินเดือนแก่ข้าราชการดังกล่าวย่อมส่งผลกระทบต่อกระเทือนอาชีพการรับราชการ ขวัญของข้าราชการในการทำงานจะตกต่ำ เพราะข้อเท็จจริงแล้วข้าราชการชั้นผู้น้อยมักมีเงินเดือนไม่เพียงพอแก่ค่าใช้จ่ายอยู่ ไหนหนุมจะแพง

ข่าวจะแพง ข้าราชการทุกคนจะต้องเกิดความท้อถอยต่อการทำงาน เมื่อกรณีเป็นดังนี้ ทางราชการน่าจะได้พิจารณาเพิ่มเปอร์เซ็นต์การเลื่อน ๒ ชั้นให้มีจำนวนเปอร์เซ็นต์สูงขึ้น ทั้งนี้ก็เพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่ข้าราชการที่ยังคงถือเอาอาชีพราชการเป็นเป้าหมายของชีวิตและทั้งเป็นการลดการฉ้อโกงของข้าราชการที่เคยทำต่อประชาชนได้อีกทางหนึ่งด้วย

เมื่อไม่นานมานี้ท่านผู้เป็นข้าราชการ ตลอดจนพนักงานองค์การแห่งรัฐคงได้พบมติคณะรัฐมนตรีในเรื่องการกำหนดโควตาของการพิจารณาปูนบำเหน็จข้าราชการที่ประกอบคุณงามความดี ทำความชอบเป็นพิเศษสมควรได้เกินกว่า ๑ ชั้นตามกฎหมาย ก.พ. นั้นแล้วว่า สำหรับชั้นจัตวาและชั้นตรีกรมเจ้าสังกัดจะพิจารณาให้เกินกว่า ๑๐ เปอร์เซ็นต์ไม่ได้ ชั้นโทและชั้นเอกจะพิจารณาให้เกินกว่า ๖ เปอร์เซ็นต์ไม่ได้ และชั้นพิเศษจะพิจารณาให้เกินกว่า ๓ เปอร์เซ็นต์ไม่ได้ โดยอ้างเหตุผลแต่เพียงเพื่อความเป็นธรรมแก่ทุกกระทรวง ทบวง กรม ไม่ว่าทหาร ตำรวจ พนักงานอัยการหรือตุลาการ หรือพนักงานองค์การแห่งรัฐนี้ เรามาลองพิจารณากันดูทีละขั้ว ระเบียบแบบแผนหรือหลักเกณฑ์เช่นนั้นอำนวยความสะดวกในทางสร้างเสริมขวัญแก่ข้าราชการโดยส่วนรวมหรือไม่เพียงใด

หากพิจารณาโดยมิได้คำนึงถึงข้อเท็จจริงในทางปฏิบัติ จะเห็นว่า กฎเกณฑ์การพิจารณาปูนบำเหน็จความชอบเกินกว่า ๑ ชั้น หรือที่บรรดาข้าราชการนิยมเรียกขานกันว่า ได้ ๒ ชั้นนั้น คงจะทำให้ท่านพลอยเห็นดีเห็นงามไปกับข้อเสนอของกระทรวงการคลังซึ่งเสนอคณะรัฐมนตรี แต่ที่นี้ท่านผู้อ่านกรุณาพิจารณาทางด้านความเห็นและข้อเท็จจริงที่ข้าราชการต้องเสียขวัญในการปฏิบัติงานบ้าง คงจะทำให้ท่านมองปัญหาได้กว้างขวางขึ้นเป็นแน่ และแล้วท่านจะวินิจฉัยว่ากฎเกณฑ์เช่นนั้นออกมาเป็นการสมควรหรือไม่เป็นเรื่องของท่านเอง ในขั้นนี้เพียงจะเสนอข้อมูลท่านประกอบการพิจารณาบางประการเท่านั้น

ประมาณหนึ่งปีล่วงมาแล้วเราท่านยังไม่ลืม มันคงจะจำกันได้ว่า ทางราชการได้ประกาศปรับปรุงอัตราเงินเดือนให้แก่ข้าราชการ ซึ่งเป็นชาวศรีวิชัย วิพากย์ วิจารย์ วิชัยกันอย่างกว้าง ทางราชการได้เพิ่มเงินเดือนให้ข้าราชการโดยถ้วนเฉลี่ยประมาณคนละ ๑๐๐ บาท และในขณะเดียวกันก็ได้ยัดชั้นขยายอันดับออกไปอีก มี **ชั้นทะเล** หรือที่ทางทหารเรียกว่า **เบี่ยงกันตาย** พร้อมกันนั้นได้ประกาศเพิ่มเปอร์เซ็นต์เงินสะสมจาก ๒ เปอร์เซ็นต์เป็น ๔ เปอร์เซ็นต์ เมื่อหักกลบลบหนักกันแล้ว ผลปรากฏว่ามีการเล่นกลตัวเลขกับบรรดาข้าราชการ

ถึง ๕๐๐,๐๐๐ กว่าคน นี่เป็นกลเม็ดเด็ดพลายอันเป็นผลงานที่เราต่างชาบซึ่งกันอยู่แก่ใจที่
นี่มาโดนถูกกำหนดเปอร์เซ็นต์การพิจารณาความดีความชอบกรณีพิเศษ สมควรได้เกิน ๑ ชั้น
เข้าอีก บรรดาข้าราชการต่างพากันอ่อนเปลี้ยเพลียแรงกันไปตาม ๆ กัน

ที่นี้มาลองพิจารณาผลการปฏิบัติงาน ของข้าราชการที่สมควรได้ ๒ ชั้นของแต่ละกรม
ดูซิว่าเกิดความเป็นธรรมทั่วหน้าแก่ข้าราชการทุกกระทรวงทบวงกรมหรือไม่ หากกรณีเป็นที่
เด่นชัดว่าข้าราชการกระทรวงหนึ่งหรือกรมหนึ่งปฏิบัติหน้าที่ราชการสมควรได้ ๒ ชั้นเกินกว่า
จำนวนโควตาที่ทางราชการกำหนดขึ้นไว้แล้ว ขวัญของข้าราชการกระทรวงหรือกรมนั้นจะ
เป็นอย่างไรแทบจะไม่ต้องให้คำตอบ ก็เป็นที่รับรู้กันอยู่กับใจเป็นอย่างดีว่าขวัญของข้าราชการ
ย่อมตกเป็นธรรมดา และในขณะที่เดียวกันข้าราชการกระทรวงหรือกรมใดมิได้มีผลการปฏิบัติ
งานดีเด่นสมควรได้ ๒ ชั้น ทางราชการคิดหรือไม่ว่า กระทรวงหรือกรมนั้นจะไม่เลื่อนชั้นกรณี
พิเศษให้แก่ข้าราชการของตนเต็มตามจำนวนโควตาที่กำหนดไว้ นี่เป็นเหตุผลประการที่หนึ่ง

เหตุผลประการที่สอง กฎเกณฑ์เช่นว่านี้ได้นำเอาข้าราชการชั้นโทไปรวมกับข้าราชการ
ชั้นเอกด้วยการกำหนดโควตา รวมกันไปเป็น ๖ เปอร์เซ็นต์ เมื่อเรามองลักษณะของงาน
สายงานสายการบังคับบัญชาตลอดจนความรับผิดชอบด้วยแล้ว จะเห็นว่าระดับชั้นโทมักเป็นแค่
หัวหน้าแผนก ส่วนชั้นเอกมักเป็นหัวหน้ากองซึ่งรับผิดชอบผลงานบรรดาหัวหน้าแผนกที่ขึ้น
ตรงต่อตน ฉะนั้น เมื่อนำเอาผลงานของคนสองคนซึ่งต่างชั้นมาพิจารณาความดีความชอบ
เป็นกรณีพิเศษ ๒ ชั้นแล้ว อาจพูดได้เต็มปากเต็มคำว่าการที่ข้าราชการชั้นโทจะมีน้ำยาอะไรไปสู่
ชั้นเอกได้ ในทำนองเดียวกันข้าราชการชั้นจัตวาและชั้นตรีก็คู่กัน การกำหนดเปอร์
เซ็นต์ดังกล่าวข้างต้นจึงไม่เหมาะสมด้วยประการทั้งปวง

แค่เหตุผลสองประการเท่านั้นก็พอจะทำให้ท่านเห็นแล้วว่ากฎเกณฑ์เช่นนี้หาก่อให้เกิด
ผลดีในทางสร้างขวัญของข้าราชการไม่มีแต่ทำลายความรู้สึกนึกคิดของข้าราชการที่จะอุทิศกาย
ใจให้แก่ทางราชการ อยากรู้ก็ตามที่ผู้เขียนก็ยังเห็นด้วยในกฎเกณฑ์ดังกล่าวอยู่ในบางประการ
แต่ควรได้มีการปรับปรุงแก้ไขแยกโควตาเปอร์เซ็นต์ของชั้นข้าราชการออกไปจากกัน จัตวา
- แข่งกันพวกหนึ่ง ชั้นตรี แข่งกันพวกหนึ่ง ชั้นโท แข่งกันพวกหนึ่ง ชั้นเอก แข่งกันพวกหนึ่ง
และชั้นพิเศษ แข่งกันอีกพวกหนึ่ง นี่เป็นเหตุผลประการหนึ่ง ส่วนเหตุผลอีกประการหนึ่ง
สมควรเพิ่มเปอร์เซ็นต์การพิจารณาความดีความชอบสมควรได้ ๒ ชั้นให้สูงกว่านี้ ทั้งนี้เนื่อง

ด้วยมีข้อเท็จจริงว่าข้าราชการได้เงินเดือนน้อยอยู่แล้วเมื่อเทียบกับผู้ที่ทำงานในทางธุรกิจ เมื่อทางราชการไม่จัดการแก้ไขเรื่องนี้แล้ว ผู้เขียนเชื่อเหลือเกินว่า ข้าราชการจะพากันออกจากราชการไปอยู่ในวงการธุรกิจ หรือแม้จะอยู่ในหน้าที่ราชการก็คงมีการวิ่งเต้นไปอยู่ในตำแหน่งที่จะมีรายได้ประโยชน์เกื้อกูลอย่างอื่น หรือถ้าไปเจอข้าราชการหน้ามืดเข้าอาจสมคบกันทำการทุจริตประชาชนเพิ่มขึ้นเป็นทวีคูณก็ได้

กล่าวโดยสรุปแล้วการพิจารณาเงินเดือนเลื่อนขั้นเลื่อนอันดับที่กำลังดำเนินการอยู่ในขณะนี้ น่าจะได้พิจารณากันด้วยเหตุด้วยผลคำนึงถึงผลการปฏิบัติงานของราชการเป็นที่ตั้ง โปรดอย่าได้เอาความสัมพันธ์ส่วนตัวเข้ามาทำลายระบบการบริหารงาน ตลอดจนขวัญในการทำงานของข้าราชการหรือพนักงานเลย โทษเราก็เกิดมาเป็นคนไทยทั้งที่ เรามาช่วยกันสร้างชาติให้เป็นที่น่าปรากฏในระบบการบริหารราชการไทยกันดีกว่า □

เอสโซ่ ยึดมั่นในการฝึกอบรม

และสนับสนุนในทุกโอกาส ที่จะให้

พนักงานของบริษัทได้พัฒนาความรู้ ความสามารถ ตลอดจนการมอบหมายหน้าที่ในการปฏิบัติงาน ทั้งภายในและภายนอกประเทศ เพื่อให้ท่านเหล่านั้นได้ตระหนักถึงภาระความรับผิดชอบ และเป็นกำลัง อันสำคัญของบ้านเมืองในอนาคต.

บริษัท เอสโซ่ แอสตันคาร์ตประเทศไทย จำกัด
บริษัท เอสโซ่ เคมี ประเทศไทย จำกัด
179 ถนนเดโช/สุรวงศ์, พระนคร โทร. 37080-92

มาเป็น HEARING OFFICER กันเถอะ

โดย พุทธิพงษ์ มณีศรี

(ต่อจากฉบับที่แล้ว)

คำวินิจฉัยเรื่องที่ ๒

Hearing Officer มีความเห็นว่า การลาป่วยซึ่งมีความจำเป็นและถูกต้อง ไม่สามารถนำมาเป็นข้ออ้างที่จะไม่ให้ขึ้นเงินเดือนได้ จุดมุ่งหมายของนโยบายที่กระทรวงนี้ตั้งขึ้นก็เพื่อกระตุ้นเตือนไม่ให้ข้าราชการลาป่วยมากเกินไปเท่านั้น เขากล่าวเสริมว่า การลาป่วยที่จำเป็นไม่ใช่เป็นมาตรการในการจัดการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพที่แท้จริง การขึ้นเงินเดือนเป็นส่วนหนึ่งซึ่งข้าราชการทุกคนพึงได้รับ คำร้องของนางสาว ข. สมเหตุสมผล และให้เลื่อนเงินเดือนให้นางสาว ข.

วิจารณ์

เรื่องทำนองนี้เกิดขึ้นบ่อยครั้งในมลรัฐคาลิฟอร์เนีย กระทรวง ทบวง กรมต่างๆ มักจะออกกฎ ระเบียบ หรือข้อบังคับ เพื่อความต้องการของกระทรวง ทบวง กรมเอง ซึ่งบางครั้ง กฎ ระเบียบ หรือข้อบังคับที่ออกมา ขัดกับ กฎ หรือมติของ ก.พ. ทำให้ข้าราชการไม่ได้รับความเป็นธรรมต้องร้องเรียนต่อ Hearing Officer อยู่เนืองๆ *ไม่ทราบว่าเป็นกรม กองของท่าน มีเรื่องทำนองนี้บ้างหรือเปล่า*

หันมาพิจารณา กฎ ก.พ. ของไทยเราและของมลรัฐคาลิฟอร์เนีย ดูบ้างว่า การลาป่วยมีผลต่อการเลื่อนเงินเดือนหรือไม่ เพียงไร รวมทั้งนโยบายของกระทรวงในเรื่องที่ ๒ ขัดแย้งกับกฎ ก.พ. ของมลรัฐคาลิฟอร์เนียหรือไม่

ตามกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๒๗๔ (พ.ศ. ๒๕๐๔) ว่าด้วยการเลื่อนอันดับเงินเดือนและการเลื่อนขึ้นเงินเดือน ข้อ (๖) ข้าราชการที่จะได้เลื่อนเงินเดือน จะต้องไม่มีวันลาพัก โดยถือเกณฑ์วันลา รวมทั้งลาพักและลาป่วยถึง ๔๕ วัน เว้นแต่ลาอุปสมบท ลากลอค ลาป่วยที่จำเป็นต้องรักษาตัวเป็นเวลานาน หรือลาป่วยเนื่องจากประสบอันตรายในขณะปฏิบัติราชการ

สรุปแล้ว การลาป่วยของข้าราชการของไทยมีผลโดยตรงต่อการพิจารณาเลื่อนเงินเดือนในปีนั้น

ในมลรัฐแคลิฟอร์เนีย ก.พ. มีมติให้ข้าราชการมีวันลาป่วยโดยได้รับเงินเดือนเต็มเดือนละ ๑ วัน และวันลานั้นก็สามารถจะเก็บไว้ในปีต่อๆ ไปด้วย หากใช้ไม่หมดในปีนั้น ตัวอย่างเช่น นาย ก. ลาป่วยเพียง ๒ วัน ในปีนี้ ดังนั้นในปีหน้า นาย ก. ก็มีสิทธิลาป่วยโดยได้รับเงินเดือนเต็ม ๒๒ วัน อย่างไรก็ตาม ข้าราชการอาจลาป่วยเกินวันลาป่วยที่มีอยู่ได้ โดยไม่ได้รับเงินเดือนเฉพาะวันลาวันนั้น (sick leave without pay)

ส่วนการเลื่อนเงินเดือนข้าราชการของมลรัฐแคลิฟอร์เนีย* ข้าราชการส่วนใหญ่จะได้รับการเลื่อนเงินเดือน เว้นแต่ผู้บังคับบัญชาเห็นว่า ข้าราชการผู้นั้นทำงานอย่างไม่มีสมรรถภาพ แต่การลาป่วยไม่มีผลต่อการเลื่อนเงินเดือนแต่อย่างใด

จะเห็นได้ว่า นโยบายที่กระทรวง ตามเรื่องที่ ๒ ตั้งขึ้น ชัดต่อมติของ ก.พ. นางสาว ข. จึงได้เลื่อนเงินเดือนเหมือนข้าราชการคนอื่นๆ

เรื่องที่ ๓

“หากใช้วิธีอื่นไม่ได้ผล ฉันเห็นจะต้องจัดการขั้นเด็ดขาดกับเจ้าหมอนี่เสียที” นาย ก. กล่าวอย่างฉุนเฉียว

“ฉันก็ว่าอย่างนั้นแหละ” นาย ข. กล่าวเสริมขึ้นทันที “ไม่มีใครมีสิทธิ์จะมาทำใหญ่โตได้ที่นี่”

แรกเริ่มเดิมที นาย ก. และนาย ข. คนสวน (Park ranger) ของสวนสาธารณะแห่งหนึ่งเพียงแต่หัวเสียเมื่อพบทางยาวของรอยยางรถยนต์ผ่านเข้ามาในสวน เพราะเป็นทางลัดลงสู่ชายหาทังๆ ที่ได้มีกำแพงหินห้ามผ่านอยู่แล้ว บ่อยครั้งเข้า นาย ก. และนาย ข. ก็

* โปรดดูรายละเอียดเกี่ยวกับการเลื่อนเงินเดือนข้าราชการของมลรัฐแคลิฟอร์เนียหลังเรื่องนี้

เริ่มทำตัวเป็นนักสืบ หลังจากเป็นนักสืบสมัครเล่นประมาณเดือนเศษแล้วไม่ได้ผล ทั้งสองคนก็เริ่มลงมือดำเนินการ

ต่างคนต่างก็ทำงานตามแผนของตนเองทันที นาย ก. ซุกคูยาวทำเป็นหลุมพรางลึกประมาณ ๒ ฟุต ตรงระหว่างต้นไม้ ทางออกของสวนสาธารณะที่รถยนต์คันนั้นเคยแล่นผ่านใกล้ๆ กับหลุมของนาย ก. นาย ข. ก็ซุกหลุมพรางเช่นเดียวกัน แต่ในหลุมพรางของนาย ข. มีไม้กระดาน ๒ แผ่น ทอกตะปู้หงายขึ้นเป็นรอยๆ ทั่ว

ไม่นานนัก การปฏิบัติงานของนาย ก. และนาย ข. ก็สัมฤทธิ์ผล พนักงานกู้ภัย (lifeguard) คนหนึ่งขับรถจี๊ปลงไปในหลุมของนาย ก. และเมื่อเขาลงจากรถเพื่อตรวจดูความเสียหาย เขาก็เหยียบลงไปในหลุมของนาย ข. เต็มเหนี่ยว (ไม่ต้องบอกท่านก็คงจะทราบว่าเป็นอย่างไร ถึงแม้จะมีรองเท้าก็เถอะ)

พนักงานกู้ภัยและหัวหน้าคนงานถูกตำหนิอย่างรุนแรง ส่วนนาย ก. และนาย ข. ถูกสั่งพักราชการ ๗ วัน และถูกลดขั้นเงินเดือน ๑ ขั้น

นาย ก. และนาย ข. ยอมรับว่า ถึงแม้ว่าการกระทำของเขา เพื่อต้องการที่จะป้องกันและถนอมรักษาสวนสาธารณะแต่เขาก็มีความผิด อย่างไรก็ตามเขาก็ยังมีความเห็นว่าการลงโทษที่ตนได้รับนั้นรุนแรงเกินไป ไม่สมกับการที่เขาเป็นคนสวนที่ดี ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพเป็นเวลานาน และไม่เคยมีประวัติค้างพร้อย ด้วยความช่วยเหลือของ CSEA เขาจึงยื่นอุทธรณ์ต่อ Hearing Offices

ถ้าท่านเป็น Hearing Officer ท่านจะวินิจฉัยอย่างไร ?

๔ การเลื่อนเงินเดือนข้าราชการของมลรัฐแคลิฟอร์เนีย^๒

การเลื่อนเงินเดือนข้าราชการในมลรัฐแคลิฟอร์เนีย มี ๓ แบบ คือ

๑. การเลื่อนเงินเดือนประจำปี (Periodical Step Increase หรือ Annual Increase)

การเลื่อนเงินเดือน ประเภทนี้ก็คล้ายคลึงกับการเลื่อนเงินเดือนของเราต่างกันตรงที่ว่าข้าราชการไทยต้องทำงานครบ ๑ ปี ในบับงบประมาณ คือ นับตั้งแต่เดือนตุลาคมถึงกันยายน

^๒ผู้เขียนขอขอบคุณ Mr. Roland A. Rush ที่ปรึกษาของสำนักงาน ก.พ. จากสำนักงาน ก.พ. ของมลรัฐแคลิฟอร์เนีย ผู้ให้ความรู้เพิ่มเติมแก่ผู้เขียน

ของปีถัดไป ส่วนการเลื่อนเงินเดือนของเขา นับตั้งแต่วันเริ่มทำงานจนกระทั่งถึงวันนั้นในปี
รุ่งขึ้น การเลื่อนเงินเดือนประเภทนี้ผู้บังคับบัญชาเป็นผู้พิจารณา

๒. การปรับเงินเดือนพิเศษ (Special Ingrade Salary Adjustment หรือ SISA)

การปรับเงินเดือนพิเศษนี้ ปรับให้เฉพาะข้าราชการชั้นผู้น้อย ซึ่งเริ่มเข้าปฏิบัติงาน
ครบ ๖ เดือน และจะมีการปรับเงินเดือนพิเศษเพียงครั้งเดียวเท่านั้น ตำแหน่งใดที่จะมีการ
ปรับเงินเดือนพิเศษ จะมีหมายเหตุว่า SISA แจกไว้ในตำแหน่งนั้น ๆ ด้วย

๓. การปรับปรุงเงินเดือน (General Salary Increase)

เนื่องจากอาชีพราชการในมลรัฐแคลิฟอร์เนีย จำเป็นต้องแข่งขันกับรัฐวิสาหกิจและ
บริษัทเอกชนต่างๆ ซึ่งว่าจ้างด้วยเงินเดือนสูงและเงินเดือนเหล่านี้ได้เพิ่มขึ้นอยู่ทุกๆ ปี ดังนั้น
นั้น มลรัฐแคลิฟอร์เนียจึงต้องปรับปรุงเงินเดือนข้าราชการทุกปี เพื่อแข่งขันกับรัฐวิสาหกิจ
และบริษัทเอกชนเหล่านั้น สำนักงาน ก.พ. ของมลรัฐแคลิฟอร์เนียจึงเป็นผู้ทำหน้าที่ดังกล่าว
วิธีการของเขาก็คือ สำนักงาน ก.พ. ของมลรัฐแคลิฟอร์เนีย จะทำการสำรวจ (Survey) เงิน
เดือนของรัฐวิสาหกิจและบริษัทเอกชนทุกปี ปีละ ๒ ครั้ง คือในฤดูใบไม้ร่วงและฤดูใบไม้ผลิ
โดยยึดถือเอาบริเวณที่มีชุมชนหนาแน่น ๒ แห่ง คือ บริเวณ San Francisco และ Los
Angeles เป็นหลัก เมื่อได้ข้อมูลเรียบร้อยแล้วจึงทำการประเมินผล โดยการจัดลำดับเงินเดือน
ของรัฐวิสาหกิจและบริษัทเอกชนเหล่านั้น พิจารณาถึงงานที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันให้
ได้รับเงินเดือนใกล้เคียงกัน อย่างไรก็ตาม สำนักงาน ก.พ. ของมลรัฐแคลิฟอร์เนีย ก็ได้คำนึง
ถึงเงินเดือนต่ำสุดหรือสูงสุดของรัฐวิสาหกิจและบริษัทเอกชนเหล่านั้น เงินเดือนต่ำสุดและ
สูงสุดของข้าราชการของมลรัฐแคลิฟอร์เนีย ประมาณ Quatile ที่ ๑ และ Quatile ที่ ๓ ของ
เงินเดือนของรัฐวิสาหกิจและบริษัทเอกชนตามลำดับ ทั้งนี้ ก็เพื่อที่จะไม่ให้เงินเดือนของ
ข้าราชการในมลรัฐแคลิฟอร์เนียสูงหรือต่ำมากเกินไป

เมื่อสำนักงาน ก.พ. ของมลรัฐแคลิฟอร์เนียได้ปรับปรุงเงินเดือนใหม่เสร็จแล้ว จึง
เสนอต่อ ก.พ. ของมลรัฐแคลิฟอร์เนีย เพื่อพิจารณานำเสนอต่อผู้ว่าราชการรัฐต่อไป เมื่อผู้ว่า
ราชการรัฐเห็นชอบแล้ว จึงเสนอต่อสภานิติบัญญัติ หากสภานิติบัญญัติอนุมัติก็จะมีผลบังคับใน
ต้นปีงบประมาณ (๑ กรกฎาคม ของทุกปี)

การปรับปรุงเงินเดือนนี้ มิใช่ว่าข้าราชการทุกประเภทจะได้ปรับปรุงเท่ากันหมด ข้าราชการบางประเภทอาจได้รับการปรับปรุงเงินเดือน ๒๒%, ๕%, ๑๐% หรือ ๑๕% แล้วแต่กรณี อย่างไรก็ตามโดยเฉลี่ยแล้ว อัตราการปรับปรุงเงินเดือนที่เพิ่มขึ้นประมาณ ๕%

จากสถิติในรอบ ๒๐ ปี ที่ผ่านมา มลรัฐคาลิฟอร์เนียได้ปรับปรุงเงินเดือนของข้าราชการทั้งหมดเกือบทุกปี มีน้อยครั้งมากที่ไม่ได้มีการปรับปรุงเงินเดือนของข้าราชการทั้งหมด คือเพียง ๔ ครั้งเท่านั้น ซึ่งในกรณีนี้ ผู้ว่าการรัฐ หรือสภานิติบัญญัติอาจพิจารณาเห็นว่า ไม่มีเงินพอหรือมีเหตุจำเป็นต้องใช้เงินทางด้านอื่นอย่างรีบด่วน อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่าข้าราชการทั้งหมดไม่ได้รับการปรับปรุงเงินเดือน แต่ข้าราชการบางประเภทที่มีเงินเดือนต่ำเมื่อเปรียบเทียบกับรัฐวิสาหกิจ และบริษัทเอกชน ก็ได้รับการพิจารณาปรับปรุงเงินเดือน

ในปี พ.ศ. ๒๕๑๒ สำนักงาน ก.พ. ของมลรัฐคาลิฟอร์เนีย ก็ได้ทำการสำรวจเงินเดือนของรัฐวิสาหกิจและบริษัทเอกชน เช่นเคย ในปี พ.ศ. ๒๕๑๒ นี้ ได้ทำการสำรวจ ๒ ครั้ง คือในฤดูใบไม้ร่วงและฤดูใบไม้ผลิ โดยยึดถือข้อมูลจากอาณาบริเวณ San Francisco และ Los Angeles รวมทั้ง Orange County เป็นหลัก ในอาณาบริเวณ San Francisco ได้ทำการสัมภาษณ์ลูกจ้าง ๕๒,๐๐๐ คน จาก ๒๕๖ บริษัท ส่วนในอาณาบริเวณ Los Angeles ได้ทำการสัมภาษณ์ลูกจ้าง ๖๘,๐๐๐ คน จาก ๓๖๘ บริษัท^๓

หลังจากได้วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้เก็บรวบรวมมาเรียบร้อยแล้ว สำนักงาน ก.พ. ของมลรัฐคาลิฟอร์เนีย ได้เสนอบัญชีเงินเดือนที่ปรับปรุงใหม่สำหรับปี พ.ศ. ๒๕๑๓-๒๕๑๔ ซึ่งซึ่งจะมีผลใช้บังคับในวันที่ ๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๑๓ ต่อ ก.พ. ของมลรัฐคาลิฟอร์เนีย เมื่อเดือนพฤศจิกายน ๒๕๑๒ โดยได้เสนอให้เพิ่มเงินเดือนให้แก่ข้าราชการทั้งหมด เป็นจำนวนเงิน ๑,๓๔๐ ล้านบาท ข้าราชการได้เพิ่มเงินเดือนโดยเฉลี่ยคนละประมาณ ๕% อย่างไรก็ตาม CSEA ได้ให้การโต้แย้งว่า การปรับปรุงเงินเดือนของข้าราชการครั้งนี้เพิ่มน้อยไป ได้เสนอให้เพิ่มเงินเดือนให้แก่ข้าราชการโดยเฉลี่ยคนละประมาณ ๑๓%^๔

^๓ "SPB Salary Survey Requires 36,000 Man-Hour Each Year", *The California State Employees*, November 14, 1969, p. 5

^๔ "SPB 'Tentatively' Recommends 5 to 10 Percent Pay Boosts; 'Completely Out of Line', Says CSEA", *Ibid*, p. 3

ข้อเสนอของ CSEA จะได้รับการพิจารณาเมื่อมีการ hearing

ตัวอย่าง

ก่อนที่ผู้เขียนจะได้ยกตัวอย่างการเลื่อนเงินเดือนข้าราชการของมลรัฐแคลิฟอร์เนีย เพื่อให้ผู้อ่านได้เข้าใจยิ่งขึ้น ใคร่ขอเพิ่มเติมอีกสักเล็กน้อยว่า ระบบเงินเดือนของมลรัฐแคลิฟอร์เนียนั้น ยึดหลักการเพิ่มเงินเดือนของแต่ละชั้นเท่ากับ ๕% ของขั้นเดิม ตัวอย่างบัญชีเงินเดือนของมลรัฐแคลิฟอร์เนีย ในปี พ.ศ. ๒๕๑๒

ระดับที่ ๑	\$ ๓๒๖	๓๔๒	๓๕๙	๓๗๗	๓๙๕
ระดับที่-๒		๓๔๒	๓๕๙	๓๗๗	๓๙๕
ระดับที่ ๓		๓๕๙	๓๗๗	๓๙๕	๔๑๕

สมมติว่า นาย ก. เริ่มรับราชการในมลรัฐแคลิฟอร์เนีย ตั้งแต่วันที่ ๑ กันยายน ๒๕๑๒ โดยรับเงินเดือนขั้นต่ำในระดับที่ ๑ คือ \$ ๓๒๖ ตำแหน่งนี้หมายเหตุไว้ด้วยว่า SISA นาย ก. จะได้รับการขึ้นเงินเดือน ดังนี้

วัน เดือน พ.ศ.	เงินเดือน	เหตุที่ได้ขึ้นเงินเดือน
๑ กันยายน ๒๕๑๒	\$ ๓๒๖	
๑ มีนาคม ๒๕๑๓	๓๔๒	SISA
๑ กรกฎาคม ๒๕๑๓	๓๕๙	การปรับปรุงเงินเดือน (๕%)
๑ มีนาคม ๒๕๑๔	๓๗๗	การเลื่อนเงินเดือนประจำปี
๑ กรกฎาคม ๒๕๑๔	๓๙๕	การปรับปรุงเงินเดือน (๕%)

ลองหันมาดูว่า การปรับปรุงเงินเดือน (General Salary Increase) มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงระดับเงินเดือนของนาย ก. หรือไม่ หากสถานการณ์ให้มีการปรับปรุงเงินเดือน ๕% ตามตัวอย่างข้างบนนี้ โดยเหตุที่ระบบเงินเดือนของมลรัฐแคลิฟอร์เนียนั้นยึดหลักการเพิ่มเงินเดือนของแต่ละชั้นเท่ากับ ๕% ของขั้นเดิมอยู่แล้ว ดังนั้นบัญชีเงินเดือนก็ไม่เปลี่ยนแปลง

แปลง เพียงแต่ตัดระดับที่ ๑ ทิ้งไป ระดับที่ ๒ ก็มาเป็นระดับที่ ๑ แล้วเพิ่มระดับสูงสุด เข้ามาอีกหนึ่งระดับเท่านั้น ตัวอย่างบัญชีเงินเดือนในปี พ.ศ. ๒๕๑๓ และ พ.ศ. ๒๕๑๔

พ.ศ. ๒๕๑๓

ระดับที่ ๑	฿ ๓๔๒	๓๕๙	๓๗๗	๓๙๕	๔๑๕
ระดับที่ ๒		๓๕๙	๓๗๗	๓๙๕	๔๑๕
ระดับที่ ๓		๓๗๗	๓๙๕	๔๑๕	๔๓๕
.....					
.....					
.....					

พ.ศ. ๒๕๑๔

ระดับที่ ๑	฿ ๓๕๙	๓๗๗	๓๙๕	๔๑๕	๔๓๕
ระดับที่ ๒		๓๗๗	๓๙๕	๔๑๕	๔๓๕
ระดับที่ ๓		๓๙๕	๔๑๕	๔๓๕	๔๕๗
.....					
.....					
.....					

จะเห็นได้ว่า นาย ก. ซึ่งได้รับเงินเดือนในระดับ ๑ ชั้น ๑ อัตราเงินเดือน ฿ ๓๒๖ ในปี พ.ศ. ๒๕๑๒ ในปี พ.ศ. ๒๕๑๔ นาย ก. ได้รับเงินเดือน ฿ ๓๙๕ ซึ่งยังอยู่ในระดับ ๑ เหมือนเดิม แต่ชั้นสูงขึ้น คือ ชั้น ๓

หากสภาอนุมติให้มีการปรับปรุงเงินเดือนมากหรือน้อยกว่า ๕% สำนักงาน ก.พ. ของมลรัฐคาลิฟอร์เนีย ก็มีหน้าที่สร้างบัญชีเงินเดือนใหม่ พร้อมทั้งเทียบระดับและชั้นกับของเดิมด้วย

ความก้าวหน้าของมหาวิทยาลัยในสหรัฐอเมริกา

โดย เทอด สุปรีชากร
(ต่อจากฉบับที่แล้ว)

โดยเหตุที่คนอเมริกัน มองเห็นความสำคัญของสถานศึกษาในด้าน การสร้างชาติ สร้างประเทศ และในการส่งเสริมความอยู่ดีกินดีของประชากร คนอเมริกันจึงพากันร่วมแรง ร่วมใจก่อสร้างสถานศึกษาชั้นสูงขึ้น ซึ่งสถานศึกษาทั้งหลายเหล่านี้ ไม่มีที่ใดในโลกเทียบได้ ในด้านคุณค่า ด้วยเหตุนี้ จึงไม่เป็นของแปลกที่ปัจจุบันนี้ สหรัฐอเมริกามีสถานศึกษาชั้นอุดม ศึกษามากกว่า ๒,๐๐๐ แห่ง สถานศึกษาชั้นอุดมศึกษาในที่นี้ คือ University, College กับ Junior College

Junior College

โดยเหตุที่ในปีหนึ่ง ๆ มีนักเรียนเป็นจำนวนมากที่เรียนจบชั้นมัธยมบริบูรณ์ แล้วไม่สามารถเข้ามหาวิทยาลัยได้ ทั้งนี้ เพราะส่วนมากยากจน ไม่มีเงินที่จะจ่ายเป็นค่าอาหารและ ค่าที่พักในมหาวิทยาลัยซึ่งอยู่ต่างเมืองออกไป จึงได้เกิดมีระบบ Junior College ขึ้นทั่วไปใน สหรัฐ วิทยาลัยประเภทนี้ทั้งเมืองใหญ่เมืองน้อยต่างก็จัดตั้งขึ้นในเมืองของตน เพื่อช่วยให้ เยาวชนในเมืองของตนได้มีโอกาสศึกษาเล่าเรียนวิชา เพื่อให้มีความรู้สูงขึ้น โดยไม่ต้องจาก บ้านไปเล่าเรียนที่อื่น ไม่สิ้นเปลืองเงินทองค่าใช้จ่าย หลักสูตรการศึกษาในวิทยาลัยเหล่านี้มี สองประเภท คือหลักสูตรตอนปลายสำหรับนักเรียนอาชีวศึกษาชั้นสูง และหลักสูตรการ ศึกษาสำหรับผู้ใหญ่ที่มีลักษณะกึ่งวิชาชีพ ประเภทหนึ่ง กับอีกประเภทหนึ่ง เป็นหลักสูตร สองปี เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้ที่มีมุ่งจะเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัย โดยที่นักศึกษาไม่ต้อง ไปเริ่มเรียนในชั้นปีที่ ๑ และปีที่ ๒ ในมหาวิทยาลัยอีก แต่ได้เรียนต่อเนื่องกันไปได้เลย ด้วยวิธีนี้ เป็นการช่วยให้มหาวิทยาลัยของมลรัฐนั้น ๆ ไม่ต้องวิตกกังวลใจในเรื่องนักศึกษาแล้ นจนไม่มีที่จะให้เรียนอีกต่อไป หลักสูตรสองปีที่กล่าวนี้ เป็นหลักสูตรศิลปศาสตร์และวิทยา ศาสตร์ (Liberal Arts and Sciences) อันเป็นหลักสูตรการศึกษาวิชาทั่วไป เป็นการปูพื้นฐาน ในการที่จะศึกษาวิชาชีพ ในชั้นปีที่ ๓ และปีที่ ๔ ต่อไป ด้วยเหตุนี้จึงมี Junior College แพร่หลายในสหรัฐ ปรากฏว่า มลรัฐคาลิฟอร์เนีย เพียงมลรัฐเดียวมี Junior College ถึง ๖๓ แห่ง

การศึกษาวิชาชีพในมหาวิทยาลัย

ข้อแตกต่างระหว่างมหาวิทยาลัยแบบอังกฤษ กับแบบอเมริกันในสาระสำคัญก็คือ มหาวิทยาลัยแบบอังกฤษมุ่งผลิตคนเพื่อออกมารับราชการมากกว่าอื่น ดังนั้น การศึกษาในมหาวิทยาลัยแบบอังกฤษ จึงเน้นหนักไปในทางการสร้างเสริมบุคลิกลักษณะของคนเพื่อให้เป็นผู้ดี ส่วนมหาวิทยาลัยแบบอเมริกันนั้น มุ่งผลิตคนเพื่อออกไปประกอบอาชีพได้ตามความต้องการของแต่ละคน จึงได้เปิดสอนวิชาชีพแขนงต่างๆ ขึ้นในมหาวิทยาลัย นอกเหนือจากวิชาชีพ ๓ อย่าง คือ นิติศาสตร์ แพทยศาสตร์ และเทววิทยา ซึ่งได้มีการสอนอยู่ในมหาวิทยาลัยต่างๆ มาช้านานแล้วนั้น เพราะคนอเมริกันนอกจากจะถือในข้อที่เปิดโอกาสให้ทุกคนมีสิทธิเท่าเทียมกันที่จะเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยได้แล้ว ยังถือคติว่า มหาวิทยาลัยควรจัดให้มีการศึกษาวิชาชีพทุกแขนงในระดับสูงอีกด้วย

วิชาชีพชั้นสูง ที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัยต่างๆ ในสหรัฐอเมริกา มีดังต่อไปนี้ การบริหารธุรกิจ การบัญชี การพยาบาล ศัลยกรรมกระดูก เกษตรศาสตร์ เคหเศรษฐศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ จักษุศาสตร์ ดนตรี ทันตแพทยศาสตร์ ทันตศาสตร์ เทววิทยา นิติศาสตร์ บรรณารักษศาสตร์ แพทยศาสตร์ เภสัชกรรมศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ วนศาสตร์ วารสารศาสตร์ วิทยาศาสตร์การแพทย์ วิทยาศาสตร์การทหาร วิศวกรรมศาสตร์ สถาปัตยกรรมศาสตร์ สังคมสงเคราะห์ศาสตร์ สัตวแพทยศาสตร์ และสาธารณสุขศาสตร์

ในการศึกษาวิชาชีพชั้นสูงทุกแขนงนั้น นักศึกษาจะต้องศึกษาวิชาหลักในหลักสูตร การศึกษาวิชาการทั่วไปก่อน แล้วจึงจะแยกไปเรียนวิชาชีพตามที่ตนปรารถนาต่อไป เหตุที่กำหนดไว้เช่นนี้ก็เพราะว่า ความมุ่งหมายเดิมของการศึกษาชั้นมหาวิทยาลัยต้องการให้คนมีความรู้สมบูรณ์จริงๆ ประการหนึ่ง กับอีกประการหนึ่ง วิชาชีพเป็นวิชาประยุกต์ ซึ่งต้องอาศัยวิทยาศาสตร์มูลฐาน เป็นหลักหรือเป็นพื้นฐาน ดังนั้น การศึกษาวิชาหลักดังกล่าวจึงเป็นสิ่งจำเป็น

หลักเกณฑ์การที่จะได้ชื่อว่าเป็นมหาวิทยาลัย

การที่สถานศึกษาชั้นอุดมศึกษาจะได้ชื่อว่าเป็นมหาวิทยาลัยได้นั้น สมาคมมหาวิทยาลัยแห่งสหรัฐอเมริกาได้วางหลักเกณฑ์ไว้โดยย่อดังนี้

๑. จัดให้มีการศึกษาชั้นปริญญาตรี ในวิชาศิลปศาสตร์ ซึ่งมีวิชาแขนงวิทยาศาสตร์รวมอยู่ด้วย

๒. จัดให้มีการศึกษาชั้นปริญญาสูงขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งให้ถึงชั้นปริญญาเอกในหมวดวิชามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ หรือในหมวดวิชาวิทยาศาสตร์ ชีวภาพ ได้ยั้งดี และ

๓. จัดให้มีการศึกษาวิชาชีพ โดยตั้งเป็นคณะต่างๆ แยกออกไปตามประเภทและการรับรองวิทยฐานะแห่งวิชาชีพนั้นๆ คือ มหาวิทยาลัยจะต้องประกอบไปด้วยคณะที่สอนวิชาชีพอย่างน้อยสามคณะ ซึ่งในจำนวนน้อยอย่างน้อยสองคณะ จะต้องได้รับการรับรองวิทยฐานะจากสมาคมนักวิชาชีพต่างๆ เช่น สมาคมนักกฎหมาย สมาคมวิศวกร สมาคมแพทย์ สมาคมครู หรือจากกลุ่มการค้า หรือจะมีคณะที่สอนวิชาชีพสี่คณะ ซึ่งในจำนวนน้อยอย่างน้อยหนึ่งคณะ จะต้องได้รับการรับรองวิทยฐานะจากกลุ่มสมาคมอาชีพดังกล่าวแล้วก็ได้

การรับรองวิทยฐานะของมหาวิทยาลัย

สหรัฐอเมริกาแตกต่างกับประเทศอื่น ในข้อที่ประเทศอื่น ๆ กระทรวงศึกษาธิการมีอำนาจและหน้าที่ควบคุมสถานศึกษาทั้งหมดในประเทศของตน แต่ในสหรัฐอเมริการัฐบาลกลางไม่มีอำนาจเช่นนั้น การควบคุมการศึกษาเป็นอำนาจของแต่ละมลรัฐ ซึ่งแต่ละมลรัฐจะใช้อำนาจควบคุมสถานศึกษาในมลรัฐของตนมากหรือน้อยแล้วแต่กรณี โดยทั่วไปไปมลรัฐต่างๆ ไม่มีหน้าที่รับผิดชอบในการควบคุมสถาบันการศึกษาชั้นสูงโดยตรง ส่วนมากมักจะควบคุมเฉพาะสถานศึกษาที่ผลิตนักศึกษาออกมาเป็นครูเท่านั้น เพราะผู้ที่ประกอบอาชีพนี้ได้จะต้องได้รับใบรับรองจากมลรัฐนั้นเสียก่อน แต่อย่างไรก็ดี มหาวิทยาลัยของมลรัฐ (State University) มักจะใช้สิทธิในการควบคุมสถานศึกษาอื่นๆ โดยปริยาย โดยการยอมรับคะแนน (credits) ทั้งหมดหรือเพียงบางส่วน หรือไม่ยอมรับเลย ในกรณีที่นักศึกษาจากมหาวิทยาลัยอื่นในมลรัฐนั้น จะย้ายเข้าไปศึกษาในมหาวิทยาลัยของมลรัฐ

นอกเหนือไปจากมลรัฐที่ใช้สิทธิในการควบคุมมาตรฐานการศึกษาของมหาวิทยาลัยต่างๆ อย่างพอประมาณ ก็มีสมาคมมหาวิทยาลัยและสมาคมนักวิชาชีพต่างๆ ที่มีส่วนสำคัญในการให้การรับรองวิทยฐานะของมหาวิทยาลัยต่างๆ วิธีการให้การรับรองวิทยฐานะของมหาวิทยาลัยของสมาคมดังกล่าว ประกอบด้วยการวางหลักเกณฑ์หรือข้อกำหนดต่างๆ ที่เห็นว่าเป็นสำคัญในการที่จะวินิจฉัยถึงคุณภาพของแผนการศึกษาของแต่ละสถาบันการศึกษาชั้นสูงแล้วนำหลักเกณฑ์นี้ไปใช้ในการประกอบการพิจารณาว่ามหาวิทยาลัยใดบ้าง ที่เข้าอยู่ในหลักเกณฑ์ดังกล่าว และสามารถรักษาระดับมาตรฐานไว้ตลอดไป สมาคมมหาวิทยาลัยและสมาคม

นักวิชาชีพนี้ แม้ไม่มีอำนาจและหน้าที่ทางกฎหมาย ที่จะควบคุมมหาวิทยาลัยใดๆ ก็ดี แต่ก็ มีอิทธิพลมากมายในการรับรองวิทยฐานะของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ โดยการตีพิมพ์รายชื่อ มหาวิทยาลัยที่ได้รับการรับรองวิทยฐานะออกเผยแพร่

ดังนั้น การรับรองวิทยฐานะของสถาบันการศึกษาชั้นสูงในสหรัฐอเมริกา จึงขึ้นอยู่กับสมาคมสองกลุ่ม คือ

๑. **Regional Association Accrediting Institutions of Higher Education** ซึ่งมีอยู่ ๖ สมาคม แบ่งเขตความรับผิดชอบของแต่ละสมาคมตามภาคต่างๆ (regions) ของ สหรัฐ ดังต่อไปนี้

- (1) Middle States Association of Colleges and Secondary Schools.
- (2) New England Association of Colleges and Secondary Schools.
- (3) North-Central Association of Colleges and Secondary Schools.
- (4) Northwest Association of Secondary and High Schools.
- (5) Southern Association of Colleges and Secondary Schools.
- (6) Western College Association.

สมาคมทั้ง ๖ นี้ รวมกันตั้ง National Committee of Regional Accrediting Agencies ขึ้น เพื่อประสานงานของกลุ่มสมาคมนี้ และประสานงานกับสมาคมอื่นๆ เพื่อหาทางป้องกัน ข้อบกพร่องต่างๆ ที่อาจจะมีขึ้นในการรับรองวิทยฐานะมหาวิทยาลัยที่จะเปิดใหม่ในอนาคต ทุกรัฐคณะกรรมการจะประกาศบัญชีรายชื่อสถาบันที่ได้รับการรับรองวิทยฐานะจากกลุ่มสมาคมนี้

๒. **Professional Associations** ซึ่งเป็นกลุ่มสมคมนักวิชาชีพซึ่งมีคณะกรรมการของแต่ละสมาคมพิจารณาให้การรับรองในแต่ละแขนงวิชาที่สอนในมหาวิทยาลัย

- (1) National Architectural Accrediting Board สำหรับวิชาสถาปัตยกรรมศาสตร์
- (2) American Association of Collegiate Schools of Business สำหรับวิชาการบริหารธุรกิจ
- (3) American Chemical Society, Committee on Professional Training สำหรับวิชาเคมี
- (4) National Association of Chiropodists, Council on Education สำหรับวิชาบำบัดโรคเกี่ยวกับเท้า

- (5) American Dental Association, Council on Dental Education สำหรับวิชาทันตศาสตร์
- (6) Engineer's Council for Professional Development, Committee on Engineering Schools สำหรับวิชาวิศวกรรมศาสตร์
- (7) Society of American Foresters สำหรับวิชาวนศาสตร์
- (8) American Council on Education for Journalism, Accrediting Committee สำหรับวิชาวารสารศาสตร์
- (9) American Bar Association, Section of Legal Education and Admission to the Bar สำหรับวิชานิติศาสตร์
- (10) American Library Association, Board of Education for Librarianship สำหรับวิชาบรรณรักษ์ศาสตร์
- (11) American Medical Association, Council on Medical Education and Hospitals สำหรับวิชาแพทยศาสตร์
- (12) National Association of Schools of Music สำหรับวิชาดนตรี
- (13) National Nursing Accrediting Service สำหรับวิชาพยาบาล
- (14) American Optometric Association, Council on Education and Professional Guidance สำหรับวิชาจักษุศาสตร์
- (15) American Osteopathic Association สำหรับวิชาสัตยกรรมกระดูก
- (16) American Council on Pharmaceutical Education สำหรับวิชาเภสัชกรรมศาสตร์
- (17) American Public Health Association สำหรับวิชาสาธารณสุขศาสตร์
- (18) American Association of Social Work สำหรับวิชาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์
- (19) American Association of Colleges for Teacher Education สำหรับวิชาครูศาสตร์
- (20) American Association of Theological Schools, Commission on Accrediting สำหรับวิชาเทววิทยา
- (21) American Veterinary Medical Association, Council on Education สำหรับวิชาสัตวแพทยศาสตร์

นอกจากกลุ่มของสมาคมสองกลุ่มนี้แล้ว ยังมีกลุ่มสมาคมมหาวิทยาลัยต่างๆ อีกกลุ่มหนึ่งซึ่งได้รวมกันจัดตั้งคณะกรรมการกลางเรียกว่า National Commission on Accrediting กรรมการคณะนี้ ไม่มีแผนการที่จะให้การรับรองวิทยฐานะมหาวิทยาลัยใดๆ เป็นแต่เพียงทำหน้าที่แนะนำให้มหาวิทยาลัยที่เป็นสมาชิกของกลุ่มสมาคมนี้ทราบว่าสมาคมใดบ้าง ที่ทำหน้าที่รับรองวิทยฐานะของมหาวิทยาลัย เป็นสมาคมที่เชื่อถือได้ กลุ่มสมาคมมหาวิทยาลัยนี้ประกอบด้วยสมาคมต่างๆ ดังนี้คือ Association of Land-Grant Colleges and Universities, the National Association of State Universities, the Association of Urban Universities; the Association of American Universities, The Association of American Colleges, the Association of Teacher Education Institutions, the American Association of Junior Colleges.

จะเห็นได้ว่า แม้การรับรองวิทยฐานะของมหาวิทยาลัยจะขึ้นอยู่กับสมาคมนักวิชาชีพก็ตาม แต่สมาคมนักวิชาชีพเองก็ต้องได้รับการรับรองจากกลุ่มสมาคมมหาวิทยาลัย โดยคณะกรรมการกลาง คือ National Commission on Accrediting นี้ อีกทอดหนึ่ง

สรุป

การศึกษาในระดับมหาวิทยาลัยในสหรัฐอเมริกา ซึ่งได้มีมาตั้งแต่สมัยเป็นอาณานิคมของอังกฤษ ปัจจุบันนี้มีอายุกว่า ๓๐๐ ปีแล้ว และได้เจริญก้าวหน้าไปเป็นอันมากจนเป็นที่นิยมนับถือไปทั่วโลก แม้ว่าในระยะเริ่มแรกมหาวิทยาลัยเหล่านั้น จะได้ดำเนินรอยตามอย่างมหาวิทยาลัยในยุโรปก็ตาม แต่ต่อมาก็ถูกคัดแปลงให้เข้ากับสภาพการในอเมริกา เพื่อให้เหมาะสมกับความต้องการของคนอเมริกัน การเปลี่ยนแปลงนี้ได้เริ่มมีขึ้นตั้งแต่กลางคริสต์ศตวรรษที่ ๑๕ โดยความมุ่งหมายที่จะให้การศึกษาแก่มวลชน โดยเปิดโอกาสให้ทุกคนมีสิทธิเท่าเทียมกัน ในอันที่จะเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยได้ แทนที่จะมุ่งให้การศึกษาแต่เฉพาะบุคคลบางกลุ่ม อันเป็นชนส่วนน้อย ผลก็คือ มีมหาวิทยาลัยต่างๆ เกิดขึ้น คือ มหาวิทยาลัยแห่งมลรัฐ มหาวิทยาลัยแห่งเทศบาล Institute of Technology, Junior College และมหาวิทยาลัยเอกชน

ในขณะที่มหาวิทยาลัยเก่าแก่ในยุโรปพอใจที่จะเปิดสอนอยู่แต่เพียง ๔ คณะอยู่อย่างเดิมเท่านั้น คือ คณะนิติศาสตร์ แพทยศาสตร์ เทววิทยา และศิลปะ มหาวิทยาลัยในอเมริกาก็กลับมีความคิดเห็นแตกต่างออกไป โดยพร้อมที่จะเปิดสอนวิชาการแขนงต่างๆ นอก

เหนือไปจาก ๔ วิชาดังกล่าว ผลก็คือ ศึกษารัฐศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์
เภสัชกรรมศาสตร์ การพยาบาล การบริหารธุรกิจ สาธารณสุขศาสตร์ เกษตรศาสตร์
บรรณารักษศาสตร์ และรัฐประศาสนศาสตร์ ได้กลายเป็นคณะวิชาขึ้นเป็นส่วนหนึ่งของ
มหาวิทยาลัยไป เหตุที่เป็นเช่นนั้นก็เพราะความประสงค์ของคนอเมริกันนั้น มุ่งที่จะเอื้อ
อำนวยประโยชน์แก่สังคมเป็นที่ตั้ง ด้วยเหตุนี้ จากความคิดของคนอังกฤษในข้อที่
มหาวิทยาลัยจะต้องให้การศึกษาวិชาการทั่วไป เพื่อสร้างคนให้เป็นสุภาพบุรุษ และจาก
ความคิดของคนเยอรมันในข้อที่มหาวิทยาลัยจะต้องมุ่งแสวงหาความจริงโดยการวิจัย เพื่อ
การวิจัยนั้น มหาวิทยาลัยอเมริกันได้บวกมิติอีกมิติหนึ่ง คือ มิติที่ว่า การศึกษาชั้นมหา-
วิทยาลัยควรมุ่งที่จะสนองความต้องการขั้นมูลฐานของชีวิตคนอเมริกัน

ในสหรัฐอเมริกา ไม่มีแผนกำหนดแนวการศึกษา และแผนกำหนดระดับความเป็น
อยู่ในสังคมในอนาคตของเด็ก ไว้ตั้งแต่เด็กมีอายุ ๑๒ ขวบ ดังเช่นที่นิยมปฏิบัติกันอยู่ในหลายๆ
ประเทศ ซึ่งการปฏิบัติเช่นนี้ คนอเมริกันถือว่าเป็นการจำกัดสิทธิหรือรุกรอนสิทธิของบุคคล
มิให้คนส่วนมากมีสิทธิที่จะเลือกอนาคตของเขาได้ตามที่เขาต้องการ

การศึกษาในมหาวิทยาลัยในสหรัฐอเมริกา ในปัจจุบันมีหลักการที่จะให้นักศึกษา มี
ความรู้แน่นในวิชาการทั่วไปเสียก่อน ก่อนที่จะลงมือเรียนวิชาเฉพาะต่อไป การศึกษาวิชา
การทั่วไปนี้ คือการศึกษาอย่างกว้างๆ ในหมวดวิชามนุษยวิทยา หมวดวิชาสังคมศาสตร์
และหมวดวิชาวิทยาศาสตร์ ทั้งวิทยาศาสตร์กายภาพ และวิทยาศาสตร์ชีวภาพ ดังนั้น
มหาวิทยาลัยต่างๆ จึงกำหนดให้วิชาการทั่วไปเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรปริญญาตรี และให้
นักศึกษาเลือกเรียนวิชาเฉพาะอย่างเพิ่มเติมเป็นวิชาเอก

ด้วยวิธีนี้เป็นการเปิดโอกาสให้นักศึกษา ซึ่งแต่ละคนมีความประสงค์ต่างกัน ได้
เลือกเรียนวิชาแขนงที่ตนต้องการ และจากจำนวนสถานศึกษาชั้นอุดมศึกษากว่า ๒,๐๐๐ แห่ง
นี้เป็นทางให้ทุกคนได้มีโอกาสที่จะพัฒนาความสามารถในตัวเองได้อย่างเต็มที่

เหตุหนึ่งที่ทำให้สหรัฐอเมริกาเจริญล้ำหน้าประเทศใดๆ ในโลก อยู่ที่ระบบการ
ศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษาในชั้นมหาวิทยาลัย ซึ่งไม่มีที่ไหนในโลกเทียบได้ ทั้งใน
ด้านปริมาณและคุณภาพ

จดหมายถึงบรรณาธิการ

เรียน บรรณาธิการวารสารข้าราชการ

ผมได้ทราบข่าวจากหน้าหนังสือพิมพ์ว่าจะมีการปรับปรุงเงินเดือนอีก รู้สึกว่าเป็นข่าวที่น่ายินดีในหมู่ข้าราชการที่จะมีรายได้พอเพียงกับค่าใช้จ่ายบ้าง แต่ก็เห็นว่าวิธีการขึ้นเงินเดือนไม่อาจช่วยส่งเสริมให้ข้าราชการได้ค่าที่ควรจะเป็นนัก เพราะแม้จะขึ้นเงินเดือนให้เท่าใดๆ ราคาสินค้าก็เพิ่มสูงขึ้นเป็นเงาตามตัวทุกครั้งไปตั้งที่ผ่านมา เลยเกิดความคิดอย่างหนึ่งถ้าเป็นไปได้ กล่าวคือ ข้าราชการผู้น้อยส่วนมากนั้น มีฐานะไม่ค่อยมั่นคง เงินเดือนที่ได้รับอย่างดีที่สุดก็พอจะใช้จ่ายเดือนชนเดือนและไม่ถึงเดือนก็มีกันมากไม่น้อย การจ่ายเงินบำเหน็จบำนาญกันคงที่ปฏิบัติมาก็จ่ายให้เมื่อพ้นหน้าที่ราชการแล้ว โดยเฉพาะอย่างยิ่ง จ่ายกันเมื่อครบเกษียณอายุ ๖๐ ปี ซึ่งช่วงเวลารับราชการนี้ยาวนานถึง ๔๒ ปี (จาก ๑๘-๖๐ ปี) การรับเงินดังกล่าวเมื่ออายุแก่แล้วเช่นนี้ไม่มีโอกาสจะสร้างตัวสร้างฐานะได้เท่าที่ควรนัก โดยปกติแล้วส่วนมากมักจะเริ่มสร้างฐานะเมื่อมีอายุประมาณแก่ ๓๐ ปีขึ้นไป ช่วงระยะเวลานี้เป็นต้นไปภาระของข้าราชการเรามีมากขึ้นตามลำดับ คือ มีครอบครัว มีบุตรจะต้องส่งเสียเข้าเรียน ค่าใช้จ่ายเพิ่มมากขึ้นทั้งๆ ที่เงินเดือนก็ได้เพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อย คิดว่า หากทางราชการจะมีวิธีการได้จ่ายเงินทดแทนให้โดยคำนวณเป็นเงินบำเหน็จเมื่อรับราชการมา ๒๐ ปีก่อน จากนั้นก็ตั้งต้นนับเวลาราชการกันใหม่จนครบเกษียณ จึงจ่ายกันอีกครั้ง เช่น สมมติว่า นาย ก. มีเงินเดือนปัจจุบันเดือนละ ๑,๐๐๐ บาท และรับราชการมาแต่อายุ ๒๐ ปี ขณะนี้มีเวลาราชการ ๒๐ ปีแล้ว ก็จ่ายเงินบำเหน็จให้โดยถือเงินเดือน ๑,๐๐๐ บาทคูณด้วย ๒๐ ปี จะเป็นเงิน ๒๐,๐๐๐ บาท จากนั้นก็นับ ๑ ไปจนครบเกษียณ ๖๐ ปี ช่วงนี้มีเวลาราชการ ๒๐ ปี เงินเดือนครั้งสุดท้ายเมื่อครบเกษียณเดือนละ ๓,๐๐๐ บาท ก็จ่ายให้อีก ๖๐,๐๐๐ บาท รวมรายนึ่งสองคราวทางราชการจะจ่ายเป็นเงิน ๘๐,๐๐๐ บาท แต่ถ้าถือตามปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน นาย ก. ตามตัวอย่างนี้จะจ่ายเงินบำเหน็จทั้งสิ้นโดยถือเอาเงินเดือนครั้งสุดท้าย คือ ๓,๐๐๐ บาท คูณกับเวลาราชการ ๔๐ ปี จะต้องจ่ายเป็นเงินถึง ๑๒๐,๐๐๐ บาท สูงไป ๔๐,๐๐๐ บาท วิธีนี้ทางการเงินเราท่อนไปแล้วเป็นจำนวนมิใช่น้อยเมื่อรวมจำนวนรายกันทั่วประเทศ ทั้งนี้ขอให้เป็นเรื่องของข้าราชการผู้ถึงความจำนงขอรับเงินดังกล่าวมาว่า มี

ความประสงค์จะรับเงินบำเหน็จในช่วงแรกหรือไม่บังคับ ประโยชน์ที่ได้จากการปฏิบัติวิธีที่ผมได้เรียนมาก็คือ นอกจากจะเป็นการช่วยเหลือข้าราชการได้สร้างฐานะกันในระยะแรกไม่เดือดร้อน เนื่องจากได้รับเงินช่วยสวัสดิการตั้งแต่วันนี้แล้ว ทางราชการยังทุ่มค่าใช้จ่ายเพื่อการนี้อีกเป็นจำนวนมาก และเข้าใจว่าจะเป็นทางหนึ่งที่จะช่วยให้ลดสถิติในเรื่องการคอร์รัปชันลงได้ไม่น้อยในเมื่อข้าราชการมีความเดือดร้อนน้อยกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

จึงเรียนมาเพื่อคึกกันเล่น ๆ ว่าหากเป็นไปได้แล้ว ผลจะเป็นดังที่ผมเรียนมาหรือไม่ และจะมีดีกว่าเพิ่มเงินเดือนหรืออย่างไร วารสารข้าราชการของเราในขณะนี้รู้สึกว่ามีเรื่องที่น่ารู้และเป็นประโยชน์อยู่มาก แต่น่าเสียดายที่ได้รับไม่ทันกับความต้องการตั้งเรียนมาเท่านั้น ขอขอบคุณ

ขอแสดงความนับถือ

ประจักษ์ มหาแสน

(นายประจักษ์ มหาแสน)

ขอประทานเสนอ

เพื่อกระทรวงการคลังได้โปรดพิจารณา

บ.ก.

กฎหมาย

พระราชกฤษฎีกา

แบ่งส่วนราชการกรมตำรวจ กระทรวงมหาดไทย

(ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๑๒

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๒ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๒

เป็นปีที่ ๒๔ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า โดยที่เป็นการสมควร แก่ไขเพิ่มเติม พระราชกฤษฎีกา แบ่งส่วน ราชการ กรมตำรวจ กระทรวงมหาดไทย

พ.ศ. ๒๕๐๘

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๕๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และมาตรา ๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๑๕ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชกฤษฎีกาขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชกฤษฎีกานี้เรียกว่า “พระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการกรมตำรวจ กระทรวงมหาดไทย (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๑๒”

มาตรา ๒ พระราชกฤษฎีกานี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความใน ๑๘.๔ ของมาตรา ๔ แห่งพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการกรมตำรวจ กระทรวงมหาดไทย พ.ศ. ๒๕๐๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“๔) ฝ่ายสนับสนุนตำรวจภูธรชายแดน แบ่งเป็น ๓ กองกำกับการ คือ

(๑) กองกำกับการสนับสนุนทางอากาศ

(๒) กองกำกับการสื่อสาร

(๓) กองกำกับการพลาธิการ”

มาตรา ๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น ๑๘. ของมาตรา ๔ แห่งพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการกรมตำรวจ กระทรวงมหาดไทย พ.ศ. ๒๕๐๘

“๑๘. กองบินตำรวจ แบ่งเป็น ๔ กองกำกับการ คือ

๑) กองกำกับการ ๑ แบ่งเป็น ๕ แผนก คือ

(๑) แผนกธุรการ

(๒) แผนกวางแผน

- (๓) แผนกนิรภัยการบิน
 - (๔) แผนกข่าวและสื่อสาร
 - (๕) แผนกรักษาความปลอดภัย
- ๒) กองกำกับการ ๒ แบ่งเป็น ๖ แผนก คือ
- (๑) แผนก ๑ (ฝูงบินที่ ๑)
 - (๒) แผนก ๒ (ฝูงบินที่ ๒)
 - (๓) แผนก ๓ (ฝูงบินที่ ๓)
 - (๔) แผนก ๔ (ฝูงบินที่ ๔)
 - (๕) แผนก ๕ (ฝูงบินที่ ๕)
 - (๖) แผนก ๖ (ฝึกบิน)
- ๓) กองกำกับการ ๓ แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ
- (๑) แผนกบำรุงรักษา
 - (๒) แผนกโรงงานซ่อม
 - (๓) แผนกฝึกอบรมช่าง
- ๔) กองกำกับการ ๔ แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ
- (๑) แผนกคลังพัสดุอากาศ
 - (๒) แผนกเชื้อเพลิงและหล่อลื่น
 - (๓) แผนกยานพาหนะ”

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

จอมพล ถนอม กิตติขจร

นายกรัฐมนตรี

ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี
เรื่อง การแบ่งส่วนราชการในมหาวิทยาลัยมหิดล

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๘ และมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหิดล พ.ศ. ๒๕๑๒ ให้มหาวิทยาลัยมหิดล มีส่วนราชการดังนี้

๑. สำนักงานอธิการบดี แบ่งออกเป็นกองและแผนก ดังนี้

กองกลาง แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ

- (๑) แผนกสารบรรณ
- (๒) แผนกสถิติและชีวประวัติ
- (๓) แผนกวิเทศสัมพันธ์

กองคลัง แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ

- (๑) แผนกบัญชี
- (๒) แผนกเงิน
- (๓) แผนกพัสดุ

กองบริการการศึกษา แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ

- (๑) แผนกประมวลการวิจัย
- (๒) แผนกหลักสูตร
- (๓) แผนกห้องสมุด

๒. คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล

๓. คณะทันตแพทยศาสตร์

๔. คณะเภสัชศาสตร์

๕. คณะสาธารณสุขศาสตร์

๖. คณะเทคนิคการแพทย์

๗. คณะอายุรศาสตร์เขตร้อน

๘. คณะวิทยาศาสตร์

๙. บัณฑิตวิทยาลัย

๑๐. คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี

๑๑. คณะทันตแพทยศาสตร์ พญาไท

๑๒. คณะเภสัชศาสตร์ พญาไท

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑๕ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๒

(ลงชื่อ) จอมพล ถ. กิตติขจร

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ ประกาศนี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๘๖ ตอนที่ ๑๐๒ วันที่ ๑๘ พ.ย. ๒๕๑๒

ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี
เรื่อง การแบ่งภาควิชาในมหาวิทยาลัยมหิดล

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๘ และมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหิดล พ.ศ. ๒๕๑๒ ให้มหาวิทยาลัยมหิดล แบ่งภาควิชาและสำนักงานเลขานุการ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล ประกอบด้วย

- (๑) ภาควิชากายวิภาคศาสตร์
- (๒) ภาควิชาชีวเคมี
- (๓) ภาควิชาสรีรวิทยา
- (๔) ภาควิชาเภสัชวิทยา
- (๕) ภาควิชาจุลชีววิทยา
- (๖) ภาควิชาปรสิตวิทยา
- (๗) ภาควิชาพยาธิวิทยา
- (๘) ภาควิชานิติเวชวิทยา
- (๙) ภาควิชาอายุรศาสตร์
- (๑๐) ภาควิชาเวชศาสตร์ป้องกันและสังคม
- (๑๑) ภาควิชาศัลยศาสตร์
- (๑๒) ภาควิชาศัลยศาสตร์ออร์โธปิดิกส์ และกายภาพบำบัด
- (๑๓) ภาควิชาวิสัญญีวิทยา
- (๑๔) ภาควิชาสูติศาสตร์—นรีเวชวิทยา
- (๑๕) ภาควิชากุมารเวชศาสตร์
- (๑๖) ภาควิชารังสีวิทยา
- (๑๗) ภาควิชาจักษุวิทยาและวิทยาโสต นาสิกการังษ
- (๑๘) ภาควิชาโรงเรียนพยาบาลผดุงครรภ์และอนามัย แบ่งเป็น ๖ แผนก คือ
 - ๑๘.๑ แผนกธุรการ
 - ๑๘.๒ แผนกวิทยาศาสตร์รากฐาน
 - ๑๘.๓ แผนกพยาบาลอายุรศาสตร์
 - ๑๘.๔ แผนกพยาบาลศัลยศาสตร์
 - ๑๘.๕ แผนกพยาบาลสูติศาสตร์—นรีเวชวิทยา
 - ๑๘.๖ แผนกพยาบาลด้านป้องกัน

(๑๘) ภาควิชาโรงพยาบาลศิริราช แบ่งเป็น ๑๑ แผนก คือ

- ๑๘.๑ แผนกธุรการ
- ๑๘.๒ แผนกอาหาร
- ๑๘.๓ แผนกซักฟอก
- ๑๘.๔ แผนกพยาบาล
- ๑๘.๕ แผนกเภสัชกรรม
- ๑๘.๖ แผนกทันตกรรม
- ๑๘.๗ แผนกกายภาพบำบัด
- ๑๘.๘ แผนกยาระงับความรู้สึก
- ๑๘.๙ แผนกชันสูตรโรค
- ๑๘.๑๐ แผนกธนาคารเลือด
- ๑๘.๑๑ แผนกสังคมสงเคราะห์

(๒๐) สำนักงานเลขานุการ

ข้อ ๒ คณะทันตแพทยศาสตร์ ประกอบด้วย

- (๑) ภาควิชากายวิภาคศาสตร์
- (๒) ภาควิชาสรีรวิทยาและชีวเคมี
- (๓) ภาควิชาบัพัตเวรวิทยา
- (๔) ภาควิชาเภสัชวิทยา
- (๕) ภาควิชาทันตพยาธิวิทยา
- (๖) ภาควิชาทันตกรรมหัตถการ
- (๗) ภาควิชาทันตกรรมประดิษฐ์
- (๘) ภาควิชาทันตกรรมจัดฟัน
- (๙) ภาควิชาศัลยศาสตร์
- (๑๐) ภาควิชารังสีวิทยา
- (๑๑) ภาควิชาโรงเรียนทันตดนามัย
- (๑๒) ภาควิชาเวชศาสตร์ช่องปาก
- (๑๓) สำนักงานเลขานุการ

ข้อ ๓ คณะเภสัชศาสตร์ ประกอบด้วย

- (๑) ภาควิชาเภสัชเคมี
- (๒) ภาควิชาเภสัชวิทยา
- (๓) ภาควิชาเภสัชกรรม
- (๔) ภาควิชาเภสัชอุตสาหกรรม
- (๕) ภาควิชาเภสัชวินิจฉัย
- (๖) ภาควิชาพฤกษศาสตร์

- (๗) ภาควิชาชีวเคมี
 - (๘) ภาควิชาบคเตรียวิทยา
 - (๙) ภาควิชาสรีรวิทยา
 - (๑๐) ภาควิชาอาหารเคมี
 - (๑๑) สำนักงานเลขานุการ
- ข้อ ๔ คณะสาธารณสุขศาสตร์ ประกอบด้วย
- (๑) ภาควิชาไมโครไบโอดี
 - (๒) ภาควิชาปรสิตวิทยา
 - (๓) ภาควิชาสถิติพยากรณ์ชีพ
 - (๔) ภาควิชาสุขาภิบาลวิศวกรรม
 - (๕) ภาควิชาระบาดวิทยา
 - (๖) ภาควิชาบริหารงานสาธารณสุข
 - (๗) ภาควิชาโภชนวิทยา
 - (๘) ภาควิชาพยาบาลสาธารณสุข
 - (๙) ภาควิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ
 - (๑๐) ภาควิชาสุขศึกษา
 - (๑๑) ภาควิชาอนามัยแม่และเด็ก
 - (๑๒) ภาควิชาอาชีวอนามัย
 - (๑๓) สำนักงานเลขานุการ
- ข้อ ๕ คณะเทคนิคการแพทย์ ประกอบด้วย
- (๑) ภาควิชาเคมีคลินิก
 - (๒) ภาควิชาคลินิกคัลไมโครสโคปี
 - (๓) ภาควิชาจุลชีววิทยาคลินิก
 - (๔) สำนักงานเลขานุการ
- ข้อ ๖ คณะอายุรศาสตร์เขตร้อน ประกอบด้วย
- (๑) ภาควิชาอายุรศาสตร์เขตร้อน
 - (๒) ภาควิชาปรสิตหนอนพยาธิ
 - (๓) ภาควิชาพยาธิโปรโตซัว
 - (๔) ภาควิชาภูมิวิทยาการแพทย์
 - (๕) ภาควิชาสุขวิทยาเขตร้อน
 - (๖) ภาควิชารังสีไอโซโทปเขตร้อน
 - (๗) ภาควิชาจุลชีววิทยาและอิมมูโนโลยี
 - (๘) ภาควิชาโภชนศาสตร์เขตร้อน
 - (๙) ภาควิชาโรงพยาบาลเวชศาสตร์เขตร้อน
 - (๑๐) สำนักงานเลขานุการ

ข้อ ๗ คณะวิทยาศาสตร์ ประกอบด้วย

- (๑) ภาควิชาเคมี
- (๒) ภาควิชาฟิสิกส์—คณิตศาสตร์
- (๓) ภาควิชาชีววิทยา—พฤกษศาสตร์
- (๔) ภาควิชาภาววิทยา
- (๕) ภาควิชาชีวเคมี
- (๖) ภาควิชาจุลชีววิทยา
- (๗) ภาควิชาสรีรวิทยา
- (๘) ภาควิชาเภสัชวิทยา
- (๘) ภาควิชาพยาธิ—ชีววิทยา
- (๑๐) ภาควิชาภาษาต่างประเทศ
- (๑๑) สำนักงานเลขานุการ

ข้อ ๘ บัณฑิตวิทยาลัย ประกอบด้วย

- (๑) ภาควิชาวิทยาศาสตร์การแพทย์พื้นฐาน
- (๒) ภาควิชาวิทยาศาสตร์การแพทย์คลินิก
- (๓) สำนักงานเลขานุการ

ข้อ ๙ คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามธิบดี ประกอบด้วย

- (๑) ภาควิชาพยาธิวิทยา
- (๒) ภาควิชาอายุรศาสตร์
- (๓) ภาควิชาศัลยศาสตร์
- (๔) ภาควิชาสูติศาสตร์—นรีเวชวิทยา
- (๕) ภาควิชากุมารเวชศาสตร์
- (๖) ภาควิชาจักษุวิทยาและวิทยาโสต นาสิกกลาริงซ์
- (๗) ภาควิชารังสีวิทยา
- (๘) ภาควิชาศัลยศาสตร์ออร์โธปิดิกส์และกายภาพบำบัด
- (๘) ภาควิชาโรงเรียนพยาบาลผดุงครรภ์และอนามัย แบ่งเป็น ๕ แผนก คือ
 - ๘.๑ แผนกวิทยาศาสตร์พื้นฐาน
 - ๘.๒ แผนกพยาบาลอายุรศาสตร์
 - ๘.๓ แผนกพยาบาลศัลยศาสตร์
 - ๘.๔ แผนกพยาบาลสูติศาสตร์—นรีเวชวิทยา
 - ๘.๕ แผนกพยาบาลด่านป้องกัน
- (๑๐) ภาควิชาโรงพยาบาลรามธิบดี
- (๑๑) สำนักงานเลขานุการ

ข้อ ๑๐ คณะทันตแพทยศาสตร์ พญาไท ประกอบด้วย

- (๑) ภาควิชากายวิภาคศาสตร์
- (๒) ภาควิชาสรีรวิทยาและชีวเคมี
- (๓) ภาควิชาบคเคววิทยา
- (๔) ภาควิชาเภสัชวิทยา
- (๕) ภาควิชาทันตพยาธิวิทยา
- (๖) ภาควิชาทันตกรรมหัตถการ
- (๗) ภาควิชาทันตกรรมประดิษฐ์
- (๘) ภาควิชาทันตกรรมจัดฟัน
- (๙) ภาควิชาศัลยศาสตร์
- (๑๐) ภาควิชารังสีวิทยา
- (๑๑) ภาควิชาเวชศาสตร์ช่องปาก
- (๑๒) ภาควิชาโรงเรียนทันตดามัย
- (๑๓) สำนักงานเลขานุการ

ข้อ ๑๑ คณะเภสัชศาสตร์ พญาไท ประกอบด้วย

- (๑) ภาควิชาเภสัชเคมี
- (๒) ภาควิชาเภสัชวิทยา
- (๓) ภาควิชาเภสัชกรรม
- (๔) ภาควิชาเภสัชอุตสาหกรรม
- (๕) ภาควิชาเภสัชวินิจฉัย
- (๖) ภาควิชาพฤกษศาสตร์
- (๗) ภาควิชาชีวเคมี
- (๘) ภาควิชาบคเคววิทยา
- (๙) ภาควิชาสรีรวิทยา
- (๑๐) ภาควิชาอาหารเคมี
- (๑๑) สำนักงานเลขานุการ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๑๒

(ลงชื่อ) จอมพล ถ. กิตติขจร
นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ ประกาศนี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๘๖ ตอนที่ ๑๐๒ วันที่ ๑๘ พ.ย. ๒๕๑๒

กฎ ก.พ.

ฉบับที่ ๖๑๖ (พ.ศ. ๒๕๑๒)

ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๙๗
ว่าด้วยการเทียบตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ (๔) และมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๗ ก.พ. ออกกฎ ก.พ. ไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ กฎ ก.พ. นี้ให้ใช้บังคับแก่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ สำนักนายกรัฐมนตรี

ข้อ ๒ ให้ยกเลิกกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๔๔๘ (พ.ศ. ๒๕๐๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๗

ข้อ ๓ ตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่น ให้กำหนดเทียบกับตำแหน่งข้าราชการพลเรือน และให้กำหนดตำแหน่งซึ่งเป็นตำแหน่งผู้บังคับบัญชาส่วนราชการ ดังต่อไปนี้

<u>ตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่น</u>	<u>เทียบกับตำแหน่ง</u>	<u>เป็นตำแหน่งผู้บังคับบัญชา</u>
ผู้ช่วยเลขานุการคณะ	หัวหน้าแผนก	
เลขานุการคณะ	หัวหน้ากอง	
เลขานุการ	..	สำนักงานเลขานุการ ในฐานะหัวหน้ากอง
ผู้ช่วยศาสตราจารย์	..	
หัวหน้าภาควิชาการ	ผู้อำนวยการกอง	
รองคณบดี	..	

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๓ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๒

(ลงชื่อ) จอมพล ถ. กิตติขจร
นายกรัฐมนตรี ประธาน ก.พ.

หมายเหตุ กฎนี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๘๖ ตอนที่ ๑๐๖ วันที่ ๒๗ พ.ย. ๒๕๑๒

ระเบียบ

ที่ สว. ๐๔๐๓/ว. ๕๕

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๑๒

เรื่อง เกษียณอายุผู้ทำงานในองค์การของรัฐ

เรียน ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือที่ สว ๐๔๐๓/ว. ๖๔ ลงวันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๐๘

สิ่งที่ส่งมาด้วย บันทึกเกี่ยวกับเรื่องนี้

ตามที่ได้ข้อมติคณะรัฐมนตรีขอมความเข้าใจเกี่ยวกับการพิจารณาแต่งตั้ง ที่ปรึกษาราชการรัฐบาล หรือรัฐวิสาหกิจมาเพื่อถือปฏิบัติ ความแจ้งอยู่แล้ว นั้น

บัดนี้ กระทรวงการคลังได้พิจารณาเห็นว่า การจ้างบุคคลเข้าทำงานเป็นลูกจ้างชั่วคราวในองค์การรัฐบาลหรือรัฐวิสาหกิจ ไม่ว่าจะเป็นการจ้างโดยจ่ายค่าจ้างตามระยะเวลาทำงานหรือตามผลงาน (เว้นการจ้างเหมาทำของ) น่าจะต้องอยู่ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายว่าด้วยกำหนดเกษียณอายุผู้ทำงานในองค์การของรัฐด้วย กับเห็นว่า การจ้างบุคคลเข้าทำงานเป็นพนักงานหรือลูกจ้างประจำหรือชั่วคราว โดยเป็นการเริ่มจ้างภายหลังวันสิ้นปีงบประมาณที่บุคคลนั้นมียุครบหกสิบปีบริบูรณ์แล้ว ก็น่าจะกระทำไม่ได้สำหรับรายที่ได้จ้างไว้โดยไม่ถูกต้อง ควรให้ดำเนินการเลิกจ้างเสียทั้งสิ้น และได้เสนอขอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณา ความละเอียดปรากฏตามบันทึกที่ได้ส่งมาพร้อมนี้

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๑๒ ลงมติเห็นชอบด้วย ตามความเห็นของกระทรวงการคลัง แต่สำหรับรายที่จ้างไว้ก่อนแล้วก็ให้เป็นอันแล้วกันไป และอาจพิจารณาต่ออายุการจ้างได้ไม่เกิน ๖๕ ปีบริบูรณ์

จึงเรียนมาเพื่อถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ) พลตำรวจตรี สง่า กิตติขจร

(สง่า กิตติขจร)

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

บันทึก

เรื่อง เกษียณอายุผู้ทำงานในองค์การของรัฐ

กระทรวงการคลังเสนอว่า ตามที่พระราชบัญญัติกำหนดเกษียณอายุผู้ทำงานในองค์การของรัฐ พ.ศ. ๒๕๐๘ มาตรา ๔ บัญญัติว่า "บุคคลผู้ดำรงตำแหน่งผู้ว่าการ ผู้อำนวยการ ผู้จัดการ หรือตำแหน่งที่มีอำนาจหน้าที่อย่างเดียวกัน แต่เรียกชื่ออย่างอื่นในองค์การของรัฐ และบุคคลผู้อยู่ในตำแหน่ง หรือหน้าที่การงาน ที่อยู่ในบังคับบัญชา ของบุคคล ดังกล่าวแล้ว มีอายุครบหกสิบปีบริบูรณ์ ให้พ้นจากตำแหน่งเมื่อสิ้นปีงบประมาณตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ ซึ่งเป็นปีที่ผู้นั้นอายุหกสิบปีบริบูรณ์ เว้นแต่จะได้มีการต่ออายุการทำงานอีกคราวละ หนึ่งปี จนอายุครบหกสิบห้าปีบริบูรณ์ ฯลฯ" นั้น

บันทึก มีปัญหาว่า บุคคลที่องค์การรัฐบาล หรือรัฐวิสาหกิจจ้างไว้ เป็นลูกจ้างชั่วคราวไม่ว่าจะเป็นการจ้างโดยจ่ายค่าจ้างตามระยะเวลาทำงานหรือตามผลงาน (เว้นการจ้างเหมาทำของ) จะอยู่ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายดังกล่าวด้วยหรือไม่ กระทรวงการคลังเข้าใจว่าการจ้างบุคคลเข้าทำงานเป็นลูกจ้างชั่วคราว น่าจะต้องอยู่ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายว่าด้วยกำหนดเกษียณอายุผู้ทำงานในองค์การของรัฐด้วย เพราะลูกจ้างชั่วคราวย่อมเป็นบุคคลผู้อยู่ในตำแหน่งหรือหน้าที่การงานที่อยู่ในบังคับบัญชาของผู้ว่าการ ฯลฯ เช่นเดียวกับพนักงานหรือลูกจ้างประจำ ดังนั้น เกษียณอายุของลูกจ้างชั่วคราวจึงต้องเป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ และนอกจากนี้ การจ้างบุคคลไว้เป็นพนักงานหรือลูกจ้างประจำหรือลูกจ้างชั่วคราวโดยเป็นการเริ่มจ้างภายหลังวันสิ้นปีงบประมาณที่บุคคลนั้นมีอายุครบหกสิบปีบริบูรณ์แล้ว ก็น่าจะกระทำไม่ได้ ทั้งนี้ ไม่ว่าการจ้างนั้น จะเป็นการจ้างโดยใช้เงินในงบประมาณของรัฐวิสาหกิจ หรือเงินสวัสดิการ หรือเงินอื่นใด เพราะหลักการสำคัญน่าจะอยู่ที่ว่า บุคคลนั้นอยู่ในบังคับบัญชาของผู้ว่าการ ฯลฯ หรือไม่

โดยที่ขณะนี้มีกรณีปฏิบัติคลั่นกันอยู่ กระทรวงการคลังจึงขอให้นำเสนอคณะกรรมการพิจารณาและสั่งการให้รัฐวิสาหกิจต่าง ๆ ถือเป็นหลักปฏิบัติต่อไป และรายใดที่ได้จ้างไว้โดยไม่ถูกต้อง ก็ควรวินิจฉัยการเลิกจ้างเสียทั้งสิ้น

ฯ พล.ฯ นายกรัฐมนตรีได้พิจารณาแล้ว มีบัญชาให้เสนอคณะกรรมการพิจารณา
จึงขอเสนอคณะกรรมการเพื่อพิจารณา

ด่วนมาก

ที่ สร. ๐๔๐๑/ว. ๕๖

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๑๒

เรื่อง หนังสือราชการที่มมาเสนอ ฯ พล.ฯ นายกรัฐมนตรี และคณะรัฐมนตรี
เวียน ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาระเบียบเกี่ยวกับเรื่องนี้

เดิม คณะรัฐมนตรีได้มีมติว่า การลงนามในหนังสือราชการของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเฉพาะเรื่องที่จะต้อง
นำเสนอก่อนคณะรัฐมนตรี ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงลงนามเอง เว้นแต่ในกรณีที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงป่วยหรือลา

และได้มอบหมายให้ผู้หนึ่งผู้ใดลงนามแทนเป็นพิเศษ และต่อมา สำนักนายกรัฐมนตรีได้มีหนังสือที่ น.ว. ๓๔/๒๕๐๒ ลงวันที่ ๘ เมษายน ๒๕๐๒ เรื่อง แจกการติดต่อราชการกับ ฯ พณ ฯ นายกรัฐมนตรี และหนังสือที่ สร.๐๔๐๒/ว. ๓๒ ลงวันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๑๒ เรื่อง การเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรี ความละเอียดปรากฏตามสำเนาระเบียบที่ได้แนบมาพร้อมนี้

โดยที่ปรากฏว่า มีบางกระทรวงมิได้ปฏิบัติตามระเบียบเกี่ยวกับการมีหนังสือราชการถึง ฯ พณ ฯ นายกรัฐมนตรี และเรื่องที่จะต้องขอให้นำเสนอคณะรัฐมนตรี ทำให้เสียเวลาต้องทักท้วงโดยใช่เหตุ ฉะนั้น เรื่องใดที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา ไม่ว่าจะส่งถึงเลขาธิการคณะรัฐมนตรี หรือ ฯ พณ ฯ นายกรัฐมนตรี ให้รัฐมนตรีเจ้ากระทรวงเป็นผู้ลงนาม เว้นแต่รัฐมนตรีเจ้ากระทรวงป่วยหรือไม่อาจปฏิบัติราชการได้ จึงจะมอบหมายให้ผู้หนึ่งผู้ใดลงนามแทนได้เป็นครั้งเป็นคราว ไม่ควรให้ทำเป็นปกติ

จึงเรียนมาเพื่อขอได้โปรดถือปฏิบัติตามระเบียบดังกล่าวโดยเคร่งครัดต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ) พลตำรวจตรี สง่า กิตติขจร
(สง่า กิตติขจร)
เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

กองกลาง

(สำเนา)

ที่ น. ๘๒๑๘/๒๕๑๗

กรมเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

๒๐ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๑๗

เรื่อง การลงนามในหนังสือราชการที่เสนอคณะรัฐมนตรี
เลขาธิการคณะรัฐมนตรี เว้น

ด้วยคณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาลงมติว่า การลงนามในหนังสือราชการ ของรัฐมนตรี ว่าการกระทรวง เฉพาะเรื่องที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรี ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงลงนามเอง เว้นแต่ในกรณีที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงป่วยหรือลา และได้มอบหมายให้ผู้หนึ่งผู้ใดลงนามแทนเป็นพิเศษ

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ควรมิควรแล้วแต่จะโปรด

(ลงชื่อ) หลวงชำนาญนิติเกษตร
ลงนามแทน

(สำเนา)

ที่ ท. ๘๒๘๗/๒๕๗๗

กรมเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

๒๒ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๗๗

เรื่อง ระเบียบการมีหนังสือมาเสนอคณะรัฐมนตรี

เลขที่การคณะรัฐมนตรี เวียน

เนื่องจากหนังสือราชการที่กระทรวงทบวงกรมต่าง ๆ มีมาเสนอคณะรัฐมนตรีขั้ลัดต้นกันอยู่ คือ ถึงนายกรัฐมนตรีก็มีและถึงเลขาธิการคณะรัฐมนตรีก็มี ฉะนั้น คณะรัฐมนตรีจึงได้ประชุมปรึกษาตกลงเมื่อวันที่ ๒๑ เดือนนี้ ให้วางระเบียบไว้ว่าหนังสือใดที่เป็นเรื่องจะเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้มาถึงนายกรัฐมนตรี ถ้าเรื่องใดที่มีมาเป็นเรื่องเกี่ยวกับธุรการให้มาถึงเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ซึ่งทำหน้าที่ปลัดกระทรวง

จึงเวียนขึ้นเช่นนี้มา

ควรมิควรแล้วแต่จะโปรด

(ลงชื่อ) หลวงชำนาญนิติเกษตร

ลงนามแทน

(สำเนา)

ที่ น.ว. ๓๔/๒๕๐๒

สำนักนายกรัฐมนตรี

๘ เมษายน ๒๕๐๒

เรื่อง แจ้งการติดต่อราชการ

เวียน (เวียนกระทรวงทบวงกรมต่าง ๆ และกรมขึ้น)

อ้างถึง หนังสือสำนักทำเนียบนายกรัฐมนตรี ที่ น.ว. ๑๓/๒๕๐๒ ลงวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๐๒

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๑๒/๒๕๐๒ ลงวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๐๒

ตามหนังสือที่อ้างถึง แจ้งการติดต่อส่งหนังสือราชการกับสำนักนายกรัฐมนตรี ความแจ้งอยู่แต่บัดนั้น บัดนี้ท่านนายกรัฐมนตรีได้มีคำสั่งมอบหมายหน้าที่ราชการบางประการ แก่ปลัดบัญชาการสำนักนายกรัฐมนตรี ปรากฏตามสำเนาคำสั่งที่แนบมานี้

ฉะนั้น จึงขอยกเลิกเรื่องการติดต่อส่งหนังสือราชการ กับสำนักนายกรัฐมนตรี ตามหนังสือที่อ้างข้างต้นนี้เสีย โดยให้ถือปฏิบัติดังนี้

๑. ราชการของกระทรวงทบวงกรมต่าง ๆ ที่ต้องเสนอนายกรัฐมนตรี หรือคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา หรือเพื่อทราบ ให้ทำเป็นหนังสือรัฐมนตรีเข้ากระทรวงถึงนายกรัฐมนตรี ให้สำนักทำเนียบนายกรัฐมนตรีเป็นผู้รับหนังสือ

ประเภทนี้ และเปิดซอง ถ้าพิจารณาเห็นเป็นเรื่องเกี่ยวข้องกับหน้าที่ของหน่วยราชการอื่นในสำนักนายกรัฐมนตรี ก็ให้สำนักทำเนียบนายกรัฐมนตรีจำหน่ายส่งเรื่องนั้น ๆ ไปยังหน่วยราชการที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาเสนอความคิดเห็นต่อนายกรัฐมนตรี และให้ปฏิบัติตามคำสั่งของนายกรัฐมนตรีต่อไป

๒. ราชการของกระทรวงทบวงกรมต่าง ๆ ที่จะต้องติดต่อมายังสำนักนายกรัฐมนตรี โดยไม่ต้องเสนอนายกรัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรี แต่เกี่ยวกับราชการส่วนใหญ่ ส่วนกลาง ซึ่งตามปกติเป็นหนังสือราชการในระดับปลัดกระทรวง ให้ทำเป็นหนังสือปลัดกระทรวงถึงปลัดบัญชาการสำนักนายกรัฐมนตรี ให้สำนักทำเนียบนายกรัฐมนตรีเซ็นรับหนังสือประเภทนี้เปิดซอง และนำเสนอปลัดบัญชาการสำนักนายกรัฐมนตรีต่อไป

๓. ราชการของกระทรวงทบวงกรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะกับงานในหน้าที่ของสำนักทำเนียบนายกรัฐมนตรี สำนักบริหารของนายกรัฐมนตรี สำนักงบประมาณ หรือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี หรือเป็นหนังสือระดับกรม ติดต่อกับส่วนราชการอื่น ๆ ของสำนักนายกรัฐมนตรี ให้ทำเป็นหนังสือปลัดกระทรวง หรือหัวหน้าส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรม ถึงหัวหน้า ๔ สำนักข้างต้น หรือหัวหน้าส่วนราชการอื่น ๆ ในสำนักนายกรัฐมนตรี และส่งหนังสือตรงไปยังส่วนราชการนั้น ๆ โดยไม่ต้องผ่านสำนักทำเนียบนายกรัฐมนตรี และหัวหน้าส่วนราชการในสำนักนายกรัฐมนตรีก็มีหนังสือโต้ตอบติดต่อกับหัวหน้าส่วนราชการของกระทรวงทบวงกรมอื่น ๆ เกี่ยวกับราชการในหน้าที่ของตนได้

๔. การนัดประชุมคณะรัฐมนตรี การยื่นขัณฑ์คณะรัฐมนตรี และงานต่าง ๆ อันเป็นพิธีการเกี่ยวกับคณะรัฐมนตรี ให้เลขาธิการคณะรัฐมนตรีมีหนังสือตรงถึงรัฐมนตรีและผู้ที่เกี่ยวข้องได้

จึงเรียนมาเพื่อทราบ และถือเป็นทางปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ) พันเอก วิจิตรวาทการ

(หลวงวิจิตรวาทการ)

ปลัดบัญชาการสำนักนายกรัฐมนตรี

(สำเนา)

ด่วนมาก

ที่ สร. ๐๔๐๒/ว. ๓๒

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

๑๔ พฤษภาคม ๒๕๑๒

เรื่อง การเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรี

เรียน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

เนื่องด้วยในการนำเรื่องราวต่าง ๆ เสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา ซึ่งตามระเบียบปฏิบัติจะต้องเสนอ ฯ พล ฯ นายกรัฐมนตรีก่อนทุกเรื่องนั้น สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีมีหน้าที่ที่จะต้องตรวจสอบรายละเอียดของเรื่องนั้น ๆ ให้เป็นที่ถูกต้องครบถ้วน ตลอดจนพิจารณาเสนอข้อคิดเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาของ ฯ พล ฯ นายกรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรีตามลำดับ ทั้งในด้านกฎหมาย ระเบียบแบบแผน และนโยบาย ฉะนั้น เพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อยในการดำเนินการดังกล่าวแล้ว สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีจึงขอให้กระทรวงต่าง ๆ ที่จะเสนอเรื่องราวต่าง ๆ ไปเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา ได้โปรดส่งเรื่องตรงไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี โดยขอให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีมีเวลาพอสมควรที่จะดำเนินการดังกล่าวข้างต้นด้วย

จึงเรียนมา เพื่อขอความร่วมมือจากทุกกระทรวงได้โปรด ถือปฏิบัติตามที่ได้เรียนมานี้ด้วย จักเป็นพระคุณ
อย่างยิ่ง

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ลงชื่อ) พลตำรวจตรี สง่า กิตติขจร

(สง่า กิตติขจร)

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

กองการประชุมคณะรัฐมนตรี

ด่วนมาก

ที่ สร. ๐๔๐๑/ว. ๕๘

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๑๒

เรื่อง หรือปัญหาการไปแข่งขันกีฬาเขต

เรียน ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือที่ สร. ๐๔๐๑/ว. ๓๖ ลงวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๑

ตามที่ได้ขออนุมัติคณะรัฐมนตรีอนุมัติให้

๑. ข้าราชการ หรือพนักงานเทศบาล เดินทางไปเข้าร่วมการแข่งขันหรือการประชุม หรือติดต่อเรื่องกีฬา
เขตที่จังหวัดหัวหน้าเขต หรือ

๒. ข้าราชการ หรือพนักงานเทศบาล เดินทางไปแข่งขันกีฬาเขตประจำปีในฐานะเป็นนักกีฬาของเขต หรือ
เป็นเจ้าของกีฬา หรือเป็นผู้ควบคุมคณะนักกีฬา หรือ

๓. ข้าราชการ หรือพนักงานเทศบาล เดินทางไปติดต่อกับองค์การส่งเสริมกีฬาแห่งประเทศไทย ตามที่
จังหวัดเห็นว่าจำเป็น โดยให้ถือเป็นการปฏิบัติหน้าที่ราชการหรืองานเทศบาล มีสิทธิเบิกเบี้ยเลี้ยง ค่าพาหนะเดินทาง
และค่าที่พักได้ตามอัตราราชการ จากงบประมาณของเจ้าสังกัด และให้ถือเป็นแนวปฏิบัติต่อไปได้ตามที่ประธาน
กรรมการองค์การส่งเสริมกีฬาแห่งประเทศไทยเสนอ นั้น

บัดนี้ กระทรวงพัฒนาการแห่งชาติได้หารือเกี่ยวกับเรื่องนั้นว่า โดยทขอเสนอ ของ ประธานกรรมการ ฯ
ดังกล่าว ได้กล่าวถึงเฉพาะข้าราชการและพนักงานเทศบาลเท่านั้น จึงเป็นปัญหาว่าลูกจ้างประจำและลูกจ้างชั่วคราวของ
กรมชลประทาน ซึ่งมีจำนวนหลายคนที่ได้รับการคัดเลือกเป็นผู้แทนไปติดต่อ หรือไปประชุม หรือไปแข่งขันในฐานะ
เป็นเจ้าของกีฬาหรือเป็นผู้ควบคุมหรือเป็นนักกีฬา จะถือว่าเป็นการไปปฏิบัติหน้าที่ราชการมีสิทธิเบิกเบี้ยเลี้ยงค่าพาหนะ
เดินทาง และค่าที่พักได้ตามอัตราราชการ จากงบประมาณของเจ้าสังกัดได้หรือไม่

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ตามเจตนารมณ์ของคณะรัฐมนตรีในเรื่องดังกล่าว
ข้างต้น น่าจะหมายความรวมถึงลูกจ้างประจำหรือลูกจ้างชั่วคราวของกระทรวงทบวงกรมต่าง ๆ และเทศบาลด้วย ซึ่งได้

นำเสนอท่านนายกรัฐมนตรีพิจารณาแล้ว เห็นชอบด้วยตามที่สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเสนอ และให้ข้อความเข้าใจไปยังกระทรวงทบวงกรมต่าง ๆ เพื่อดำเนินการต่อไป

จึงเวียนมาเพื่อชักได้ดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ) พลตำรวจตรี สง่า กิตติขจร

(สง่า กิตติขจร)

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

กองกลาง

ที่ สร. ๐๕๐๓/ว. ๒๑

สำนักงาน ก.พ.

๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๑๒

เรื่อง การรับรองปริญญาและการเปลี่ยนชื่อปริญญาของมหาวิทยาลัย

เวียน (เวียนกระทรวงทบวงกรมต่าง ๆ)

ด้วย ก.พ. ได้ลงมติรับรองปริญญาและการเปลี่ยนชื่อปริญญาของมหาวิทยาลัยดังต่อไปนี้

๑. รับรองปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (วิทยาศาสตร์การแพทย์) ของคณะวิทยาศาสตร์และคณะแพทยศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ว่าเป็นปริญญาซึ่งอาจบรรลุผู้สำเร็จการศึกษาเข้ารับราชการได้ตามข้อ ๕ (๒) แห่งกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๔๕๒ (พ.ศ. ๒๕๐๘)

๒. รับทราบการเปลี่ยนชื่อปริญญาของคณะวิทยาศาสตร์การแพทย์ มหาวิทยาลัยมหิดล ดังนี้

๒.๑ ปริญญา "วิทยาศาสตรบัณฑิต (อินทรีย์เคมี)" เปลี่ยนเป็น "วิทยาศาสตรบัณฑิต (เคมี)"

๒.๒ ปริญญา "วิทยาศาสตรบัณฑิต (กายวิภาคศาสตร์)" เปลี่ยนเป็น "วิทยาศาสตรบัณฑิต

(ชีววิทยา)"

จึงเวียนมาเพื่อทราบ และโปรดแจ้งให้ส่วนราชการในสังกัดทราบด้วย

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ) จินตา ณ สงขลา

(พันเอก จินตา ณ สงขลา)

เลขาธิการ ก.พ.

กองวิชาการและสอบได้

เขาเขียนเรียงความกันอย่างไจึงได้คะแนนดี

โดย สมรภัช จันทรสูตร

ท่านผู้อ่านคงจะได้พบกับคอลัมน์ปริทัศน์วัดผลที่มีการตอบปัญหาการเขียนเรียงความของคุณนทนา เพื่อก่อกอง ในวารสารข้าราชการฉบับประจำเดือนตุลาคม ๒๕๑๒ แล้วนะครับ ผมก็เป็นคนหนึ่งที่ได้อ่านเรื่องนี้ พออ่านจบแล้วผมก็ยังเกิดความรู้สึกเห็นใจท่านทั้งหลายที่ต้องประสบกับปัญหาหนักอกในการเขียนเรียงความขึ้นมาทันที จะว่าไปทำไมมี เราก็หัวกอกันเดียวกันนั่นแหละครับ ผมเองก็เคยประสบปัญหาที่ว่านี้ มาเหมือนกัน และคะแนนที่ได้ก็มักจะคาบเสี้ยนเสียบเกือบทุกครั้งไป เนื่องจากการที่จะเขียนเรียงความให้ได้คะแนนดีนั้นเป็นสิ่งที่ทำได้ยาก เพราะจะต้องมีการผูกเรื่องดี มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่จะเขียนพอสมควร ต้องมีความคิดสร้างสรรค์และมีการใช้ภาษาหรือไวยากรณ์ที่ถูกต้อง ตลอดจนการใช้ถ้อยคำสำนวนและองค์ประกอบอื่น ๆ อีกมากมายหลายประการ

ถึงแม้ว่าการเขียนเรียงความจะเป็นเรื่องยุ่งยากสักเพียงไรก็ตาม แต่ถ้าหากได้ทราบถึงวิธีการเขียนและองค์ประกอบบางอย่าง ตลอดจนได้มีการฝึกเขียนกันบ้างแล้ว การเขียนเรียงความให้ได้คะแนนดีก็มีใช้สิ่งพื้นฐานวิสัยที่จะกระทำได้ ผมจึงพยายามรวบรวมเรื่องราวและวิธีการต่าง ๆ เกี่ยวกับการเขียนเรียงความมาเสนอต่อท่านด้วยความหวังที่ว่าสิ่งเหล่านั้นจะเป็นประโยชน์ต่อท่านที่มีความจำเป็นต้องเขียนเรียงความบ้างไม่มากก็น้อย ซึ่งก็พอจะสรุปได้ดังต่อไปนี้

ตอนที่ ๑ ชนิดของเรียงความ อาจจำแนกได้เป็น ๒ ชนิด คือ

ก. เรียงความชนิดที่มีได้เขียนตามแบบ (Informal Essay) เรียงความชนิดนี้มีลักษณะคล้ายกับการเขียนอนุทินหรือจดหมายเหตุ เช่น "คิดได้เมื่อโกนหนวด" ของ พระยา

อนุমানราชธน หรือ “ว่าพลางทางชมคณานก” ของ นายสุกิจ นิมมานเหมินทร์ เป็นเคาะเขียนโดยมิได้คำนึงถึงแบบแผนหรือหลักเกณฑ์ใด ๆ มุ่งแต่จะแสดงความรู้สึคนึกคิดออกมาเป็นสำคัญ แต่เราอย่าไปสนใจเลยนะครั้บ เพราะเรียงความชนิดนี้จะเขียนได้แต่เฉพาะท่านที่เป็นนักปราชญ์ราชบัณฑิตเท่านั้น คนธรรมดาๆ อย่างเราเขียนไม่ได้หรอกครั้บ ถึงจะเขียนได้ก็คงไม่มีใครอ่าน

ข. เรียงความตามแบบ (Formal Essay) เป็นเรียงความชนิดที่ใช้ในโรงเรียน ในการสอบเข้ารับราชการ สอบเลื่อนขั้น และการประกวดเรียงความต่าง ๆ รวมเรียกว่า (Examination Essay) เรียงความชนิดนี้แหละครั้บที่เราต้องเขียนกันอยู่บ่อย ๆ ซึ่งมีองค์ประกอบดังต่อไปนี้

๑. คำนำ (Introduction)
๒. ตัวเรื่อง (Body)
๓. คำลงท้าย (Conclusion)

การเขียนองค์ประกอบแต่ละส่วนควรจะย่อหน้าทุกครั้ง สำหรับคำนำไม่ควรจะย่อหน้าเกินกว่า ๒ ครั้ง และคำลงท้ายควรใช้ย่อหน้าเพียงครั้งเดียว ส่วนตัวเรื่องนั้นไม่จำกัดแต่มีหลักอยู่ว่าใน ๑ ย่อหน้านั้นจะต้องแสดงออกซึ่งความมุ่งหมายหรือความคิดในเรื่องใด ๆ เพียงอย่างเดียวเท่านั้น นอกจากนี้ ยังมีเทคนิคและวิธีการต่าง ๆ ในการเขียนองค์ประกอบทั้ง ๓ ส่วนอยู่อีกหลายอย่าง ดังที่ผมจะเรียนให้ทราบในตอนต่อ ๆ ไป

ตอนที่ ๒ วิธีเขียนคำนำ อาจทำได้ ๘ วิธี คือ

ก. ใช้เรื่องราวที่เกิดขึ้นใหม่ๆ และเป็นที่น่าสนใจของคนทั่วไปเป็นคำนำ เช่น ข่าวเรื่องจะขึ้นเงินเดือนข้าราชการผู้น้อย ซึ่งอาจเขียนคำนำว่า “เมื่อสองสามวันมานี้เอง มีข่าวในหนังสือพิมพ์ว่าคณะรัฐมนตรีได้พิจารณาหาทางที่จะปรับปรุงอัตราเงินเดือนของข้าราชการชั้นผู้น้อยให้เหมาะสม....” ถ้าเรื่องที่จะเขียนนั้นเป็นเรื่องเกี่ยวกับสถานะของข้าราชการ หรือจากข่าวเรื่องอุทกภัยที่เพชรบุรี ซึ่งอาจเขียนคำนำว่า “เมื่อเร็วๆ นี้ ทางภาคใต้ของประเทศไทยได้ถูกคุกคามอย่างหนักด้วยภัยธรรมชาติ พี่น้องชาวไทยของเราส่วนหนึ่งต้องประสบกับ

ความทุกข์ยากอย่างแสนสาหัส บางชีวิตก็ได้ล้มหายตายจากไปแล้ว...” ถ้าเรื่องที่จะเขียนนั้น เป็นเรื่องเกี่ยวกับการประชาสงเคราะห์ เป็นต้น

ข. ใช้สุภาษิตหรือคำพังเพยที่เข้ากันได้กับเรื่องนั้น ๆ เป็นคำนำ เช่น อาจเขียน คำนำว่า “พุทธศาสนสุภาษิตบทหนึ่งซึ่งเป็นหลักสำคัญของพุทธศาสนาได้กล่าวถึงเรื่องผลแห่ง การกระทำของสัตว์โลกไว้ว่า ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว อันหมายความว่า ผู้ใดกระทำความ เช่นไรไว้ย่อมได้รับผลตอบแทนเช่นนั้น...” ถ้าเรื่องที่จะเขียนนั้นเป็นเรื่องเกี่ยวกับหลักธรรม ของพุทธศาสนา หรืออาจเขียนคำนำว่า “โบราณว่า สิบปากว่าไม่เท่าตาเห็น คำกล่าวนี้ ย่อมไม่มีผู้ใดปฏิเสธได้ว่าไม่เป็นความจริง...” ถ้าเรื่องที่จะเขียนนั้นเป็นเรื่องเกี่ยวกับความ เชื่อถือในสิ่งต่างๆ หรือเรื่องที่เกี่ยวข้องกับโบราณสถานหรือโบราณวัตถุ เป็นต้น

ค. ใช้โวหารเปรียบเทียบเป็นคำนำ เช่น ถ้าต้องเขียนเรื่องเกี่ยวกับสุนทรภู่ กวี เอกของไทยในสมัยหนึ่ง ก็อาจเขียนคำนำว่า “ชนชาติทั้งหลายต่างก็ภูมิใจในการที่ชาติของตนมีกวีหรือปราชญ์ผู้มีชื่อเสียงในทางใดทางหนึ่งเป็นสมบัติประจำชาติ ดังที่จะเห็นได้จาก ความภูมิใจของชาวอินเดียที่มีปราชญ์อย่างท่านระพินทร์นาถตะกอร์ หรืความภูมิใจของชาว อังกฤษที่มีกวีอย่างเชกสเปียร์ ไทยเราก็มีกวีผู้มีความสามารถอันควรค่าแก่ความภูมิใจเช่นเดียวกัน ท่านผู้นั้นคือสุนทรภู่...” หรือถ้าเรื่องที่จะเขียนนั้นเป็นเรื่องเกี่ยวกับการสงคราม ก็อาจเขียนคำนำว่า “น้ำน้อยย่อมแพ้ไฟฉันใด ฝ่ายที่มีกำลังน้อยก็ย่อมประสบกับความพ่าย แพ้ในการต่อสู้กับศัตรูที่มีกำลังเหนือกว่าฉันนั้น และนี่เป็นความจริงอย่างหนึ่งของโลก ฉะนั้น จึงเป็นธรรมชาติอยู่เองที่ผลการทำสงครามที่...” เป็นต้น

ง. ใช้บทกวีนิพนธ์เป็นคำนำ เช่น จะเขียนเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการช่างหรือศิลปหัตถกรรมต่างๆ ก็อาจัญเชิญพระราชนิพนธ์ของ ร. ๖ ที่ว่า “อันชาติใดไร้ช่างชำนาญศิลป์ เหมือนนารินไร้โฉมประโลมสง่า...” มาเป็นคำนำได้ หรือถ้าจะเขียนเกี่ยวกับเรื่องธาตุแท้ บางอย่างของมนุษย์ เป็นต้นว่า ความรัก ความโลภ ความโกรธ ความหลง ฯลฯ ก็อาจ นำบทกวีนิพนธ์ของโอมาร์ไคยาม กวีชาวเปอร์เซีย ที่ว่า

“มีชีพก็มีห่วง คุงบ่วงประแจมือ

สันชีพลัสันคือ ทิฏฐิสันสุมินหวง...” มาเป็นคำนำได้ เป็นต้น

จ. นำด้วยถ้อยคำของบุคคลสำคัญ เช่น จะเขียนเรื่องเกี่ยวกับประเทศไทยในประเด็นที่ว่า มีความสวยงามน่าอยู่หรือมีความเจริญรุ่งเรืองด้วยประการต่างๆ แล้ว ก็อาจอัญเชิญพระราชดำรัสของสมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอในรัชกาลปัจจุบัน ที่ว่า “อยู่ไหนก็ไม่ใช่สุขเหมือนอยู่ในเมืองไทย....” มาเป็นคำนำได้ หรือถ้าจะเขียนเกี่ยวกับการยกย่องเกียรติคุณของผู้ใดก็อาจอัญเชิญพระราชปรารภว่าด้วยเหตุแห่งความตายกลางอายุ ของ ร. ๕ ที่ว่า “...ผู้มีอายุสั้นแต่ชื่อเสียงอยู่ได้นานนั้นนับว่ามีอายุยืนหลายพันปีดีกว่าผู้มีอายุร้อยปี....” มาเป็นคำนำได้ เป็นต้น

ฉ. นำด้วยวิธีตั้งคำถามนำ ถ้าเรื่องที่จะเขียนนั้นเป็นเรื่องยาก เช่น ให้เขียนเรื่อง “นิพพานเป็นความสุขสูงสุด” ก็อาจเขียนคำนำด้วยวิธีการตั้งคำถามว่า “ท่านเคยนอนหลับสนิทบ้างไหม และในเวลาที่ท่านนอนหลับสนิทอยู่นั้น ท่านมีความรู้สึกทิว โกรธหรือเกลียดใครบ้างหรือไม่? ถ้าไม่มีก็นับว่าเป็นความสุขอย่างหนึ่ง แต่มีผู้กล่าวว่า นิพพานเป็นความสุขมากกว่านั้นอีกหลายเท่า....” หรือถ้าจะเขียนเรื่องเกี่ยวกับไสยศาสตร์ ก็อาจเขียนคำนำด้วยการตั้งคำถามว่า “ท่านเชื่อไหมว่า ในโลกนี้มีอำนาจลึกลับบางอย่างที่วิทยาศาสตร์ยังพิสูจน์ไม่ได้ และอำนาจนั้นสามารถทำให้เกิดปรากฏการณ์ต่างๆ ที่แปลกประหลาดเหนือธรรมชาติขึ้นได้? ถ้าท่านไม่เชื่อ ท่านจะตอบได้ไหมว่า เหตุใดท่านจึงมีเครื่องรางของขลังติดตัวไว้หรือท่านตั้งศาลพระภูมิไว้ในบ้านทำไมกัน?.....” เป็นต้น

ช. นำด้วยวิธีนิยาม เช่น ให้เขียนเรื่อง “ประชาธิปไตยคืออะไร” ก็อาจเขียนคำนำโดยการใช้คำจำกัดความว่า “ประชาธิปไตยคือการปกครองของประชาชน โดยประชาชน และเพื่อประชาชน อันเป็นหลักการสำคัญของการปกครองในระบบนี้ที่ประเทศต่างๆ ได้ยึดถือเป็นแนวทางในการปฏิบัติกันอยู่ทั่วโลก....” หรือถ้าจะเขียนเรื่อง “จารีตนครบาล” ก็อาจเขียนคำนำว่า “จารีตนครบาลคือวิธีพิจารณาความอาญาของไทยในสมัยโบราณโดยการทรมานผู้ต้องหาด้วยวิธีการต่างๆ เพื่อหาความจริงมาพิสูจน์คดี เช่น เขียน ตบปากด้วยกระดามะพร้าว จำชื่อกา มักแช่น้ำหรือตากแดด ฯลฯ อันเป็นวิธีการที่ป่าเถื่อนและก็ไม่แน่นอนเสมอไปว่าจะได้ความจริงจากผู้ต้องหา....” เป็นต้น

ซ. นำด้วยสิ่งอนุสรณ์หรือลัทธิ เช่น ให้เขียนเรื่องเกี่ยวกับวันปิยมหาราช ก็อาจเขียนคำนำว่า “ปัจจุบันนี้ เรากำลังชื่นชมยินดีในประชาธิปไตยอันเป็นบ่อเกิดแห่งเสรีภาพ

สมภาพ ฯลฯ แต่จะมีใครสนใจบ้างว่าผู้ที่ได้แผ้วถางทางไว้สำหรับประชาธิปไตยในประเทศไทย นั้น คือรัชกาลที่ ๕ แห่งราชวงศ์จักรี....” ถ้อยคำจะเขียนเรื่อง “ลัทธิฟิวคัล” ก็อาจเขียน คำนำว่า “ประเทศไทยเคยมีระบบศักดินา คือการถือเอาจำนวนที่ดิน ที่มีอยู่เป็นเครื่องวัดฐานะของบุคคลในสังคม ซึ่งที่ดินที่มีอยู่นั้นก็ได้รับพระราชทานมาจากพระเจ้าแผ่นดิน ระบบดังกล่าว มีส่วนคล้ายกับระบบการปกครอง ของยุโรปในสมัยกลาง ซึ่งถือเอาพื้นที่ดิน เป็นปัจจัยสำคัญ ระบบการปกครองที่ว่านี้คือลัทธิฟิวคัล (Feudalism)....” เป็นต้น

คำนำที่ต้องห้าม

ท่านผู้รู้ท่านหนึ่ง* ซึ่งเป็นผู้สอนวิชาภาษาไทยให้ผมทั้งในขณะที่ผมเรียนหนังสือในชั้นมัธยมและในมหาวิทยาลัยได้ส่งนักส่งหนาว่า อย่าได้ใช้คำนำ ๔ ประเภทที่จัดไว้เป็นคำนำแบบ “กำปั้นทุบดิน” ในการเขียนเรียงความเป็นอันขาด เพราะจะทำให้เสียคะแนนไปเป็นอย่างมาก เนื่องจากกรรมการที่ตรวจท่านจะพิจารณาเห็นว่าผู้เขียนเรียงความนั้น ๆ เป็นผู้เขียนเรียงความไม่เป็น ทั้งนี้ เนื่องจากได้พบอยู่เสมอ ๆ ว่า ไม่ว่าจะให้เขียนเกี่ยวกับเรื่องอะไรก็มักจะเขียนคำนำมาในแบบนั้นทั้งสิ้น ทั้ง ๆ ที่ถ้อยคำที่ใช้ั้นไม่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ให้เขียนเลย จึงนำมาเรียนให้ทราบไว้ในที่นี้ด้วย ซึ่งคำนำประเภทที่กล่าวนั้นก็ได้แก่

๑. ประเภทกล่าวเตือนลอยไร้สาระ คือเริ่มด้วยคำว่า “มนุษย์เราทุกคนที่เกิดมาในโลกนี้ย่อม....”

๒. ประเภทอ้างอิงปัจจัย ๔ คือเริ่มด้วยคำว่า “มนุษย์เราทุกคนนั้นจำเป็นต้องอาศัยปัจจัย ๔....”

๓. ประเภทอ้างอิงประวัติศาสตร์สมัยศึกกำบรวรพ์ คือเริ่มด้วยคำว่า “ในประวัติศาสตร์สมัย....นั้นได้มีเรื่องราวที่คล้ายคลึงกับเรื่อง....เกิดขึ้นแล้ว คือ....”

๔. ประเภทอ้างอิงยุคต่างๆ ของโลก เช่นเริ่มด้วยคำว่า “ในสมัยหินใหม่นั้น อาจกล่าวได้ว่า....”

ตอนที่ ๓ วิธีเขียนตัวเรื่อง อาจจำแนกได้เป็น ๓ แบบ คือ

แบบที่ ๑ เขียนวนจากวงนอกเข้ามาสู่จุดที่ต้องการ มีชื่อเรียกแบบไทยๆ ว่า “ซิวม้าเลียบค่าย”

*สตะเวทิน, เจือ. อาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ ๒ “กระต่ายคิดแล้ว” คือเขียนอธิบายเรื่องราวที่ละเลาะๆ จนกว่าผู้อ่านจะเข้าใจเรื่องนั้นๆ

บทที่ ๓ “นกแก้วบ่อนลูก” คือเขียนโดยให้เหตุผลและยกตัวอย่างประกอบจนเป็นที่เข้าใจชัดเจน

ที่กล่าวไว้ข้างต้นนั้นเป็นวิธีเขียนตัวเรื่องซึ่งผมค้นคว้ามาได้จากตำราเก่าๆ แต่ก็ดูจะมีความหมายกว้างมากและยังยากแก่การปฏิบัติตาม ผมจึงขออธิบายเพิ่มเติมว่าหลักใหญ่ในการเขียนตัวเรื่องนั้นก็คือการตอบคำถามที่ว่า ใคร? หรือ อะไร? และ ทำไม? ที่ไหน? อย่างไร? ให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจและรู้เรื่องนั้นๆ ได้ตามความประสงค์นั่นเอง และมีข้อสังเกตว่า ถ้าเป็นเรื่องชีวประวัติจะต้องเริ่มตั้งแต่เกิดจนถึงเวลาที่ตาย แต่ถ้าผู้นั้นยังไม่ตายก็ให้หยุดอยู่ที่ปัจจุบันโดยให้ลงท้ายว่าผู้นั้นมีโครงการที่จะดำเนินชีวิตต่อไปอย่างไร ถ้าเป็นเรื่องปัญหาต่างๆ เช่น “เกียรติยศดีกว่าเงินทอง” ควรเขียนแบบอภิปรายและเปรียบเทียบความแตกต่างให้เห็นโดยเด่นชัด และถ้าเป็นเรื่องสุภาษิต การเขียนตัวเรื่องควรใช้วิธีอธิบายขยายความสุภาษิตนั้นหลังจากการเขียนคำนำแล้ว เมื่อจบการอธิบายขยายความก็ถือได้ว่าการเขียนตัวเรื่องได้สิ้นสุดลงและการเขียนย่อหน้าต่อไปก็คือคำลงท้าย

อนึ่ง ในการเขียนตัวเรื่องนั้นจำเป็นจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับสิ่งต่างๆ เพื่อนำมาใช้ประกอบการเขียนให้มีสำนวนโวหารคึกคัก ซึ่งอาจเรียกว่าเป็นวัตถุดิบของผู้เขียนเรียงความก็ได้ ซึ่งได้แก่

ก. เรื่องเกร็ดความรู้ต่างๆ (Anecdote)

ข. คำพูดหรือถ้อยคำของบุคคลสำคัญ

ค. กวีนิพนธ์ที่มีผู้รู้จักกันแพร่หลาย

ง. คำพังเพยหรือสุภาษิตต่างๆ

จ. ธรรมเนียมประเพณีต่างๆ

ฉ. การใช้วาทโบาย (Rhetorical Devices) คือศิลปะแห่งการเรียบเรียงถ้อยคำ ซึ่งมีอยู่หลายประการ คือ

๑. วาทโบายประเภทเปรียบเทียบ เช่น “ตราบไตไถ่ยังกินข้าวเปลือกอยู่ ตราบนั้นคนก็ยังกินสินบล” ซึ่งวาทโบายประเภทเปรียบเทียบนี้ยังจำแนกออกเป็น

- เปรียบเหมือน เช่น “เขาเจ้าชู้เหมือนขุนแผน” หรือ “มีคเหมือนเข้าถ้ำ”
- เปรียบเป็น เช่น “กสิกรเป็นกระดูกสันหลังของประเทศ” หรือ “ภาคกลางเป็นอู่ข้าวอู่น้ำของไทย”
- เปรียบตรงกันข้าม เช่น “พ้ากับดิน” หรือ “หงส์กับกา” (ขอได้โปรดอย่าเปรียบว่า “คอกพ้ากับหมาวัด” เลยนะครั้น เพราะผมเกรงว่าท่านกรรมการจะยังไม่ยอมรับคำนี้ก็อาจเป็นได้ ผู้เขียนจะเสียคะแนนไปโดยใช่เหตุ)
- เปรียบโดยยกเรื่องประกอบ เช่นยกเรื่องที่คล้ายคลึงมาประกอบ หรือยกนิทานโบราณประเภทชาดกมาประกอบ หรือสมมติเรื่องเทียบเคียง เป็นต้นว่า “รัฐคือนาวาและอุปสรรคทางการเมืองคือคลื่นลม” หรือ “ใจเป็นนาย ร่างกายเป็นบ่าว” ฯลฯ

๒. วาโยบายประเภทหลักธรรมหรือสุภาษิตสอนใจ คติพจน์ คำขวัญ คำคม และคำพังเพย

- หลักธรรมหรือสุภาษิตสอนใจ
 - (๑) สอนให้ถึงคเว้นสิ่งที่ไม่สมควรปฏิบัติ เช่น “อย่าเห็นเข็ติกว่าใส” หรือ “อย่าเอาพิมเสนไปแลกเกลือ”
 - (๒) สอนให้ปฏิบัติสิ่งที่ชอบที่ควร เช่น “จงเอาใจเขามาใส่ใจเรา” หรือ “นำชนให้รับตก”
- คติพจน์ คล้ายกับสุภาษิต แต่ต่างกันที่ว่าบุคคลใดอาจนำมาใช้เป็นหลักประจำชีวิตของเขาได้ เช่น “ชาติเสือต้องไวลาย ชาติชายต้องไวชื่อ” หรือ “ทางไปสู่เกียรติศักดิ์ จักประคับค้วยดอกไม้ม หอมหวานยวนจิตไซรั ไม้มี” เป็นต้น
- คำขวัญ คล้ายกับสุภาษิตหรือคติพจน์ แต่ต่างกันที่มีไว้สำหรับหมู่คณะ ไม่ใช่สำหรับเฉพาะตัว เช่น “อย่าทำตนเป็นคนรกโลก” หรือ “จงทำดี มีศีลธรรม ถือความสัตย์”
- คำคม เป็นถ้อยคำที่มีความหมายเฉียบแหลมชวนให้คิด อาจเป็นบุคคลใดกล่าวขึ้นก็ได้ เช่น “ศัตรูคือยากำลัง” หรือ “อยู่ในโลกปรมาณูดีกว่าอยู่ในปรโลก”

— คำพังเพย เป็นถ้อยคำที่มีความหมายสะกิดใจให้ระลึกถึงเหตุผลหรือความจริงบางอย่าง เช่น “กินน้ำได้ศอก” หรือ “ฟังไม่ได้ศัพท์จับมากระเดียด” เป็นต้น

๓. วาโทบายประเภทบันไดคำ เป็นการเรียงลำดับถ้อยคำให้สละสลวยเพื่อบรรยายถึงจุดที่สำคัญในวรรคท้าย เช่น “คนเยอรมันเวลาทุกข์ต้องดื่มสุรา คนฝรั่งเศสเวลาทุกข์ต้องร้องเพลง แต่คนอิตาลีเวลาทุกข์ไม่ทำอะไรเลย” หรือ “ดวงอาทิตย์ ดวงจันทร์ และมหาสมุทรล้วนมีกำลัง แต่สตรีมีกำลังยิ่งกว่ากำลัง”

๔. วาโทบายประเภทคำถามวาทศิลป์ เป็นคำถามที่ไม่ต้องการคำตอบ แต่มุ่งทำให้เกิดอารมณ์ร่วม เช่น “เกิดเป็นคนไทยไม่รักความเป็นไทได้หรือ?” “ใครบ้างที่ไม่อยากได้เงิน?” ฯลฯ

๕. วาโทบายประเภทคติพจน์ เป็นการใช้ถ้อยคำเกินความจริงเพื่อต้องการให้ถ้อยคำที่กล่าวมีน้ำหนัก แต่มีได้มุ่งหมายตามที่กล่าวนั้นจริงๆ เช่น “ฉันคอยเธอนานตั้งเกือบปี” หรือ “ขอให้อายุยืนเหมือนปี” ฯลฯ

๖. วาโทบายประเภทย้าคำ คือการใช้ถ้อยคำซ้ำๆ กันเพื่อเน้นให้ถ้อยคำนั้นมีน้ำหนักในการเร้าอารมณ์หรือทำให้ความหมายเด่นชัด เช่น ร. ๕ ทรงใช้ในคำนำของพุทธศาสนสุภาษิตว่า “คำสุภาษิตย่อมเป็นหัวใจ เป็นคำย่อของคำที่ดี อาจใช้ได้ทั้งโลกีย์และโลกุตร ทั้งพระและกฤหัสถ์ ทั้งบุรุษและสตรี” หรือที่จูเลียสซีซาร์ ได้กล่าวว่า “ข้ามา ข้าเห็น ข้าชนะ” เป็นต้น

๗. วาโทบายประเภทแทนคำ เป็นการใช้ถ้อยคำอื่นที่มีความหมายแทนการใช้คำนั้นอย่างตรงๆ เช่น ถ้าต้องการจะกล่าวว่าคนใดคนหนึ่งเป็นคนประเภทปากกับใจไม่ตรงกันก็อาจใช้ถ้อยคำว่า “เขามีน้ำผึ้งติดที่ปลายลิ้น แต่มียาพิษติดที่หัวใจ” ซึ่งอาจใช้แทนได้หลายวิธี คือ

- ใช้สัญลักษณ์หรือเครื่องหมายแทน เช่น “ผ้าเหลืองของท่านร้อนเสียแล้ว”
- ใช้ส่วนหนึ่งส่วนใดแทนส่วนรวม เช่น “มีคาบปลายปีนับหมื่นในสนามรบ”
- ใช้วิสามานยนามแทนสามัญนาม เช่น “ศาสนาสาจะเข้าใจเรื่องนี้ได้อย่างไร”

๘. วาโยบายประเภทปฏิพจน์ คือการใช้ถ้อยคำที่มีความหมายค้านกันหรือตรงกันข้ามมาติดต่อกันเพื่อให้ความหมายเปลี่ยนเป็นอีกอย่างหนึ่ง เช่น “คบพาลพาลพาไปหาผิด คบบัณฑิตบัณฑิตพาไปหาผล” หรือ “พูดไปสองไพเบี้ย นิ่งเสียตำลึงทอง” หรือการใช้ถ้อยคำประชดประชันเป็นการชมเพื่อติ เช่น “งามเหมือนอิกาคาบพริก” หรือการใช้ถ้อยคำแบบเย้ยหยัน เช่น “เหตุที่มีคอร์รัปชันในวงราชการก็เพราะข้าราชการมีเกียรติ” หรือ “เขาค้าขายขาดทุนก็เพราะเขาเป็นพาดิษยศาสตร์บัณฑิต” หรือการใช้ถ้อยคำแบบเสียงคำหรือเคลือบคำ เช่น “รมต. ให้สัมภาษณ์คลาดเคลื่อนไปจากความเป็นจริง” เป็นต้น

ตอนที่ ๔ วิธีเขียนคำลงท้าย อาจจำแนกได้เป็น ๘ วิธี ดังนี้

วิธีแรก ลงท้ายด้วยมติหรือความคิดเห็นของผู้เขียน คือการแสดงให้เห็นผู้อ่านทราบว่าผู้เขียนมีความเห็นเกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ ว่าควรจะเป็นไปอย่างไร

วิธีที่สอง ลงท้ายด้วยคำพูดของบุคคลสำคัญ คือการยกเอาถ้อยคำที่บุคคลสำคัญ ๆ ได้กล่าวไว้ในที่ต่างๆ ซึ่งพอจะเข้ากันได้กับเรื่องที่เขียนมาไว้ในตอนท้ายสุดของเรียงความนั้นๆ วิธีนี้ท่านจะต้องมีวัตถุประสงค์ไว้ใช้ให้มากที่สุดหน่อยนะครับ

วิธีที่สาม สรุปความใหม่ด้วยถ้อยคำที่รวบรัด คือเน้นให้เห็นอย่างชัดเจนในจุดที่ต้องการโดยใช้ถ้อยคำในรูปใหม่ มิใช่การลอกถ้อยคำในเรื่องราวมาใส่ไว้ในคำลงท้ายทั้งค่นนะครับ แต่จะต้องเรียบเรียงถ้อยคำใหม่ให้มีความหมายเหมือนกับจุดประสงค์ในเรื่องราว

วิธีที่สี่ ลงท้ายด้วยบทกวีนิพนธ์ที่รู้จักกันแพร่หลาย หรือคำพังเพย สุภาษิต ฯลฯ วิธีนี้ก็เช่นเดียวกับวิธีที่สอง คือต้องมีวัตถุประสงค์ไว้มากๆ

วิธีที่ห้า ลงท้ายด้วยสูตรหรือหลักการ เช่น เขียนเรื่องประชาธิปไตย ก็อาจนำเอาหลักหกประการของคณะราษฎรที่ทำการเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาเป็นระบอบประชาธิปไตยในปี พ.ศ. ๒๔๗๕ มาใช้ในการเขียนคำลงท้ายได้

วิธีที่หก ลงท้ายด้วยการตอบคำถามที่เริ่มไว้ในคำนำ ถ้าเป็นเรื่องที่เขียนคำนำด้วยวิธีตั้งคำถามนำ

วิธีที่เจ็ด ลงท้ายด้วยการแบ่งรับแบ่งสู้ว่าอาจเป็นอย่างนี้หรืออย่างนั้นก็ได้อีก แล้ว
มอบไว้ในดุลพินิจของผู้อ่าน

วิธีที่แปด ลงท้ายด้วยการพยากรณ์ เช่น เขียนเรื่องเกี่ยวกับประชากร ก็อาจเขียน
คำลงท้ายด้วยการพยากรณ์ว่า “...ในเวลาอีกสิบปีข้างหน้า จำนวนประชากรของประเทศไทย
จะเพิ่มขึ้นเป็นร้อยล้านคน เพราะประชาชนส่วนใหญ่ยังไม่สนใจกับการชลอการเกิด” เป็นต้น
แถมท้าย – ถ้าท่านปรารถนาที่จะมีวัตถุประสงค์ไว้ใช้ในการเขียนเรียงความให้มากๆ แล้ว ก็โปรด
อ่านหนังสือให้มากๆ ด้วยนะครับ ถ้าท่านได้อ่านหนังสือประเภทต่างๆ บ้างตามสมควรแล้ว
ผมเชื่อว่าการเขียนเรียงความให้ไต่คะแนนดี ก็คงไม่เป็นเรื่องลำบากเย็นอะไรเลย

ท่านผู้อ่านครับ อะไรต่อมิอะไรที่ผมทราบเกี่ยวกับการเขียนเรียงความก็ได้นำมาเล่า
แจ้งแถมลงให้ท่านทราบจนหมดสิ้นแล้ว ก็เห็นจะต้องยุติไว้เพียงเท่านี้แหละครับ ว่างๆ ผม
จะหาเรื่องอื่นมาฝอยให้ท่านอ่านใหม่ สำหรับคราวนี้ สวัสดีครับ.

๑ เป็นคนควรรอบรู้

สองประการนิยม

หนึ่งพาลหนึ่งอุคม

สองสิ่งจงให้

สมาคม

กล่าวไว้

นักปราชญ์

เลือกฐสมาคม

— กรมสมเด็จพระเดชาฯ

มองฮิปปีในแง่สังคมศาสตร์

โดย ดร. บรรพต วีระสัย

ท่านผู้ฟังส่วนมากคงจะเคยได้ยินคนพูดถึงฮิปปีในอเมริกา และยุโรป หรือแม้กระทั่งอาจเคยเห็นพวกนี้เดินเร่สัญจรไปมาในเมืองเชียงใหม่ของเรา ทางหน้าหนังสือพิมพ์ก็มีข่าวเกี่ยวกับกลุ่มชนนี้อยู่บ่อย ๆ ทั้งนี้ แสดงว่ามีผู้ให้ความสนใจกับพวกฮิปปี หรือพวก "บุปผาชน" อยู่มาก เท่าที่สังเกตดู คนมองพวกนี้คล้าย ๆ กับมองของแปลกประหลาด การวิพากษ์วิจารณ์ก็มักเป็นไปในส่วนที่เกี่ยวข้องกับทรงผมซึ่งรุ่มร่ามชนิดที่เรียกว่าไม่ได้รับการเอาใจใส่เลย คือมักปล่อยแบบอย่างธรรมชาติ ขอบเดินเปลือยเท้าหรือใส่รองเท้าแตะ และการแต่งกายก็ปอน ๆ เป็นส่วนมาก ทั้งผู้หญิงและผู้ชายชอบใส่เสื้อสีฉูดฉาด มีประคำร้อยคอหรือไม่ก็กระดิ่งผูกข้อเท้าตังกุ้งกริ้งเวลาเดิน ความสนใจของบุคคลทั่วไปอาจมุ่งไปที่เครื่องประดับแต่งภายนอกดังกล่าวอย่างคร่าว ๆ มานี้ แต่ถ้าเราต้องการเข้าใจความเป็นไปของพวกฮิปปี ซึ่งระบาดอยู่ตามมหานครของอเมริกาและยุโรปตะวันตกแล้ว เราต้องอาศัยวิจรรณญาณทางด้านหลักวิชาสังคมศาสตร์เข้าประกอบ บทความนี้จะเป็นการมองกลุ่มฮิปปีในแง่ของหลักวิชาดังกล่าว โดยจะเริ่มพูดถึงความเป็นมาหรือเทือกเถาเหล่ากอของชนประเภทนี้เสียก่อน แล้วจึงพยายามแจกแจงถึงสาเหตุของการที่พวกฮิปปีได้อุบัติขึ้นมา เมื่อ ๓-๔ ปี ที่แล้วมา

คำว่า hippie นี้ มีผู้สันนิษฐานว่ามาจากคำว่า "hip" เป็นชื่อจังหวัดเคนทักซีซึ่งมีการถ่ายสะโพก สมัยราว ๓๐ ปีเศษมาแล้ว ในอเมริกา แต่เท่าที่ข้าพเจ้าได้อ่านพบการแจกแจงความหมายของคำว่า hip ซึ่งต่อมาจะกลายเป็นศัพท์ hippie อย่างที่เรารู้จักกันทุกวันนี้ มาจากหนังสือรวมเรื่องของนักประพันธ์อเมริกัน ชื่อ Norman Mailer Mailer ได้แต่งหนังสือ

ไว้หลายเล่ม รวมทั้ง The Naked and the Dead ซึ่งได้เคยถ่ายทำเป็นภาพยนตร์ไปแล้ว เรื่องที่เกี่ยวข้องกับบทความนี้ คือเรื่อง Advertisement for Myself แปลตรงๆ ตัวก็ว่า "คำโฆษณาให้ตัวเอง" หรือจะแปลเลียนสำนวน ม.ร.ว. เสนีย์ ปราโมช ก็ต้องแปลว่า "โฆษณาตัวเอง" ในหนังสือพิมพ์เล่มนี้ Mailer ได้จำแนกบุคคลเป็น ๒ จำพวกใหญ่ๆ คือ "hip" และ "square" พวก hip มีลักษณะคร่าวๆ ดังนี้ คืออารมณ์และความรู้สึกเป็นที่ตั้ง ถือว่าเหตุผลหรือการกระทำตามแบบที่สังคมทำกันนั้น เป็นการฝ่าฝืนธรรมชาติของมนุษย์ พวก hip ตามความเห็นของนาย Norman Mailer นี้ ชอบการกระทำที่ไม่มีประโยชน์ในสายตาของสังคมอุตสาหกรรม แต่เป็นประโยชน์ในสายตาของตนเอง คือ เพื่อความบันเทิงใจ พวก hip ชอบการกระทำที่ไม่มีค่าเป็นเงินตรา พวกนี้เหยียดหยันการห่วงเรื่องเงินๆ ทองๆ หรือเรื่องที่เป็นธุระ และธุรกิจ หรือการตรงต่อเวลา ซึ่งเป็นลักษณะของพวก square

ตามทัศนะของ Norman Mailer บุคคลประเภท square มุ่งอยู่แต่การกระทำตามกรอบประเพณี หรือตามระเบียบแบบแผนของสังคม ทั้งนี้ เป็นเพราะพวก square เคารพบูชาการสรรเสริญของมหาชน และเพราะว่าการกระทำอยู่ในกรอบนั้น ย่อมได้มาซึ่งผลประโยชน์ที่คิดเป็นเงินตรา หรือได้มาซึ่งตำแหน่งต่างๆ หรือยศฐาบรรดาศักดิ์ พวก square มีลีลาของชีวิตที่ตรงตามแบบแผนที่ยอมรับกันโดยทั่วไป เช่น ใส่เสื้อนอกชุดสากล ใส่เสื้อและกางเกงซึ่งได้รับการชกจริตอย่างประณีตบรรจง ในด้านการรับประทานอาหาร พวก square จะเลือกแต่สิ่งที่เป็นไปตามหลักโภชนาการที่เป็นประโยชน์แก่ร่างกาย ไม่ยอมตามใจชีวหา ซึ่งผิดกับพวก hip พวก square ห่วงงานและชื่อตรงต่อเวลานักหมาย ส่วนพวก hip นั้น ชิงชังต่อการทำงาน ถือว่าชีวิตคือการแสวงหาความสำราญ ถือว่าการทำงานเป็นบ่วง เป็นพันธนาการที่รัดตราตรึงขมแห่งความสามารถในการสร้างสรรค์ (creativity) ของมนุษย์

ฮิปปี ฮิปซี และ บัณฑิค

ลักษณะของพวก hip ตามคำแจกแจงของ Mailer คงได้กล่าวมาข้างต้นนี้ มีส่วนคล้ายคลึงกับลักษณะของพวก hippie ซึ่งเกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก เมื่อไม่กี่ปีมานี้เอง ข้าพเจ้าจึงขอเสนอความเห็นเห็นว่า hippie มีรากศัพท์มาจากคำว่า hip และมีมาไม่นานนัก นอกเหนือไปจากเรื่องศัพท์ เราควรทราบถึงเทือกเถาเหล่ากอหรือต้นตระกูลของฮิปปีไว้ด้วยว่า ปู่ย่า ตา

ยายเป็นอย่างไร ความจริงควรนับถึงทวดด้วย ทวดของพวกเขาขีปบี้ก็คือ พวก gypsy ที่เร่ร่อนจรดลไปในที่ต่างๆ บนพื้นพิภพ ไม่มีจุดหมายปลายทางที่แน่นอนและมั่นคง สนใจแต่สิ่งที่เป็นชมุธรรมชาติแท้ๆ ขยาดแข่งต่อแสงสีของอารยธรรม เพราะพวก gypsy ถือว่าอารยธรรมเป็นของเทียม เป็นของที่มนุษย์ปรุงแต่งขึ้น ดังนั้น จึงยอมต้อยในคุณค่ากว่าของที่เป็นธรรมชาติ แม้จะซื้อขายหรือแลกเปลี่ยนเป็นเงินตราไม่ได้ก็ตาม

พูดอย่างกว้างๆ ก็ถือว่า ทั้ง gypsy และ hippie เป็นพวก Romantic แต่ต้นกำเนิดและทิศทางของการเจริญเติบโตของสองจำพวกนี้ ย่อมผิดแผกจากกันบ้างเป็นธรรมดา มองในแง่สังคมศาสตร์แล้ว กลุ่ม hippie เกิดขึ้นแบบเป็นปฏิกิริยา (reaction) ต่อระบบสังคมนิยมที่มีความเจริญทางด้านอุตสาหกรรมมากๆ แต่พวก gypsy นั้น ยากที่จะค้นหาสาเหตุได้ เพราะมีมานานนับเป็นพันๆ ปี อย่างไรก็ตาม น่าจะเป็นไปได้ที่พวก gypsy เกิดขึ้นอย่างธรรมดาๆ คือ ไม่ใช่เป็นเพราะเป็นปฏิกิริยากับระบบสังคมนิยมอันใดอันหนึ่ง แต่เป็นเพราะว่าพวกนี้เป็นนักธรรมชาตินิยมโดยธรรมชาติ หรือที่เรียกเป็นภาษาอังกฤษว่าเป็น Natural Romantic เป็นผู้ที่ยกกำเนิดมีความพอใจกับวิถีชีวิตแบบเร่ร่อน และที่ไม่เป็นวัตถุนิยม

ก่อนที่จะกล่าวถึงลักษณะเพิ่มเติมของพวก hippie สมควรที่จะพูดถึงชนอีกกลุ่มหนึ่งซึ่งได้มีชื่อว่า beat หรือ beatnik พวกนี้มีมาก่อนพวก hippie และอยู่ในเครือเดียวกัน คือเป็นพวก Romantic การที่ได้สมญานามว่า beatnik ก็เพราะว่าชอบดนตรีที่มี beat ที่มีการกระแทกเสียง และสะบัดทำนอง ซึ่งก่อให้เกิดความรู้สึกสั่นสะเทือนทางอารมณ์ พวก beatnik มีส่วนที่คล้ายคลึงกับพวก hippie ผู้เกิดทีหลัง ในการที่เขาชิงชังต่อความประพฤติกที่เป็นไปตามแบบแผนหรือจารีตที่สังคมอุตสาหกรรมยกย่องเทอดทูน ความแตกต่างมีอยู่ที่ว่าพวก hippie หันมานิยมและให้ความเคารพต่อวัฒนธรรมตะวันออก ส่วนพวก beatnik นั้น มีปฏิกิริยาต่อสังคมอุตสาหกรรมด้วยการแสดงออกซึ่งคุณค่าหรือพฤติกรรมที่ตรงข้ามอย่างธรรมดาๆ เช่น มีการไว้ผมยาวรุ่มร่าม แต่ไม่ถึงกับใส่ประจำหรืออาภรณ์อื่นๆ ซึ่งพวก hippie ชอบใส่ เพราะเข้าใจว่าตะวันออก (โดยเฉพาะในอินเดีย) นิยมทั้งหญิงและชาย พวก beatnik อาจเบนเข้ามาให้ความสนใจกับวัฒนธรรมอื่นๆ บ้าง แต่ยังไม่มากพอเท่ากับพวกขีปบี้ พวกขีปบี้หนักแน่นความสำคัญของอารมณ์เหนือเหตุผล เช่นเดียวกับพวกขีปบี้ แต่พวกขีปบี้ยังเน้น

เลยเถิดไปถึงอารมณ์หรือความรู้สึกที่เร้นลับ จึงมีหลายคนที่สนใจในหลักวิบัติสนาของมหาโยคีฤาษีของอินเดีย ทั้งที่เคยมีข่าวว่า มีพวกชิปปี้ทั้งในยุโรปและอเมริกาได้ค้นค้นไปเรียนหลักนี้ถึงอินเดียก็มี ส่วนมากหลงผิดและเป็นสานุศิษย์ของนาย Timothy Leary เจ้าตำรับอเมริกัน ผู้ส่งเสริมให้บรรลจักรภพที่เร้นลับและมีความสุขเป็นนิรันดร คำนการเสพยา L.S.D. กัญชา และ psychedelic หรือ hallucinogenic drugs วลีที่กล่าวนี้ ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช แปลว่า ยาที่กินแล้วเกิด "จิตว่าง" ในชั่วพริบตา ส่วนข้าพเจ้าเองขอแปลว่า เป็น "โอสถลวงจิต" เพราะเท่าที่ทราบมา เมื่อเสพยาเข้าไปแล้วเกิดเห็นโลกใหม่ ซึ่งแปลกประหลาดและพิศดารกว่าโลกในชีวิตประจำวันธรรมดา แต่เป็นโลกหรือจักรภพใหม่ที่เป็นมายาอย่างร้ายกาจ บางคนทีเสพยาชนิดแรงเข้าไปเกิดเป็นภาพหลอกหลอน (hallucinations) ต่างๆ ขนาดกระโดดตกลงมาก็มี

ลักษณะเพิ่มเติม

ในการที่ได้กล่าวถึงความสัมพันธ์และความแตกต่างระหว่าง gypsy กับ hippie และ beatnik กับ hippie ข้าพเจ้าได้มีโอกาสพูดถึงลักษณะบางอย่างของพวกชิปปี้ไปแล้ว ต่อไปนี้จะเป็นการขยายความ และชี้แจงลักษณะเพิ่มเติมของพวกชิปปี้ รวมทั้งสาเหตุที่พวกนี้ได้รับสมญาหรือตั้งสมญาขึ้นว่าเป็น "บุปผาชน" ด้วย

ข้อควรทราบอย่างหนึ่งเกี่ยวกับพวกชิปปี้ก็คือว่า มักเป็นบุตรของผู้มีอันจะกิน ถ้าดูตามอาการที่ใส่แล้ว ความประพฤติบางอย่างแล้ว จะไม่ทราบเลยว่าเป็นเช่นนั้น เท่าที่ข้าพเจ้าได้เห็นในแถบนคร San Francisco และเมืองข้างเคียงในแคลิฟอร์เนีย เครื่องแต่งกายของพวกนี้มักไม่เรียบร้อย ราคาอ่อนข้งถูก มักมีรอยชุนปะ หลากสีและสีสด ในกรณีชิปปี้หญิงมีน้อยคนที่ผูกนาฬิกา ในด้านความเป็นอยู่นั้นอยู่กันอย่างง่าย ๆ ทั้งหญิงชาย มักเช่าบ้านที่โกโรโกโสแต่อยู่กันหลายๆคน เบ็ดรับแขกตลอดเวลา ถ้าชิปปี้จากถิ่นอื่นหรือผู้อื่นซึ่งไม่รู้จักกันมาก่อน จะอาศัยขอพักอยู่ชั่วคราว พวกชิปปี้ก็มักยอมให้อยู่ตามมีตามเกิด บางทีถ้าถิ่นไหนอากาศไม่เย็นยะเยือกเกินไป สนามหญ้าหน้าบ้านหรือหลังบ้านก็ใช้เป็นที่พักนอนได้ รวมลำนานที่อาศัยนี้ว่า pad ไม่ใช่เรียก house หรือบ้าน ของใช้ก็ถือว่าเป็นของส่วนรวม ใครจะใช้สอยก็ได้ เงินทองซึ่งมักมีอยู่น้อยนั้น ก็แบ่งกันใช้ พวกชิปปี้ยากไร้เพราะหลีกหนีหรือบิณฑูรในการทำงาน ตามปรัชญาของเขานั้นถือว่าการทำงานเป็นการกดขี่ หรือกมมิให้ข่มแห่งความสามารถในการสร้างสรรค์เจริญเติบโตได้ ดังนั้นจึงมีปัญหาการขาดเครื่องกิน เครื่อง

ใช้อย่างบริบูรณ์อยู่มาก ชิปปี้ว่ามันไม่ค่อยมี ความจริงข้าพเจ้าไม่เคยเห็นด้วยตาของตนเองเลย ที่เคยเห็นหรือประสบด้วยตัวเอง (เช่นเดียวกับเพื่อนคนไทยและคนอเมริกันอื่น ๆ) ก็คือ ขณะเดินอยู่โดยเฉพาบนถนน Telegraph ใน Berkely หรือ Haight-Ashbury ในนคร San Francisco อาจมีชิปปี้ซึ่งหน้าตาดี ๆ และเป็นหนุ่ม ๆ สาว ๆ อยู่ทั้งนั้น เข้ามาถามด้วยคำถามที่ท่านไม่นึกมาก่อน ประโยคนั้นก็คือ “Do you have any change ?” หรือ “Can you spare me a dime ?” แปลว่า “ขอเศษเงินบ้างเถอะ” หรือ “แบ่งสักสิ่งได้ไหม” แต่ท่านผู้ฟัง กรุณาอย่าเข้าใจผิดว่า การขอนี้เป็นแบบยากจนหรืออดิพก หามิได้ พวกชิปปี้ขอเงินอย่างมีความมั่นใจและไม่เกรงกลัว หรือมีความนอบน้อมเลย ทั้งนี้เพราะพวกชิปปี้ถือว่า สังคมเป็นหนี้เขา ในความหมายที่ว่าเขาเป็นผู้ชีวิตอันประเสริฐให้แก่สังคม พวกชิปปี้ถือว่า สังคมอุตสาหกรรมแม้จะมั่งคั่งหรือเปี่ยมล้นด้วยทรัพย์สินศฤงคารเพียงใด แต่ก็มีได้นำความสุขมาให้ เขาถือว่าเขาได้เห็นความจริงหรือสัจจะข้อนี้มาด้วยตาตนเองแล้ว

ทั้งที่ได้กล่าวมาแล้วแต่ต้น พวกชิปปี้มักเป็นลูกคนรวยเคยเห็นและเคยใช้ชีวิตอย่างหรูหรามาแล้ว แต่พบว่ามีได้ก่อให้เกิดความสุขอันจริงซึ้งแล้ว วัตถุประสงค์ช่วยให้มีความสำราญชั่วแว่น แต่ไม่มีคุณค่าในด้านความสุขทางจิตใจ พวกชิปปี้เป็นจำนวนมากเคยมีประสบการณ์ด้วยตนเอง ที่เคยเห็นพ่อแม่ซึ่งเป็นนักธุรกิจผู้มีชีวิตหรูหราในสังคม แต่หาความสุขในครอบครัวไม่ บ้านอาจจะใหญ่โตเยี่ยงวิมาน แต่พ่อแม่จะเป็นแผลในกระเพาะอาหาร เพราะมีกังวลเรื่องการทำงานและการแข่งขันกับผู้อื่นอยู่มาก บุตรก็หาได้รับเอาใจใส่ตามควรไม่ เพราะธุรกิจและความร่ำรวยบังคับให้ออกไปวงสังคมนอกบ้านมาก บุตรย่อมขาดความอบอุ่น และเมื่อเป็นเช่นนี้ ครึ่งแล้วครึ่งเล่า พวกวัยหนุ่มสาวเหล่านี้ก็จะเริ่มความสนใจหรือครอบครองชีวิตแบบที่ตรงกันข้ามกับบิดามารดาของตัว อันเป็นที่นิยมในสังคมที่มีความเจริญของอุตสาหกรรมมาก กล่าวคือ เกิดปฏิกิริยาเกลียดชังความฟุ้งเฟ้อทางวัตถุ ปฏิเสธความสำคัญของการครองชีพที่มีระเบียบแบบแผน และประพฤติดำเนินชีวิตต่าง ๆ ที่เป็นของเทอคทุนในสังคมที่มีความรุ่งเรืองทางอุตสาหกรรม เช่นการไม่ทำอะไรที่ต้องคิดล่วงหน้าหรือที่มีการวางแผนโดยละเอียด อุทาหรณ์ที่เห็นได้ชัด ๆ ก็คือ พวกชิปปี้นิยมชมชอบของปรากฏการณ์อย่างหนึ่งที่เรียกว่า “The Happening” ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นร่วมกันโดยมิได้นัดหมายล่วงหน้า เช่น การไปสวนสาธารณะเพื่อร้องรำทำเพลง อีกอย่างหนึ่งที่เป็นลักษณะของพวกชิปปี้ ก็คือ มีการ

แผนกหน้าต่อการยอมให้เวลามาเป็นเครื่องบังคับหรือบงการเวลาของชีวิต คงจะเห็นได้จาก การที่เขาไม่นิยมผูกนาฬิกาข้อมือ เพื่อเป็นการประท้วงระบบสังคมอุตสาหกรรม - ซึ่งถือว่า "เวลาคือเงิน" หรือ "การตรงต่อเวลาช่วยให้เศรษฐกิจรุ่งโรจน์"

พวกชิปปี้เป็นปฏิปักษ์กับคติที่ว่า "งานคือเงิน เงินคืองาน บันดาลสุข" เขาสนับสนุนให้คนหันหลังกลับไปใช้ชีวิตอย่างง่าย ๆ และให้ความสนใจในการบันเทิงใจแทนการคร่ำเคร่งในการงานและการตรงต่อเวลา พวกชิปปี้หมิ่นแคลนผู้ที่คล้อยตามคตินิยมและพฤติกรรมของสังคมที่เจริญทางวัตถุ หรือเรียกฝ่ายที่ไม่ชอบนี้ว่าเป็นพวก straight ซึ่งมีความหมายในทำนองเดียวกับคำว่า square ซึ่งข้าพเจ้าได้กล่าวมาแล้วแต่ต้น พวกชิปปี้ซึ่งซึ่งพวก straight และมักมีใจคำว่าพวก straight นั้น นุ่งห่มจริยธรรมซึ่งแปดเปื้อนไปด้วยความชั่ว อันเกิดจากการบูชาวัตถุ มีความละโมภเป็นอาทิ พวก hippie ภูมิใจที่ตนเองแม้จะยากไร้ (เพราะไม่เคยทำงาน) แต่ก็มิมีมนุษยธรรม คือการรู้จักเกื้อกูลเพื่อนมนุษย์ด้วยกันด้วยน้ำใจ โดยไม่คิดหวังผลประโยชน์หรือคิดเป็นเงินตรา

นอกจากนี้พวกชิปปี้ถือว่าตัวเองไม่ต้องแข่งกับเวลาหรือผู้ใด ดำเนินชีวิตอย่างสบายๆ ไม่รีบร้อนหรือเร่งด่วน เขาเชื่อว่ามีความสุขหล่นอยู่เกลื่อนกลาดทั่วไป ควรที่จะรู้จักหยิบฉวยมาเป็นเจ้าของเท่านั้น เพราะพวกชิปปี้ไม่ถือว่าจำเป็นต้องมีการแข่งขันกันในเวทีของชีวิต เขาจึงไม่เป็นพวกที่มู่ทุคุกัน แต่เป็นผู้ที่รักสันติ คุมหิมนการใช้กำลังเพื่อตัดสินชนะหรือแพ้ เขาเทอตกทูนความเป็นมิตรและอ่อนละโมภ ดังนั้น เขาจึงเรียกตัวเองว่าเป็นบุปผาชน หรือภาษาอังกฤษก็ว่าเป็น flower children หรือ flower generation ท่านผู้ฟังคงได้เคยได้ยินเพลงของพวกชิปปี้แล้ว จังหวะนั้นโดยทั่วไปเป็นจำพวกช้าเนิบ ฉาบด้วยรสเนิ่นของความไม่กังวลใจ โดยเฉพาะในเพลงหนึ่งท่านจะได้ยินว่า "ถ้าหากท่านจะมาเยี่ยมนคร San Francisco แล้วขอได้โปรดอย่าลืมทักดอกไม้มาด้วย" เพราะดอกไม้เป็นสัญลักษณ์ของความอ่อนโยน รวมทั้งมีความเป็นสุนทรียะโดยธรรมชาติ มิใช่ด้วยการปรุงแต่งอันเป็นลักษณะของของเทียม

เท่าที่กล่าวมาข้างต้นนี้ เป็นการพยายามเข้าใจพวกชิปปี้ โนแ่งสังคมศาสตร์ คือการมองกลุ่มชนชิปปี้ว่า เป็นปรากฏการณ์ทางสังคมอย่างหนึ่ง ซึ่งถือกำเนิดขึ้นมาโดยเป็นผลสะท้อนจากเหตุการณ์และความเป็นไปหลายอย่าง ในประเทศที่มีความรุ่งเรืองอุตสาหกรรม ปรากฏการณ์ทางสังคมนี้เป็นอุทาหรณ์ให้เห็นว่า การมุ่งพัฒนาประเทศชาติแต่ในแง่วัตถุ

อย่างเดียวกัน ย่อมก่อให้เกิดผลที่ไม่พึงปรารถนา พวกชิปปี้เป็นพวกเบื่อหน่ายในสภาวะอัน
ฟุ้งเพื่อ พยายามหันมาสนใจวิถีชีวิตทางตะวันออก เช่น การมกน้อย และรังเกียจการแข่งขัน
ในลักษณะสองอย่างนี้ พวกชิปปี้มองตะวันออกในแง่ที่ใกล้ความจริง แต่ในด้านอื่นเขามอง
วัฒนธรรมในภาคนี้ผิดอย่างหนัก โดยเฉพาะความเข้าใจเกี่ยวกับการบรรลุถึงซึ่งปรมาภิสุข
จุดหมายของพวกชิปปี้คือ การแสวงหาซึ่งความสุขที่เขาหาไม่ได้ ในระบบสังคมอุตสาหกรรม
เขาหันมาทางวัฒนธรรมเอเชีย และหลงผิดไปว่าทางหรือมรรคาที่แท้จริงที่จะนำไปสู่ความสุข
อันเลอเลิศนั้น คือการได้เสพซึ่งโอสถลวงจิต มิกัญชา เป็นอาทิ แสดงให้เห็นว่าเขายังคิด
อยู่ในบ่วงมายาของวัฒนธรรมและอารยธรรมของโลกตะวันตกอยู่ในอารยธรรมตะวันตก โดยเฉพาะ
เฉพาะในอเมริกันนิยมการแก้ปัญหาค่างๆ ด้วยวิธีการวัตถุ ดังจะเห็นได้จากการที่ยาประเภท
คลายกังวล (Tranquilizers) ขายดีเป็นน้ำเป็นท่า เป็นการคับโรคที่มีอยู่ในความเจ็ดจำของ
ความเป็นศรีวิไลโดยวิธีการอันทันควัน อันที่จริงแล้วเป็นการแก้ไขแบบชั่วคราวและไม่ถูก
ทางในกรณีของพวกชิปปี้ ซึ่งพยายามหนีวงล้อมของอารยธรรมอุตสาหกรรมด้วยการเสพย์
สารเคมีและกัญชาที่เป็นโอสถลวงจิตทั้งหลายนี้ จึงกลายเป็นว่ากลับติดบ่วงชนิดใหม่ คือ
กลายเป็นบ่วงของโอสถลวงจิต กล่าว นอกจากนั้น พวกชิปปี้ยังประพฤติดนไปในทางที่ผู้มีเหตุผล
ย่อมถือว่าเป็นการผิดหลักศีลธรรมและความเหมาะสม เช่น พวกชิปปี้บางคนขาดความละอาย
เช่น มีการนุ่งลมห่มผ้าในที่สาธารณะ และการไม่นุ่งห่มจรรยาธรรมที่คิงาม เช่น การร้องรำ
ทำเพลงโดยไม่มีกาลเทศะ อีกอย่างหนึ่งที่เป็นส่วนเสียของพวกชิปปี้ ก็คือ การไม่ซื่อตรง
ต่ออุดมการณ์ของตน เช่น มีการลักเล็กขโมยน้อย และการไม่มีขันติธรรมต่อความรู้สึกและ
ความคิดของผู้อื่น

เรื่องราวของพวกชิปปี้ยังมีอีกมากมายนัก เกินกว่าที่จะบรรยายได้ในบทความเดียว
อีกทั้งกลุ่มบุปผาชนนี้ยังเป็นข่าวอยู่เรื่อยๆ ดังนั้น ถ้ามองในแง่วิชาการจริงๆ แล้วเราย่อมไม่
อาจทราบเรื่องของกลุ่มชนนี้ได้สมบูรณ์ จนกว่าจะได้มีโอกาสติดตามศึกษาวิวัฒนาการต่อไป
อีกหลายๆ ปี สำหรับบทความนี้ขอให้ท่านผู้อ่านได้ถือว่าเป็นการพยายามอธิบายเกี่ยวกับพวก
ชิปปี้ในแง่สังคมศาสตร์ที่กว้างๆ ก่อน รายละเอียดเพิ่มเติมนั้น ข้าพเจ้าเชื่อว่าอาจจะได้มี
การแจกแจงในโอกาสหลังๆ

(๖) จงใช้ความรู้ ความสามารถ ที่ตนมีอย่างเต็มที่ เพราะ

“แม้ชีวิตอยู่ในโลกนี้ เพียงขณะเดียว แต่เป็นคนที่มีชื่อเสียงในหมู่มนุษย์ ไม่เสื่อมทราม จากความรู้ ความกล้าหาญ และชื่อเสียงนี้ ผู้รุ่มอมสรรเสริญว่ามีชีวิตอยู่จริง”

(๗) การย่อท้อถ่อมใจ “ทำก็ซำไม่ทำก็ซำ” คงจะไม่เหมาะกับประเทศด้อยพัฒนา อย่างนี้ เพราะ

“มีความรู้เปล่าจากวิจารณ์ ความดีและความชั่ว ประพฤติละเมิดต่อกฎต่างๆ ของศาสตร์ พอประสงค์เพียงสักแต่เลี้ยงท้องไปมีหนึ่ง คนปุ่คนนี้ กับ ปุ่สัตว์ จะมีข้อวิเศษ (กว่ากัน) ก็มาก น้อย”

(๘) อย่าท้อถอยต่อการทำดีแล้วไม่ได้ดี (อาจจะเป็น) เพราะ

“นรชนจะเสื่อมลงชั้นต่ำ หรือจะเจริญขึ้นชั้นสูง อาศัยกรรมของตนบันดาล เสมือนคน ขุดสระ (กึ่งต้ำอยู่ในหลุม) หรือคนก่อกำแพง (กึ่งขึ้นสูงอยู่บนผนัง)”

(๙) อย่าลดตนลงเป็นคนบัญญัติที่เกี่ยวประจบสอพลอ (เจ้านาย) เพราะ

“ผู้ใด (อันนาย) ไม่ได้เรียกใช้ แบนสะเออะเข้าไปหา (นาย) ไม่ได้ตาม พุดจ้อเลาะจนเมื่อ ติราคาตัวว่าเป็นคนโปรดปรานของพระราชา (นาย) ผู้นั้นมีบัญญัติ”

(๑๐) จง “กล้า” ในการปฏิบัติหน้าที่อันชอบ เพราะ

“การไม่กล้าทำอะไร เพราะหวาดแต่จะผิด เป็นเครื่องหมายของคนฉลาด”

(๑๑) จงคิดว่า “หน้าที่ราชการ” นั้นคือเกียรติของข้าราชการ เพราะ

“เสวกผู้ไร้งานการ จะสง่าผ่าเผยด้วยจามร เสวตฉัตร ซึ่งกั้นบนคันยาว ม้า ช้าง และ ยานพาหนะ มาแต่ไหน?”

(๑๒) อย่าหวังผลได้ก่อนลงมือปฏิบัติหน้าที่ (ราชการ) เพราะ

“ผู้รู้วิธีการ จะยกเขื่องทำพยายามอย่างไร จงทำไปละซี แต่ผลที่ตนจะได้ ต้องเป็นไปตามระเบียบที่พระเป็นเจ้าเป็นผู้ลิขิตไว้”

(๑๓) อย่าชวนชวายเป็นเจ้านายจนเกินเหตุ เพราะ

“ผู้ที่ฟังทำความชวนชวาย ในกิจการของผู้อื่น (นาย) ด้วยอยากให้เขาได้ดี ย่อม เดือดร้อน”

(๒๐) อย่าเสียใจ ไม่มีใครจะทำอะไรถูกใจนายไปทุกอย่างหรอก เพราะ

“ผู้หนึ่งเสีย หัวว่าโง่, พุดมากถาม หัวว่าสอพลอ, ยอมมอบน้อมหนัก หัวว่าเงื่องก๊ว, รับกระตือรือร้น หัวว่ากริยาทยาม, คอยอยู่ใกล้ หัวว่าทะเล้ง คอยอยู่ห่างสักหน่อย หัวว่าเลียง เรียกใช้ไม่ทันใจ หน้าที่ของบ่าวเผื่ออย่างย้ง ต่อให้มีสามารถเทียมพระโยคี ก็ไม่มีปฏิบัติให้ถึงใจนาย ได้บริบูรณ์

× × × × ×

ผู้ที่เกิดมาบุญหนักศักดิ์ใหญ่ เป็น เจ้าคนนายคน ก็อย่าด่วนหน้ามิดตามัวระเริงหลงลุ่มใน วาสนาของตน จงฟังสักหน่อยเถิด

(๑) จงรู้จักใช้คน, ถ้อยคำ.....เพราะ

“มา ศัสตรา หนังสือ พิน ถ้อยคำ ชาย และหญิง จะใช้ได้ดีหรือไม่ดี แล้วแต่วิธี ของมนุษย์ผู้ใช้ ”

(๒) อย่าลุ่มหลงพระเดช จงใช้พระคุณ และปัญญา เพราะ

“ปัญญาเห็นเหตุผล ประเสริฐกว่าพลการโดยแท้ เมื่อขาดปัญญาชนิดนั้นจะใช้แล้ว ก็ เหมือนกับสภาพของช้าง กล่าวดังนี้ดูความกระหำมโหระทึก ใน (หู) ช้างเป็นอาณัติ ”

(๓) เป็นหัวหน้า จงอย่าอ่อนแอ เพราะ

“ความวิบัติเกิดขึ้นจากการแสดงความอ่อนแอ (ของตน, และ) ความสำเร็จประโยชน์เกิด จากการแสดงความคิดอ่าน (ของตน)

(๔) “ความลับ” จงเป็นความลับ (แม้กับเมีย) เพราะ

“สะพานทำนบ ย่อมแตกสลายเพราะกระแส น้ำ
ข้อปรึกษาซึ่งไม่ซ่อนงำ ก็ฉันทเดียวกัน ”

(๕) ยอมรับฟังความคิดของผู้น้อย (เสียบ้าง) เพราะ

“สิ่งที่ เป็นประโยชน์เกื้อกูล แม้ไม่ต้องใจ ก็ยังเกิดผลนำความสุขมา ณ ที่ได้มีผู้กล้าพูด และผู้เชื่อฟัง (ต่อสิ่งชนิดนั้น) การสำเร็จย่อมมาสู่ที่นั้น ”

(๖) อย่าใช้ “ระบบคนโปรต” จงใช้ระบบวิจารณ์” เพราะ (เท่าที่เป็นอยู่) “นฤบดีโปรดแต่คนอยู่ใกล้ชิด. ถึงจะไร้วิชา ต่ำสกุล หรือทรมกรिया (ก็ตามที) เพราะโดยมาก ภูมิบัติ, สตรี, เหล่าเถลตา ย่อมจะพาดพันสิ่งที่อยู่ใกล้”

(๗) อย่าเหยียบย่ำลูกน้อง เพราะ “ผู้เห็นเขาดำกว่าตน มิได้ทรงตัว ความเป็นใหญ่ของผู้นั้นยิ่งทวีน้ำหนัก มันคงขึ้น แต่ผู้มักหมิ่นเพื่อน (มนุษย์ด้วยกัน) ย่อมเป็นคนไม่เจริญสมบูรณ์”

(๘) อย่าเห็นแก่ได้ อย่าใส่ความลูกน้อง เพราะ “พระนฤปราชผู้ติดข้องในการสมบัติ หาทรงรู้ค่าแห่งราชกิจ หรือหิตานุหิตประโยชน์ไม่, โปรดแต่ประพฤติดำตามอำเภอพระประสงค์ มักเมาระเริงหลงราชหฤทัย ดุจข้างตกมันอันเหลือขอ, ภายหลัง เมื่อใดพระองค์ซึ่งถูกความหลงเข้าครอบงำ ตกต่ำลงในเหวแห่งความโศกศัลย์, เมื่อนั้นก็จะทรงขัดโทษอมตย์ หาหวนระลึกว่า เป็นความเหลวไหลของพระองค์ไม่”

(๙) อย่าหุบเบา “ไม่ควรลงทัณฑ์แก่คนอื่น ๆ เพราะเพียงคำกล่าวหาของอีกฝ่ายหนึ่ง เมื่อทำการได้ส่วนประจักษ์ด้วยตัวเองก่อนแล้ว ผู้เป็นใหญ่จึงค่อยลงโทษ หรือยกย่อง”

และท่านว่า--

“อันบุคคลจะมาคราห์ (ยกย่อง) หรือ นิคราห์ (ข่มขี้) เขาตะบึงไปไม่ทันวินิจฉัยให้ถ่องคุณและโทษของเขาตามวิธีก่อน, ก็เท่ากับมงาย บ่ายมือไปที่ปากงู ก่นแต่จะเอาความวินาศสู่ตัวเอง.”

(๑๐) จงรู้จักใช้เทคนิคในการบริหารบุคคล

“ราชินิ (รัฐประศาสน์) ย่อมเหมือนกับหญิงบำเรอราชฎร์, มีการเปลี่ยนรูปเป็นเอนก (กล่าวคือ) ตรงความจริงหรือกลับอุบายบ้าง, เข้มงวด หรือผ่อนผันบ้าง, ดุร้าย หรือกรุณาบ้าง, ตัดผลประโยชน์เสีย หรือช่วยหนุนทรัพย์บ้าง, มีรายจ่ายเสมอ แต่ก็มิแกว่หวนเงินทองเป็นรายได้จำนวนมาก”

(๑๑) จงรู้จักเอาใจใส่และให้กำลังใจลูกน้อง เพราะ

“บุคคลมิควรละเลยกิจการของเสวกผู้กระทำเสร็จแล้ว ควรให้เขารื่นเริงใจด้วยรางวัล ด้วยน้ำใจ ด้วยวาจา และด้วยการทอดสายตาแลดู”

(๑๒) จงคิดว่าลูกน้องคือเพื่อนร่วมงาน เพราะ

“ผู้ใดที่หน้าที่เป็นใหญ่ เป็นการชอบหรือชังของนายเสีย กล่าวเหตุผลอันสมควร ไม่ค่อย
ชอบใจนาย ผู้นั้นนับว่าเป็นสหายพระราชฯ”

(๑๓) จงเป็นหัวหน้าที่เข้าถึงจิตใจลูกน้อง

“นายที่กอบปรีย์ความอดทน ใจโอบอ้อมอารี และรู้คุณค่าความดี อันเสวยยอมได้ด้วยบุญ”

(๑๔) จงระวัง นักเลง ผู้หญิง และเด็กหนุ่ม (ที่อยู่ในหน่วยงาน) เพราะ

“นักเลง สตรี หรือ เด็กหนุ่ม พึงเป็นมนตรีของพระมหากษัตริย์ได้ แต่ทว่าเธอจะถูกกลม คือ
วิธีการเมืองอันทราม (ของมนตรีนั้น) พัดพาให้ระเหระหน ก็จะมีจมลงในห้วง คือธุระกังวล”

(๑๕) จงเป็น “เจ้า” ที่สนิทสนมกับลูกน้อง

“ทอดสายตามา (รับข่าว) แต่ไกล,

ยัมพรายในคราแย้มเยือน

ชมเชยคุณลักษณะแม้แต่ในเวลาลับหลัง

พินความหลัง (ที่เคยสนิทสนม) ขวนให้จับใจ

รักใคร่ผู้มีได้รับใช้

เอื้ออารีกว้างขวาง

เพิ่มความรักให้ระลึกความดีแต่ก่อน แม้ทำผิด

เหล่านี้เป็นลักษณะของเจ้าผู้สนิทสนม (มีกรุณา)”

(๑๖) จงอย่าใจโทศ

“ใช้ไม่เลือกเวลา

ล่อให้มัวหวัง

เหนียวบ่าเหน็บ

องค์เหล่านี้ ผู้มีความคิดก็พอเข้าใจได้ว่า เป็นลักษณะของนายที่ใจโทศ”

(๑๗) ขอย่าเป็นเช่นนั้นเลย

“เมื่อชอบใจผู้ใดแล้ว โชคลาก็มาสอดในผู้นั้น

หากหนุนกำลังผู้ใดไซ้ ชัยชนะก็มาสู่ผู้นั้น

ถ้าใครผู้ใดเข้า ความตายก็ตามมาหาผู้คนที่เดียว
ผู้ที่กล่าวนี้ประกอบด้วยศักดิ์อำนาจทั้งหมด."

(๑๘) ใช้คนให้เหมาะกับงาน, ความสามารถ, ความสนใจ

"บุรุษมี ๓ ชั้น สูงสุด, ต่ำ กลาง ฉะนั้นควรเลือกใช้ทำการให้ถูกต้องตามชนิดของงานทั้ง
๓ สถาน เพราะ

คนรับใช้ที่ดี เครื่องประดับที่ดี ต้องประกอบให้ ควรแก่ฐานะของมัน (ถ้า) ปีนขึ้นไป ไม่
ใช้เอาลงไปแต่งเท้า หรือกำไลเท้าเอาขึ้นมาประดับศีรษะ

แก้วมณีมีค่าควรสถิตในเรือนทอง เอาไปฝังไว้ในดินบุก ก็จะไม่มีความเกรง หรือฉายแวววาว
(แต่) เป็นความผิดของช่างผู้ทำ (ต่างหาก)

เข็ดกระจกชั้นประดับมงกุฎ ลดมณีลงประดับกำไลเท้า หาเป็นโทษแก่แก้วมณีไม่ แต่คนใช้
นั้นแหละ ไม่รู้ประสาอะไรเลย"

(๑๙) จงเข้าใจในลูกน้องแต่ละคน

"คนมีปัญญา คนนั้นซื่อตรง คนโง่มีดีทั้ง ๒ อย่างนั้น นฤปราชผู้ทรงพิจารณาหมู่เสวก
ดังนี้ ย่อมบริบูรณ์ด้วยเสวกกมาตย์ที่ดี"

(๒๐) อย่าดูหมิ่น และเกรงลูกน้องจะได้ตีเกินหน้า

"(ประโยชน์) อะไรกับผู้ภักดี แต่ไม่สามารถ

(ประโยชน์) อะไรกับผู้สามารถ (แต่) คอยขัด (เป็นศัตรู)

ข้าแต่ราชา! ส่วนข้าเจ้าทั้งที่ภักดี และสามารถ ไม่ควรที่พระบาทพระเป็นเจ้าจะดูหมิ่น"

"อันว่า พระราชาผู้ทรงดูหมิ่น (คนเป็นเบื้องหน้า) จะมีแต่ชนจนความรู้เป็นบริวาร เพราะ
ฉะนั้น ตามหลักนั้นก็ไร้ผู้มีสติสัมปชัญญะ เมื่อราชาอาณาจักรว่างเว้นจากผู้มีปัญญา ประศาสน์
ก็เสื่อม หากประศาสน์ทราวมแล้ว (ประเทศ) ทั้งโลกจำต้องล่มจมลง"

(๒๑) จงยกย่อง ให้เกียรติ และยอมรับ (ในลูกน้อง)

พลเมืองย่อมเคารพเป็นนิตย, ต่อคนที่พระนฤปราชผู้ยกย่อง ก็ผู้ใดอันพระนฤปราชผู้ดูหมิ่น
เสียแล้ว ผู้นั้นย่อมถูกเขาดูหมิ่นทั่วหน้า

ถ้อยคำที่กล่าวชอบ แม้ผู้พูดเป็นเด็ก คนมีปัญญาจะต้องถือเอา เมื่อยังไม่เห็น (แสง) อาทิตย์, แสงตะเกียงจะใช้ไม่เป็นคุณประโยชน์เทียวหรือ”

(๒๒) ขอโทษ! โปรดอย่า “คอร์ปชั่น” เพราะ

“ผู้ใดมักใหญ่ใฝ่สูง ด้วยโลภราชสมบัติ หรืออหังการ โทษที่จะลง ถ้าสมแก่ความผิดของ มันมีสถานเดียวคือ ประหารชีวิต ไม่มีประการอื่น”

“ของฝากสำหรับข้าและเจ้า บ่าวและนาย พอจะมีเพียงนี้ แล (และขอ)

× × × × ×

“ขอท่านซึ่งเป็นสาธุชน อย่าไรจากกัลยณมิตรสมาคม

ขอความอุดมสมบูรณ์ จงดลแก่มนุษยชาติชนบท

ขอให้พระราชาทรงดำรงมหิศววรรษยศบริพัลราชพสุธาณาเขต สถิตมั่น ณ

พระราชวัตรประเวศทศธรรมจรรยา

ขอพระราชนิติ กฤษฎีกาบัญญัติ จงเป็นที่นิยมสนิทธแนบโนมนัส แห่ง

ประชานครราษฎร ประดุจพชุนาฎแรก วิาหมงคล เป็นที่ปริติเปรม
กมล สนิทใจแห่งปรียภักดา ฉะนั้น

ขอพระเป็นเจ้าจอมอมรเทวัญ อันทรงจันทรารชูปามณี จงประสิทธิ์พรบวร

ราศี แผ่ผลภูมิภาคมหาชน ให้มีความสุขศรีสวัสดิ์คัมภรณผล เพ็ญพูน
ความดำรงประสงค จงทุกประการเทอญ”

× × × × ×

“กิริยงไดยินมาเป็นแก่นเป็นสาวจาก คัมภีร์, บัญจตันตระ กถาสงเคราะห์ที่ ๒ ชื่อ สุหฤทเทท การแตก
มิตร “ในหิโคมเทศคังนี้ จึงสูผจงสาร”

(ช้าน้อย) °บูลย์ อินทวิชา

ปัญหากฎหมาย ระเบียบ และวินัยข้าราชการพลเรือน

ตอบโดย

เสริมสุข ไก่วทวานิช	หัวหน้าแผนกระเบียบ	สำนักงาน ก.พ.
ชนะ อินสว่าง	ผู้ช่วยหัวหน้ากอง	กองวินัยและเรื่องราว
สมพงษ์ นิ่มนวล	นิติกรโท	กองระเบียบข้าราชการ
ชัยณรงค์ ละออนวล	หัวหน้าแผนกการเจ้าหน้าที่	สำนักงานเลขาธิการ

สำนักงาน ก.พ.

ท่านสมาชิกที่ประสงค์จะให้ลงพิมพ์นามจริง ขอได้โปรดแจ้งความจำนงในจดหมายที่ถามไปด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ปัญหากฎหมาย

ตอบสมาชิกจังหวัดขอนแก่น

ผมมีปัญหาค้างใจในการปฏิบัติราชการเกี่ยวกับการขอสับอัตราเงินเดือน ขอเรียนถามดังนี้

ถาม ผมรับราชการเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นตรี อันดับ ๒ ชั้น ๑,๒๕๐ บาท ในปีงบประมาณ ๒๕๑๒ และในปีงบประมาณ ๒๕๑๓ ได้เลื่อนเงินเดือน ๒ ชั้น เป็นอันดับ ๓ ชั้น ๑,๔๐๐ บาท ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๑๒ คำสั่งเลื่อนเงินเดือนออกเรียบร้อยแล้ว

ผมสอบชั้นโทได้ และ อ.ก.พ. กระทรวงได้อนุมัติให้บรรจุเป็นชั้นโทได้ตั้งแต่วันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๑๒ เป็นต้นไป แต่เนื่องจากอัตราชั้นโทที่ว่างอยู่ขณะนี้ เป็นอัตราชั้นโท อันดับ ๑ ชั้น ๑,๓๐๐ บาท ซึ่งเมื่อผมได้เลื่อนเป็นชั้นตรี อันดับ ๓ ชั้น ๑,๔๐๐ บาท ในปีงบประมาณ ๒๕๑๓ แล้ว การบรรจุก็ต้องบรรจุเป็นชั้นโท อันดับ ๑ ชั้น ๑,๔๐๐ บาท ในการบรรจุครั้งนี้จำเป็นต้องขออนุมัติ ก.พ. ทำการสับอัตราชั้นตรี อันดับ ๓ ชั้น ๑,๔๐๐ บาท ชั้นเป็นชั้นโท อันดับ ๑ ชั้น ๑,๔๐๐ บาท และอัตราชั้นโท อันดับ ๑ ชั้น ๑,๓๐๐ บาท ที่ว่างลงมาเป็นชั้นตรี อันดับ ๒ ชั้น ๑,๓๐๐ บาท ในการขออนุมัติ ก.พ. เพื่อขอสับอัตรา

ได้รับคำชี้แจงจากเจ้าหน้าที่กองคลังว่า ยังขออนุมัติก.พ. เพื่อขอสับอัตราไม่ได้ เพราะจะต้องรอให้กรมบัญชีกลางตรวจสอบและอนุมัติให้ถือบัญชีถือจ่าย ประจำปีงบประมาณ ๒๕๑๓ เสียก่อน ซึ่งขณะนี้กรมได้ส่งไปให้กรมบัญชีกลางตรวจสอบอยู่แล้ว ถ้าจะทำไปก่อน เลขที่อัตราเงินเดือนอาจคลาดเคลื่อนได้

ผมมีความเห็นว่า เมื่อมีคำสั่งเลื่อนเงินเดือน และกรมก็ได้ทำบัญชีถือจ่ายส่งไปยังกรมบัญชีกลางแล้ว ก็ไม่น่าจะมีปัญหาอะไร เลขที่อัตราเมื่อทางกรมทำไปเรียบร้อยแล้ว การผิดพลาดก็คงไม่อาจเกิดขึ้นได้ และทางกรมบัญชีกลางคงไม่เปลี่ยนแปลงเลขอัตราใหม่เป็นแน่ ฉะนั้น การขออนุมัติก.พ. เพื่อขอสับอัตราก็น่าจะกระทำได้ ส่วนการเบิกเงินเดือนในเมื่อกรมบัญชีกลางยังไม่ส่งบัญชีถือจ่ายไป เราก็กังยังไม่ขอเบิกเงินเดือน รอไปจนกว่ากรมบัญชีกลางอนุมัติ ทั้งนี้ เพื่อให้การเลื่อนชั้นรวดเร็วขึ้น

ผมจึงเรียนหาหรือว่า ในกรณีเช่นนี้จะปฏิบัติอย่างไรจึงจะรวดเร็วในการขออนุมัติก.พ. เพื่อขอสับอัตราดังกล่าวได้

ตอบ การขอกำหนดและสับเปลี่ยนอัตราเงินเดือนเพื่อเลื่อนชั้นข้าราชการให้ได้รับเงินเดือนเท่ากับอัตราเงินเดือนที่ได้รับอยู่ ตามนัยมาตรา ๖๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๗ ตามหลัก ควรจะรีบดำเนินการก่อนจะมีคำสั่งเลื่อนชั้น และวิธีปฏิบัติ เมื่อ ก.พ. อนุมัติแล้ว ก็จะส่งสำเนาให้กระทรวงการคลัง ๑ ชุด ซึ่งน่าจะไม่ขัดกับวิธีปฏิบัติในการตรวจสอบ จ. ๑๘ แต่อย่างใด เพราะตำแหน่งและเลขที่ประจำตำแหน่งที่ ก.พ. กำหนดคงที่ คงเปลี่ยนแปลงเฉพาะอัตราเงินเดือนเท่านั้น

ตอบสมาชิกเลขที่ ๑๑๕๘

ถาม (๑) เจ้าพนักงานที่คืนจังหวัดไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติราชการได้ เจ้าพนักงานที่คืนผู้ช่วยจะรักษาราชการแทนได้โดยอัตโนมัติ หรือจะต้องมีคำสั่งแต่งตั้งไว้

ตอบ ไม่ต้องมีคำสั่งแต่งตั้งครับ รักษาราชการแทนโดยอัตโนมัติ

ถาม (๒) เจ้าพนักงานที่คืนจังหวัดมีอำนาจแต่งตั้งให้บุคคลอื่นในสำนักงานที่คืนคือช่างโทหรือช่างตรี ซึ่งเป็นผู้มีอาวุโสกว่าเจ้าพนักงานที่คืนผู้ช่วย รักษาราชการแทน จะเป็นกรณีที่เจ้าพนักงานผู้ช่วยอยู่หรือไม่อยู่ก็ตาม ได้หรือไม่

ผมมีความเห็นว่า ตามข้อ(๑) เจ้าพนักงานที่ดินผู้ช่วยรักษาราชการแทนโดยไม่ต้องแต่งตั้ง ส่วนข้อ(๒) นั้นเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดมีอำนาจทำคำสั่งแต่งตั้งช่างตรีหรือช่างโท ผู้มีอาวุโสกว่าเจ้าพนักงานที่ดินผู้ช่วยรักษาราชการแทนได้ แม้ในกรณีที่เจ้าพนักงานที่ดินผู้ช่วยอยู่ ทั้งนี้จะผิดกฎอย่างไรขอได้โปรดตอบให้ทราบในวารสารข้าราชการด้วย

ตอบ ไม่มีอำนาจครับ ต้องให้ผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งแต่งตั้งให้ข้าราชการที่เห็นสมควรรักษาราชการในตำแหน่งตามมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๗

ตอบสมาชิกเลขที่ ๓๓๒๓

ด้วยผมมีความข้องใจเกี่ยวกับการเลื่อนขั้นเงินเดือนของผู้ได้รับการเลื่อนขั้น จึงใคร่ขอเรียนถามว่า

ถาม ผู้ที่ได้รับการเลื่อนขั้นจากชั้นตรี ชั้นโท เป็นชั้นโท ชั้นเอก เมื่อวันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๑๒ มีอัตราเงินเดือนดังนี้

(๑) นาย ก. เงินเดือนที่ได้รับอยู่ ชั้นตรี อันดับ ๒ ชั้น ๑,๓๐๐ บาท ได้เลื่อนเป็นชั้นโท อันดับ ๑ ชั้น ๑,๓๐๐ บาท

(๒) นาย ข. เงินเดือนที่ได้รับอยู่ ชั้นโท อันดับ ๓ ชั้น ๒,๗๕๐ บาท ได้เลื่อนเป็นชั้นเอก อันดับ ๑ ชั้น ๒,๗๕๐ บาท

ทั้งสองรายนี้จะได้เลื่อนขั้นเงินเดือนในปีงบประมาณ ๒๕๑๓ เป็น ๑,๔๐๐ และ ๒,๙๐๐ บาท ตามลำดับหรือไม่ โปรดกรุณาไขข้อข้องใจด้วย เพราะถกเถียงกันมาก

ตอบ ทั้งสองรายอาจได้รับการพิจารณาให้เลื่อนเงินเดือนในปีงบประมาณ ๒๕๑๓ ได้ครับ ทั้งนี้ ตามนัยกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๕๘๖ (พ.ศ. ๒๕๑๑) ว่าด้วยการเลื่อนอันดับเงินเดือนและการเลื่อนขั้นเงินเดือน

ตอบสมาชิกจังหวัดเพชรบูรณ์

ข้าพเจ้าขอเรียนถามปัญหา ดังนี้

ถาม (๑) ข้าราชการที่ได้เลื่อนขั้นเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นตรี ตามมาตรา

๕๗ วรรค ๒ เมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๑๒ นี้ จะเลื่อนเงินเดือนในบับประมาณ ๒๕๑๓ นี้
ได้หรือไม่

ก. บางท่านว่าได้ เพราะถือว่าไม่ต้องทดลองปฏิบัติราชการเหมือนมาตรา ๕๒
และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง การเลื่อนตามมาตรา ๕๗ นั้น ผู้ที่ได้รับการเลื่อนขั้นเป็นชั้นตรีเป็น
ผู้ที่ผู้บังคับบัญชาได้พิจารณาความประพฤติ ความรู้ และความสามารถ และได้แต่งตั้งให้
ดำรงตำแหน่งประจำแผนกหรือเทียบเท่ามาหนึ่งปีแล้ว

ข. บางท่านว่าไม่ได้ อ้างเหตุผลว่า เพิ่งบรรจุเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ
ชั้นตรี เมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๑๒ นี้เท่านั้น ซึ่งมีเวลาเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ
ชั้นตรียังไม่ครบรอบปี ซึ่งขัดกับกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๒๗๔ (พ.ศ. ๒๕๐๔) ข้อ ๔ (๕) ที่ว่า “ได้
รับบรรจุเข้ารับราชการหรือเลื่อนชั้น หรือเลื่อนเงินเดือนมาครบสิบสองเดือน โดยนับตั้งแต่
เดือนแรกของปีเป็นต้นไป”

ตอบ ผู้บังคับบัญชาอาจพิจารณาเลื่อนเงินเดือนให้ได้ครับ ทั้งนี้ ตามนัยกฎ ก.พ.
ฉบับที่ ๕๘๖ (พ.ศ. ๒๕๑๑) ว่าด้วยการเลื่อนอันดับเงินเดือน และการเลื่อนชั้นเงินเดือน
ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม ข้อ ๔ (๕) แห่งกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๒๗๔ (พ.ศ. ๒๕๐๔) และขอเรียน
เพิ่มเติมว่า การที่ผู้บังคับบัญชาอาจพิจารณาเลื่อนเงินเดือนให้ได้นั้น เพราะว่าผู้ที่ได้เลื่อนชั้น
ตามมาตรา ๕๗ วรรค ๒ จะได้รับเงินเดือนเท่าที่ได้รับอยู่ในชั้นเดิม แต่ผู้ที่ได้เลื่อนชั้นเป็น
ชั้นตรีโดยการสอบแข่งขัน ซึ่งอาจมีกรณีเมื่อเลื่อนชั้นแล้วได้รับเงินเดือนสูงกว่าที่เคยรับอยู่
ในชั้นเดิม เช่นจากชั้นจัตวา ชั้น ๗๕๐ บาท เป็นชั้นตรี ชั้น ๘๕๐ บาท ในกรณีเช่นนี้
ผู้บังคับบัญชาไม่อาจเลื่อนเงินเดือนให้ เพราะต้องห้ามตามกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๕๘๖ (พ.ศ. ๒๕๑๑)
ดังกล่าวข้างต้น

ถาม (๒) ผู้ที่สอบคัดเลือกเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นตรีได้ตามมาตรา ๕๒
โดยมีคำสั่งให้ทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการ เมื่อวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๑๒ นี้ ขณะนี้กำลัง
อยู่ในระหว่างทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการอยู่ เพราะยังไม่ครบ ๖ เดือน บับประมาณ ๒๕๑๓
นี้ จะเลื่อนเงินเดือนให้หรือไม่ เพราะเหตุใด

ตอบ ปัญหาข้อนี้ อาจแยกพิจารณาได้เป็น ๒ กรณี

(๑) สำหรับผู้ที่สอบคัดเลือกได้ที่ไม่เป็นข้าราชการ และได้รับการบรรจุและแต่งตั้งให้เป็นข้าราชการพลเรือนวิสามัญชั่วคราว ทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการเมื่อวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๑๒ จะเลื่อนเงินเดือนในบึงบประมาณ ๒๕๑๓ ให้ไม่ได้ เพราะได้รับการบรรจุมาไม่ครบ ๑๒ เดือน ในบึงบประมาณ ๒๕๑๒

(๒) สำหรับผู้ที่สอบคัดเลือกได้ที่เป็นข้าราชการอยู่แล้ว และได้รับการบรรจุและแต่งตั้งให้ทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการในตำแหน่งใหม่ โดยได้รับเงินเดือนเท่าเดิม ถ้าผู้นั้นอยู่ในหลักเกณฑ์ที่จะเลื่อนเงินเดือนได้ตามกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๒๗๙ (พ.ศ. ๒๕๐๔) และผู้บังคับบัญชาเห็นสมควรพิจารณาเลื่อนเงินเดือนให้เช่นนี้ ผู้บังคับบัญชาอาจส่งเงินเดือนเดือนให้ได้ เมื่อข้าราชการผู้นั้นพ้นจากการทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการแล้ว โดยให้เลื่อนเงินเดือนตั้งแต่วันที่ ๑ ของเดือนแรกของปีที่ได้เลื่อนนั้น (โปรดดูหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ สร ๐๔๐๕/ว.๑๔ ลงวันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๑๑ ซึ่งลงพิมพ์ในวารสารข้าราชการ ฉบับเดือนพฤศจิกายน ๒๕๑๑)

การที่ผู้ที่อยู่ในระหว่างทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการไม่อาจได้รับการพิจารณาให้เลื่อนเงินเดือนได้นั้น ก็เพราะว่า กฎ ก.พ. ฉบับที่ ๒๗๙ (พ.ศ. ๒๕๐๔) ข้อ ๔ (๓) ได้กำหนดไว้ว่า ผู้ที่จะได้เลื่อนเงินเดือนนั้นจะต้องเป็นผู้มีความรู้ และความสามารถเหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ ข้าราชการที่ยังอยู่ในระหว่างทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการนั้น ยังเป็นการไม่แน่นอนว่าจะเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถเหมาะสมหรือไม่ และข้าราชการผู้นั้นอาจถูกสั่งให้ออกจากราชการในระหว่างทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการได้ด้วย จึงไม่อาจเลื่อนเงินเดือนให้แก่ข้าราชการที่อยู่ในระหว่างทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการได้

ถาม (๕) ข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นตรี สอบคัดเลือกเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นโทได้ โดยมีคำสั่งแต่งตั้งเมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๑๒ จะเลื่อนเงินเดือนในบึงบประมาณ ๒๕๑๓ นี้ได้หรือไม่ มีปัญหายุ่งยากเช่นเดียวกับข้อหนึ่ง เหตุผลก็เช่นเดียวกับข้อ ก. และ ข.

ตอบ ถ้าข้าราชการผู้นั้นอยู่ในหลักเกณฑ์ที่จะเลื่อนเงินเดือนได้ตามกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๒๗๙ (พ.ศ. ๒๕๐๔) และผู้บังคับบัญชาเห็นสมควรพิจารณาเลื่อนเงินเดือนให้ ผู้บังคับบัญชาก็อาจส่งเลื่อนเงินเดือนให้ได้

ตอบสมาชิกจังหวัดสมุทรสาคร

ถาม ขอให้กรุณาตีความในมาตรา ๑๒๕ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๙๗ ความว่า “สำหรับการคัดเลือก โดยการสอบซึ่งอยู่ในระหว่างดำเนินการในวันใช้บังคับพระราชบัญญัตินี้ ก็ให้ดำเนินการต่อไปจนเสร็จ และให้ถือว่าได้มีการสอบคัดเลือกตามพระราชบัญญัตินี้แล้ว แต่ต้องเลื่อนชั้นให้เสร็จภายในกำหนดเวลาไม่เกินสองปีนับแต่วันประกาศผลการสอบ” หมายถึงต้องบรรจุเลื่อนชั้นให้เสร็จภายในระยะสองปีใช่หรือไม่ แต่มติคณะรัฐมนตรีให้ขยายออกไปอีกเกินกว่าสองปีโดยไม่มีกำหนด ในเมื่อปลัดกระทรวง ปลัดทบวง หรืออธิบดีผู้บังคับบัญชา เห็นว่าผู้สอบคัดเลือกได้มีคุณสมบัติครบถ้วนสมควรได้เลื่อนชั้น ก็ให้บรรจุได้ ทั้งนี้จะเป็นการขัดกับพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน มาตรา ๑๒๕ หรือไม่

ตอบ ไม่ขัดเลยครับ เพราะเป็นคนละกรณี มาตรา ๑๒๕ เป็นบทเฉพาะกาลเกี่ยวกับการเลื่อนข้าราชการพลเรือนชั้นเป็นชั้นโทหรือชั้นเอก ที่กระทรวงทบวงกรมได้ดำเนินการไปแล้วตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนฉบับเก่า แต่ยังไม่แล้วเสร็จในวันใช้บังคับพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน ฉบับปัจจุบัน ซึ่งบทเฉพาะกาลนี้ไม่มีผลแล้วในขณะนี้ ส่วนมติคณะรัฐมนตรีกล่าวถึงการสอบคัดเลือกเพื่อเลื่อนชั้นที่ดำเนินการตาม มาตรา ๕๘ และมาตรา ๕๙ ของกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนฉบับปัจจุบัน

ปัญหาคลัง

ตอบโดย

วิเชียร ไม้เรียง รองอธิบดีกรมบัญชีกลาง

สนิท เกษะศรี เลขานุการกรม

เฉลิมชัย วสันนท์ นิตกรเอก

วินัย บุญโสภณ หัวหน้าแผนก ๗ กองเงินเดือน

แสงอาทิตย์ มุนนาค หัวหน้าแผนก ๑ กองบำเหน็จบำนาญ

กรมบัญชีกลาง

ท่านสมาชิกที่ประสงค์จะให้ตอบปัญหาคลัง โปรดส่งไปที่
 “บรรณาธิการวารสารข้าราชการ” และระบุด้วยว่าให้ตอบใน
 วารสารข้าราชการหรือตอบส่วนตัวทางไปรษณีย์ ท่านผู้ใดมีทั้งปัญหา
 คลัง ปัญหากฎหมาย หรือปัญหาอื่น ๆ โปรดแยกถามต่างหาก
 จากกัน เพื่อให้ได้รับคำตอบที่รวดเร็วยิ่งขึ้น

ปัญหาคลัง

ตอบสมาชิกจังหวัดฉะเชิงเทรา

ถาม ในกรณีที่ข้าราชการไปราชการแต่วันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๑๒ กลับถึงสำนัก
 งาน วันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๑๒ ซึ่งเป็นการไปราชการคาบเกี่ยวระหว่างปีงบประมาณ ๒๕๑๒--
 ๒๕๑๓ จะเบิกค่าเบี้ยเลี้ยงและค่ายานพาหนะในเงินจัตถรรบปีงบประมาณ ๒๕๑๓ ได้หรือไม่

ตอบ เบิกได้ครับ แต่ต้องดูว่าค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการในระหว่างวันที่
 ๒๕ ถึงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๑๒ เกินเงินประจำงวดในหมวดค่าใช้จ่ายหรือไม่ ถ้าไม่เกินก็
 เบิกได้โดยปฏิบัติตามข้อ ๑๘ แห่งระเบียบการเบิกจ่ายเงินจากคลัง พ.ศ. ๒๕๐๕ ถ้าเกินก็ต้อง
 ขออนุมัติคณะรัฐมนตรีเสียก่อน

ส่วนค่าใช้จ่าย ตั้งแต่วันที่ ๑ จนถึงวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๑๒ นั้น ไม่มีปัญหาครับ
 เบิกได้ทันทีที่ได้รับเงินจัตถรรบแล้ว

ตอบสมาชิกจังหวัดพระนคร

ข้าพเจ้าได้อ่านวารสารข้าราชการประจำเดือนสิงหาคม ๒๕๑๒ พบมีผู้ถามว่า ผู้ที่เกิดวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๔๕๓ จะครบเกษียณเมื่อใด ผู้ตอบได้ตอบว่า จะครบวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๑๔ ข้าพเจ้าเกิดความสงสัยขึ้น เพราะข้าพเจ้าเกิดวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๔๕๓ แต่ทางที่ข้าพเจ้าทำงานอยู่เวลานี้ เขาคิดให้ข้าพเจ้าจะครบเกษียณวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๑๓ ผู้ที่เกิดวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๔๕๓ เกิดก่อนข้าพเจ้าร่วม ๒ เดือน ทำไมจึงครบเกษียณทีหลัง ข้าพเจ้าเป็นเวลา ๑ ปี ทำไมคนเกิดก่อนจึงครบเกษียณทีหลัง

ตอบ ผู้ที่เกิดเดือนพฤษภาคม ๒๔๕๓ ความจริงเกิดก่อนผู้ที่เกิดเดือนมีนาคม ๒๔๕๓ เพราะก่อนปี พ.ศ. ๒๔๘๓ เดือนแรกของปีเริ่มต้นด้วยเดือนเมษายน และสิ้นสุดในเดือนมีนาคม เป็นเดือนสุดท้ายของปี ปี พ.ศ. ๒๔๘๓ เริ่มด้วยเดือนเมษายน และสิ้นสุดในเดือนธันวาคม ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๘๔ เป็นต้นมา เริ่มต้นด้วยเดือนมกราคมเป็นเดือนแรกของปี และสิ้นสุดในเดือนธันวาคมดังเช่นปัจจุบันนี้ จากผลการเปลี่ยนแปลงในปี พ.ศ. ๒๔๘๓ จึงทำให้การคิดการครบเกษียณอายุของผู้ที่เกิดในเดือนมกราคม กุมภาพันธ์ มีนาคม ก่อนปี พ.ศ. ๒๔๘๓ คู่ก่อนข้างยุ่งยาก แต่ถ้าคิดด้วยความเป็นจริงแล้ว ก็จะไม่มียะไรยุ่ง

การครบเกษียณ คิดดังนี้คือ อายุครบ ๖๐ ปีบริบูรณ์ในปีใด ต้องพ้นจากราชการ เพราะเกษียณอายุ เมื่อสิ้นปีงบประมาณนั้น

วิธีคิด เอา ๖๐ บวกปี พ.ศ. ที่เกิด ได้เท่าไร ก็จะต้องเกษียณอายุเมื่อสิ้นปีงบประมาณนั้น เช่น เกิดวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๔๕๓ จะมีอายุครบ ๖๐ ปีบริบูรณ์ในวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๑๓ (๒๔๕๓ + ๖๐ = ๒๕๑๓) จึงต้องพ้นจากราชการ ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๑๓ เป็นต้นไป

สำหรับผู้ที่เกิดในเดือนมกราคม กุมภาพันธ์ มีนาคม ก่อนปี พ.ศ. ๒๔๘๓ และครบเกษียณอายุภายหลังปี พ.ศ. ๒๔๘๓ เมื่อเอา ๖๐ บวกปี พ.ศ. ที่เกิดแล้ว จะต้องเพิ่มเข้าอีก ๑ ปี ทั้งนี้เป็นผลเนื่องจากปี พ.ศ. ๒๔๘๓ สิ้นสุดแต่เดือนธันวาคม ไม่มีเดือนมกราคม กุมภาพันธ์ มีนาคม เพราะเดือนมกราคม กุมภาพันธ์ มีนาคม เป็น พ.ศ. ๒๔๘๔ แล้ว เช่นเกิดวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๔๕๓ จะมีอายุครบ ๖๐ ปีบริบูรณ์ในวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๑๔ จึงต้องพ้นจากราชการตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๑๔

ตอบสมาชิกจังหวัดสมุทรสาคร

นาย ก. เป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ บ่วยด้วยโรคเป็นแผลในกระเพาะอาหารเรื้อรัง ต้องลาป่วยบ่อยครั้ง ครั้นแพทย์ที่ได้ทำการตรวจรักษา ได้ให้ความเห็นว่า ไม่สามารถที่จะรับราชการในตำแหน่งหน้าที่ซึ่งปฏิบัติอยู่นั้นต่อไปได้ จึงยื่นใบลาขอลาออก—และได้รับอนุมัติ ตามมาตรา ๓๖ แห่งระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๙๗ โดยได้รับบำเหน็จตามมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๙๔ นับแต่เริ่มบ่วย ได้ลาป่วย รักษาตัวอยู่บ่อยครั้ง จนได้รับอนุมัติให้ลาออก นาย ก. ก็ได้รับการรักษาตัวจนหายเป็นปกติ สามารถประกอบอาชีพส่วนตัวด้วยกำลังรายได้เป็นเวลาประมาณ ๑๑ เดือนเศษ นาย ก. จึงได้รับการตรวจสอบร่างกายจากแพทย์ซึ่งลงความเห็นว่าเป็นโรครังกลัวหายปกติ ปฏิบัติงานได้ จึงขอสมัครกลับเข้ารับราชการในชั้น อ้นดับ และชั้นที่ไม่สูงกว่าเดิม ขอถามว่า

ถาม หลักเกณฑ์ และ ข้อบังคับต่าง ๆ ในพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๙๔ จะขัดกับหลักเกณฑ์การบรรจุ นาย ก. หรือไม่

ตอบ โดยที่นาย ก. ได้รับบำเหน็จไปแล้ว กฎเกณฑ์และข้อบังคับต่าง ๆ ในพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ จึงไม่เข้ามาเกี่ยวข้องกับนาย ก. ต้องเริ่มนับเวลาราชการ สำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญใหม่

ตอบคุณไพบูลย์ วงษ์ภูมิ

ถาม นาย ก. เป็นข้าราชการพลเรือนวิสามัญ ซึ่งมีใช้ประเภทที่ทางราชการแต่งตั้ง เป็นข้าราชการพลเรือนวิสามัญชั่วคราวเพื่อทดลองปฏิบัติราชการก่อน ตามที่พระราชบัญญัติ ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๙๗ มาตรา ๕๒ กำหนดไว้ และมีใช้ข้าราชการพลเรือน วิสามัญ ซึ่งทางราชการบรรจุให้เข้ารับราชการในกรณีที่มีอัตราเงินเดือนข้าราชการพลเรือน สามัญว่างลง และจะบรรจุข้าราชการพลเรือนสามัญในอัตรานั้นให้ทันช่วงที่มีได้ ตามนัย แห่งข้อ ๔ ของกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๘๗ (พ.ศ. ๒๔๙๘) ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบ ข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งผมอยากจะเรียกอย่างง่ายๆ ว่า ข้าราชการวิสามัญประจำ ตำแหน่งช่างเขียน ได้รับการบรรจุครั้งแรกที่สำนักงานที่กินในต่างจังหวัด ต่อมาทางราชการ

ได้แต่งตั้งให้เข้ามารับราชการที่กรมที่ดิน จังหวัดพระนคร ข้าราชการผู้นี้จะเป็นผู้มีสิทธิได้ค่าเช่าบ้านตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยระเบียบค่าเช่าบ้านข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๘๓ และที่แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔ หรือไม่ หากไม่ต้องห้ามตามมาตรา ๕ อนุมาตรา ๑ ถึง ๕ (ที่สงสัยอยู่คือจะต้องห้ามตามอนุมาตรา ๖ หรือไม่) หากไม่มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้าน เป็นเพราะเหตุใด โปรดระบุตัวบทกฎหมายพร้อมทั้งอ้างอิงบทมาตราให้ทราบด้วย

ตอบ อนุมาตรา ๖ ของมาตรา ๕ แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยระเบียบค่าเช่าบ้านข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๘๓ ไม่มีข้อห้ามโดยเด็ดขาดเหมือนอนุมาตราอื่น ในทางปฏิบัติจึงควรขออนุมัติกระทรวงการคลัง และถ้าปรากฏว่า ข้าราชการวิสามานยนานี้มีตำแหน่งเป็นช่างเขียนด้วย กระทรวงการคลังคงไม่ขัดข้อง

ตอบสมาชิกจังหวัดนครปฐม

ผมมีปัญหาคงเรียนถามท่านดังนี้

ถาม เมื่อวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๑๒ ภรรยาของผมรับราชการเป็นครูสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ก. ได้นำรถยนต์เช่าจากกรุงเทพฯ กลับจังหวัด แต่ได้เกิดอุบัติเหตุจากรถยนต์คันอื่นชนเอา ได้รับบาดเจ็บขาหักทั้งสองข้าง ขณะนี้ยังรักษาตัวอยู่ที่โรงพยาบาลแห่งหนึ่งในกรุงเทพฯ ภรรยาของผมได้ลาป่วยเพื่อรักษาตัวตั้งแต่วันที่ ๒ กันยายน ๒๕๑๒ จนถึงเดี๋ยวนี้ ๓ เดือนจะครบ ๑๒๐ วันในไม่ช้านี้ ผมได้สอบถามทางแผนกศึกษาธิการจังหวัดคุณแล้ว ได้ทราบว่าถ้าจะลาเกิน ๑๒๐ วันแล้ว ทางราชการต้องให้ออก ผมมีปัญหาสงสัยอยู่ว่า ถ้าลาเกิน ๑๒๐ วันแล้ว ยังรักษาตัวไม่หาย จะลาต่อโดยไม่ขอรับเงินเดือนอย่างนี้ โดยมีใบรับรองของแพทย์ พอจะมีระเบียบผ่อนผันอย่างไรหรือไม่

ตอบ ตามปัญหาเข้าใจว่าเป็นเรื่องการเดินทางส่วนตัว กรณีที่ถามมาจึงตอบตามแนวนั้น คือ

๑. ลาต่อโดยไม่ได้รับเงินเดือนได้

๒. แต่ถ้าปรากฏว่า ผู้ป่วยเป็นผู้มีกายทุพพลภาพ ซึ่งเป็นผู้ขาดคุณสมบัติการเป็นข้าราชการ ตามนัยมาตรา ๔๔ (๔) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนแล้ว ผู้บังคับบัญชาจะสั่งให้ออกจากราชการได้

ตอบสมาชิกเลขที่ ๒๔๒๒

ผมมีปัญหาเกี่ยวกับบำเหน็จบำนาญ จึงขอถามมาดังนี้

ถาม (๑) ผมรับราชการในกรม ๆ หนึ่ง ตั้งแต่วันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๔๕๕ และรับราชการตลอดมาจนถึงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๑๓ จะเป็นเวลารับราชการเท่าไร (รวมวันที่หยุดเนื่องจากประกาศกฎอัยการศึก)

ตอบ ถ้าเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ และได้รับเงินเดือนมาตลอด และรับราชการอยู่ในเขตจังหวัดพระนคร-ธนบุรี จะมีเวลาราชการสำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญประมาณ ๒๕ ปีเศษ

ถาม (๒) หากผมต้องการจะลาออกเนื่องจากรับราชการนาน จะลาออกได้เมื่อใด (สมมุติว่าผมไม่มีวันลาเลย)

ตอบ ถ้าไม่มีวันลาเลย นับตั้งแต่วินิจฉัยรับราชการมา จะลาออกเพราะเหตุรับราชการนานได้ เมื่อมีเวลาราชการสำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญครบ ๒๕ ปีบริบูรณ์แล้ว คือประมาณเดือนมีนาคม ๒๕๑๓

ถาม (๓) ตามวัน เดือน ปี ที่ได้จากคำตอบข้อ (๒) ผมจะได้รับบำนาญเป็นจำนวนที่จะคิดกับตัวเงินเดือนในอัตราส่วนอย่างไร

ตอบ จะได้รับบำนาญ = $\frac{\text{เงินเดือนเดือนสุดท้าย} \times ๒๕}{๕๐}$

๕๐

๑	ใจหนึ่งใจชั่ว	โง่เงา
	ใจจกสอนใจเอง	ไปได้
	ใจปราชญ์คัดตามเพลง	พลง่าย
	คุดข้างบันคุดไม้	แต่งให้ขึ้นตรง

-กรมสมเด็จพระเดชาฯ